

Naročnina za celo leto za Ameriko \$2.50. Za Evropo \$3.00

Naročnina za pol leta za Ameriko \$1.50

Ave Maria

(S to pesmico na prvi strani smo začeli izdajati pred 17. leti list "Ave Maria". Ob tej slavnostni priliki se nam zdi primerno, da jo ponatisnemo in začenjamo današnjo slavnostno številko.)

Odšli so dnevi, ko v domači sobi,
na rodnih tleh si o Mariji snival,
povedal si ji vse, vse ji zaupal,
na tebi pa je njen pogled počival.

Slovenske pesmice si rad popeval,
veselo si Mariji jih posvečal,
in vračala je Mati to ljubezen,
osrečevala te, ko tam se klečal.

Pa bilo to pretesno je domovje,
čez morje te je gnalo v kraje daljne,
v slovo si stisnil roko svojim dragim,
obrisal solze raz oči si kalne.

S pogledi so domači to sledili,
dokler te ni daljava zagrnila,
samo Marija, tvoja dobra mati,
te je čez morje v novi svet spremila.

Zdaj je pri tebi, v noči bdi nad tabo,
Pozdravov prvih zjutraj pričakuje,
v trpljenju s tabo čuti, te tolaži,
ob tvoji sreči s tabo se raduje.

Kot dobra mati k tebi zdaj prihaja,
po listih teh bo s tabo govorila
in kakor nekdanj v tili rodni koči
k molitvi tebi bo roke sklenila.

Poslušaj jo! Na pravo pot te kliče,
na pot resnice, k veri večno sveti,
nebo ti kaže, kjer so tvoji dragi
in te uči, kako ti je živeti.

Poslušaj Mater in iz tvoje duše
se bo izlila pesem tihe sreče — —
in srečen boš, kadar te smrt preseli
s sveta k Mariji, na srce ljubeče.

S. Elizabeta.

"Ave Maria."

(To je bil Uvodnik s katerim smo pred sedemnajst leti predstavili "Ave Maria" slovenski javnosti.)

MILI slovenski dom! Na obzoru je ugasnila zvezda danica. Krasna jutranja zarja se je mogočno pripeljala napovedujoča prihod kralja — solnca in pozlatila vrhove slovenskih gora.

V dolini cvetka odpira zaspano glavico in si jo okoplje v biserni jutranji rosi.

Ptički na vejicah dvigajo kljunčke izpod perutnic in si zadovoljno zvrzole svojo jutranjo pesmico.

Odpočit slovenski oratar vstaja k novemu delu in trudu v novem dnevu.

In zdaj — —! Čuj! Iz snežno bele cerkvice na gričku se oglasi srebrni glas Marijinega zvona. "Ave Maria!" zazvoni.

Pobožno se prekrizja slovenski oratar in predno gre na delo, počasti preje v goreči molitvi svojo nebeško Mater in Kraljico, katero otroško ljubi, ter se ji priporoči za celi dan.

"Ave Maria!" — — "Češčena Marija!" — — Prosi za nas, zdaj . . .!" — — In veseli hiti na delo.

* * *

Poldne je! — —

Teža dneva in vročina sta že utrudila mukotrpnega slovenskega poljedelca. Že omahuje sredi polja. Zaželi si počitka. Vendar — — dan še ni končan!

Čuj! — — Milo se zopet oglasi iznad prijaznega grička, z zvonika Marijine cerkvice, Marijin zvon "Ave Maria!" — — zvoni.

Utrujen se kmetič odkrije, obriše z žuljevo roko pot s čela in goreča molitev prikipi iz njegovega srca proti nebu.

Pokrepčan je! "Človek moj," tako se mu zdi da kliče zvon iz grička. "Človek moj, ne opešaj! Saj tu ni tvoj dom! Saj je to samo kratka skušnja! Le pogum! Kmalo boš doma! Glej! Visoko gori pri tvojem Bogu, na srcu svojega ljubečega Očeta, pri svoji Materi, tam je tvoj dom in tam si boš odpočil, odpočil za veke. Zato pogum! "Ave Maria!" — — Češčena Marija . . . prosi za nas, zdaj . . .!"

* * *

Večer je! Zlato solnce se je poslovilo od narave in se skrilo za gore. Večerni mrak zavija vso naravo k počitku in večerne šapice šumljajo stvarstvu svojo "uspavanko."

Telo je opešalo! Dan je izčrpal vse moči. Smrtno utrujen končava kmetič svoje dnevno delo in hiti domov k počitku iskati novih moči za drugi dan.

In zopet zadoni tako milo zvon iz bele cerkvice na gričku, "Ave Maria!" — — Zvoni.

Utrujen in zdelan siromak se pobožno zopet odkrije in predno leže k počitku: še en pozdrav Materi Mariji — — njegovi Kraljici, katero on ljubi!

"Ave Maria!" — — "Človeško srce," tako mu zopet zvon kliče — — kakor se

mu zdi, "človeško srce," ne pozabi, da si iz prsti in da se v prst povrneš, iz katere si vzeto! Končan je sedaj dan. Toda ne pozabi, da se prav tako konča tudi dan tvojega življenja. Noč smrti bo prišla! Legalo boš počivat za veke. Zopet ti bom pel takrat večerno pesem — — in te spremil k večnemu počitku. Toda li domov? Te bom spremil k tvoji Materi? Ti bom smel zvoniti "Ave Maria!"?

Glej, smrtno si sedaj utrujen. Vendar zadovoljen si! Zakaj? Veseli te, da si delal! — — Ako hočeš toraj imeti srečen večer svojega življenja — — delaj; nemurno delaj tudi za dušo, in tudi k večnemu počitku boš legal veseli.

"Ave Maria!" — — Češčena Marija — — prosi za nas zdaj in ob naši smrti uri!" — —

* * *

Rojak moj! Kajne da ti je tako nekam otožno pri srcu ob teh lepih spominih iz domovine! Lepi, mili mi dom slovenski!

Tu si v tujini. Vse novo, vse drugače, vse tuje. Posvetno, popolnoma posvetno je tvoje življenje, brez one mičnosti, katero je imelo v domovini.

Delaj in trpi dokler ne omagaš.

Zjutraj te zbudi zoprni glas tovarniške piščali. Vstaneš in odhitiš na delo! Popoldne ti zopet ta osorni glas piščali dovoli nekaj minut odbora, da hitro povziješ svojo borno kosilce, ki si ga prinesel s seboj. Zvečer, ko je tvoj delodajalec izčrpal iz tebe vse življenske moči, spodi te — — rekel bi — — zopet ta osorni piščalni glas k počitku, ker drugi dan hočejo zopet tvojih življenskih moči.

Tako gre dan za dnem, — — morda celo teden za tednom, brez presledka na Gospodove dni. "Ave Maria!" — — o, tu morda zamanj prisluškuješ, da bi začul ta mili glas, katerega si tako rad čul iz Marijine cerkvice na gričku v mili domovini. Ako ga pa sem ter tja slišiš, ti je pa tako tuj ta glas, tako nepoznan, tako nerazumljiv. — —

Kaj čuda če ti počasi nanj pozabljaš, pozabljaš obenem na svojo nebeško Kraljico in Mater. Pozabiš svojega Očeta! Pozabiš, da imaš dušo! Pozabiš, da tvoje življenje, ni praznik, ni predpustni čas! Pozabiš, da nisi na zemlji doma. Da, prav nič ni čuda, če ti tvoje srce omrznje za vse, kar je svetega.

Toda tudi tukaj v Ameriki si ostal človek, kristjan, katolik, otrok božji!

Zato pa prihaja glas Marijinega zvončka iz Marijine cerkvice sem v Ameriko za teboj. Kar ti je bil v domovini Marijin zvon "Ave Maria", to ti naj bo tu v Ameriki list "Ave Maria!", klic, ki te naj neprenehoma opominja na tvoj večni dom, na tvojega Očeta, na tvojo Mater, da pri skrbi in delu za telo, ne pozabiš svojo neumrjoče duše! Vsaki mesec bo prišel k tebi in ti bo klical "Ave

Maria! — — Češčena Marija!" — —

Predno si odšel iz domovine, šel si najbrže na Brezje, poslovit se k Mariji! Oko ti je bilo rosno, ko si zadnjič gledal nje milo obličje na čudodelni sliki. Srce ti je trepetalo, ko si gledal njeno materino oko, kako se je skrbno za teboj oziralo, kakor bi te ne hotela spustiti spred sebe v nevarno tujino. In odšel si iz pred nje s trdno obljubo: "Marija, ne bom te pozabil!"

Na trenutke tvoje ločitve in na takratna čutila, zlasti pa na tvojo obljubo takrat Mariji — — na to te hoče spominjati list "Ave Maria!" Poglej njegovo naslovno sliko. Ali ni to slika prav tvoje ločitve iz domovine? — —

Slovenski izseljenec odhaja čez morje v Ameriko. Bil je še enkrat na Brezjah skupaj s ženo in otročiči. V goreči molitvi so se priporočili Mariji. Težka je ločitev. Grenke solze teko otročičem in ženi iz oči. Vendar! "Glej še enkrat naše Marijino svetišče," pravi žena in mu je pokaže še enkrat. "Marija, tebi ga izročim." In tako odhiti mož pod Marijinem varstvom v daljno tujino.

Toda še za njim, za ladjo, še sem v tujini, dviga krepka Slovenija — — slovenska domovina — — izseljencu zastavo Marijino, češ, "pod to zastavo boš dobil srečo! Ta ti naj bo zvezda vodnica na poti tvojega življenja! Ta ti naj bo skala sredi morja nevarnosti in skušnjav, katere se bo oklenilo sidro tvojega upanja, "Ave Maria!" — — "Češčena Marija!"

In kolikokrat boš pogledal to sliko, naj v tvoji duši zazvoni resen klic: "Ave Maria".

* * *

Zatoraj "Ave Maria!" — — zvonček Marijin, zadoni krepko, zadoni po vseh slovenskih naselbinah širne Amerike! Naj te čujejo vsa srca! Milo doni svojo "Ave Maria!" in nam budi spomine na mili slovenski dom, na naše obljube in prisege, dane ob slovesu iz domovine. Drami nas, da ne zadremljemo v duševno spanje! Spominjaj naš neprenehoma, da ne pozabimo na svojo Mater Marijo! Kliči nam mogočno v spomin, da ne pozabimo da smo KATOLIŠKI SLOVENCI!

Milo doni zvestim srcem in jih navdušuj k stanovitnosti!

Krepi oslabele in jih spodbujaj k pogumu!

Klič nas vse k medsebojni ljubezni in slogi, da se bomo čutili, da smo ena družina katere mati je Marija!

To toraj, "Ave Maria!" — — to je tvoja naloga in s to nalogo te pošiljamo v širni svet! — — Pojdi z Bogom in Marijo!

"Ave Maria!"

“Nov list.”

(To je članek s katerim smo pred sedemnajst leti predstavili list “Ave Maria” slovenski javnosti.)

Nov list! — in sicer nabožne vsebine; in to za Ameriko — — kolik pogumorda kolika predrznost! Vendar — — tu je, glejte ga! Res je bilo treba za to velikega poguma. Vendar, zaupamo na pomoč božjo in Marijino. Poskusimo, morda bo šlo! Da je pa tak list silno potreben za ameriške Slovence, o tem smo gotovo vsi prepričani. Zato, naj bo v božjem imenu! Mi bomo delali, se bomo trudili, bomo žrtvovali, če bo treba veliko žrtvovali, pri tem pa pridno prosili pomoč od patrone lista — — Marije. Za njeno čast gre, za dušni blagor slovenskega ljudstva — — ki je njeno ljudstvo — — gre. Gotovo ne bo odrekla svoje pomoči.

Kot potreben nabožen list, bo “Ave Maria” gotovo pristrčno pozdravila slovenska duhovščina in z njo vsi verni Slovenci, ki so še ohranili pristno slovensko srce. Na to stavljamo svoj pogum!

List bo prinašal v začetku na 8 straneh razne svete pesmice, za kar so nam obljubili razni slovenski pesniki pomoč.

Znamenje dobrega otroka je — ljubezen do matere. — Znamenje dobrega kristjana je — ljubezen do Marije.

Si bil že pri pogrebu matere, ki je zapustila kopico malih otročičkov? — Ko je šla truga z njenim truplom v črno zemljo in so nedolžni otročički obupani zakričali: mama! mama! — ti je ostalo suho tvoje oko? — Moral bi imeti kamen mesto srca. — Zamislili so se ti otročiči in solznih oči si rekel: “uboge sirote!”

Uboga sirota v duhovnem pomenu je — kristjan, ki je izgubil mater — Marijo! Pomilovanja je vreden. Nima več matere.

Si ti taka duhovna sirota? O, kako si pomilovanja vreden!

Nisi? — Se zavedaš svoje sreče? —

Če si ti smilijo telesne sirote, ki so zgubile telesno mater, se ti ne bodo smilile tudi duhovne sirote, ki so zgubile duhovno mater?

Zlasti S. Elizabeta pravi, da nas ne bo pozabila. Dalje bo prinašala razne sestavke in članke, ki bodo bodrili rojake h krščanskemu življenju in verkem navdušenju. Tudi zato so nam razni možje obljubili pomoč in sodelovanje.

Ker je “Ave Maria” list “Družbe sv. Rafaela,” zato bo imel poseben predalček namenjen edino družbenim namenom. Tu se bo poročalo o delovanju in napredovanju družbe med nami, o njenih trudih in pridobitvah, o delavskih razmerah, o izseljenškem gibanju in sploh o vsem, kar spada v delokrog “Družbe sv. Rafaela.”

Tretji oddelek bo pa posvečen poročilom o razvijanju verskega življenja po slovenskih župnijah in naselbinah. Zlasti bo tu deloval list v to, da se združijo vsi verni katoliški Slovenci v Kat. društva, ki bojo imela edini namen gojiti in pospeševati versko prepričanje in krščansko življenje med nami. Kako smo tu še zadaj v primeri z drugimi narodi! Nemški “Central Verein,” s svojimi “državnimi zvezami” po raznih Združ. državah,

po svojem krasnem delovanju in nastopanju za ohranjanje sv. vere med Nemci, kako je to nekaj krasnega! To moramo dobiti tudi mi!

Zato prosimo vse častite slov. duhovnike, da nam sporočajo iz svojih župnij o svojih trudih in delovanju za versko življenje. Z veseljem bomo priobčevali razne oznanila. Letna poročila bomo z veseljem natisnili brezplačno, ako nam bodo dobili primerno število naročnikov v fari. Ker so gospodje često preobloženi z delom, sprejeli bomo v list tudi poročila od faranov o raznih pobožnostih in dogodljajih v fari.

Isto velja tudi o katol. društvih. Zlasti bomo z veseljem sporočili o cerkvenih društvah: o društvu krščanskih mater, o dekl. družbah, o mladeniških katol. izobraz. društvih, o moških katol. klubih in zvezah itd.

Češčenje presv. Srca Jezusovega v zakr. sv. Rešnjega Telesa, o. — — to bo za nas še posebno radost delovati v ta vzvišeni namen.

Kamen bi moral imeti mesto srca ali pa vere nimaš in si sam sirota.

Glavno delo lista “Ave Maria” je: ohranjati nebeški Materi njene slovenske otroke, slovensko ljudstvo in slovenskim otrokom, ameriškim Slovincem ohranjati mater, da bi ne postali — sirote.

Ali ni to najplemenitejše narodno delo?

Osemnajst let že vrši list “Ave Maria” veliko delo, da varuje slovenski narod, da bi ne postal nesrečna duhovna sirota brez duhovne matere — Marije. O, koliko otrok, slovenskih rojakov je ohranil tej dobri Materi. — O, koliko otrokom je ohranil to mater, ker jim je ohranil ljubezen do nje. Kako so mu ta srca danes hvaležna! Kako mu bodo hvaležna še-le enkrat na smrtni postelji in v večnosti!

Sedanji Sveti Oče Pij XI.

LEPE BESEDE MIL. G. ŠKOFA
KOUDELKE BLAGEGA
PRIJATELJA SLOVENCEV.

Cleveland, O., 23. marca 1909.

UREDNIKU "AVE MARIA"
135 E. 2nd Street, New York.

Dragi gospod: —

Z veseljem pozdravljam izdajanje novega nabožnega mesečnika "Ave Maria," ki je namenjen slovenskim izseljencem v Ameriki.

Premnogim nevarnostim je res izpostavljen ubogi izseljenec, — nevarnostim na telesu in na duši, ko gre v neznano tujino za ljubim kruhom. Neštevilno jih je že zgubilo svoj najdražji zaklad — sv. vero.

Naj bi presveta Devica, katero tako radi pozdravljamo z angeljevimi besedami "Ave Maria" — — "Češčena Maria." — — vzela v svoje materino varstvo dobre Slovence v tej novi domovini, da bi ostali zvesti veri svojih očetov.

Izdajateljem lista "Ave Maria" pa želim iz srca obilo blagoslova od dobrega Boga, po priprošnji listove patrone "nebeške Matere Marije" za njih plemenito delo v čast božjo, v čast Marijino in v korist slovenskega ljudstva. Bog z Vami.

J. M. Koudelka,
Pomožni Škof.

PISMO LJUBLJANSKEGA
KNEZOŠKOFA DR. ANTONA
BONAVENTURE JEGLIČA.

Ljubljana 15. aprila 1909.

VELEČASTITI OČE!

Danes sem sprejel sporočilo o "Rafaelovi družbi" v Ameriki in list "Ave Maria".

Hvala Bogu, da je društvo ustanovljeno. Tudi list se mi jako dopade. Le pošiljajte mi ga. Plačam ga osebno, ko letos v jeseni pridem v Ameriko.

Tudi pri nas se je Rafaelovo društvo nekoliko bolj začelo gibati...

Mementi mei ad aram! Z Bogom!

Vam udani

+ Anton Bonaventura, škof.

PISMO PREČ. PROVINCIALA.

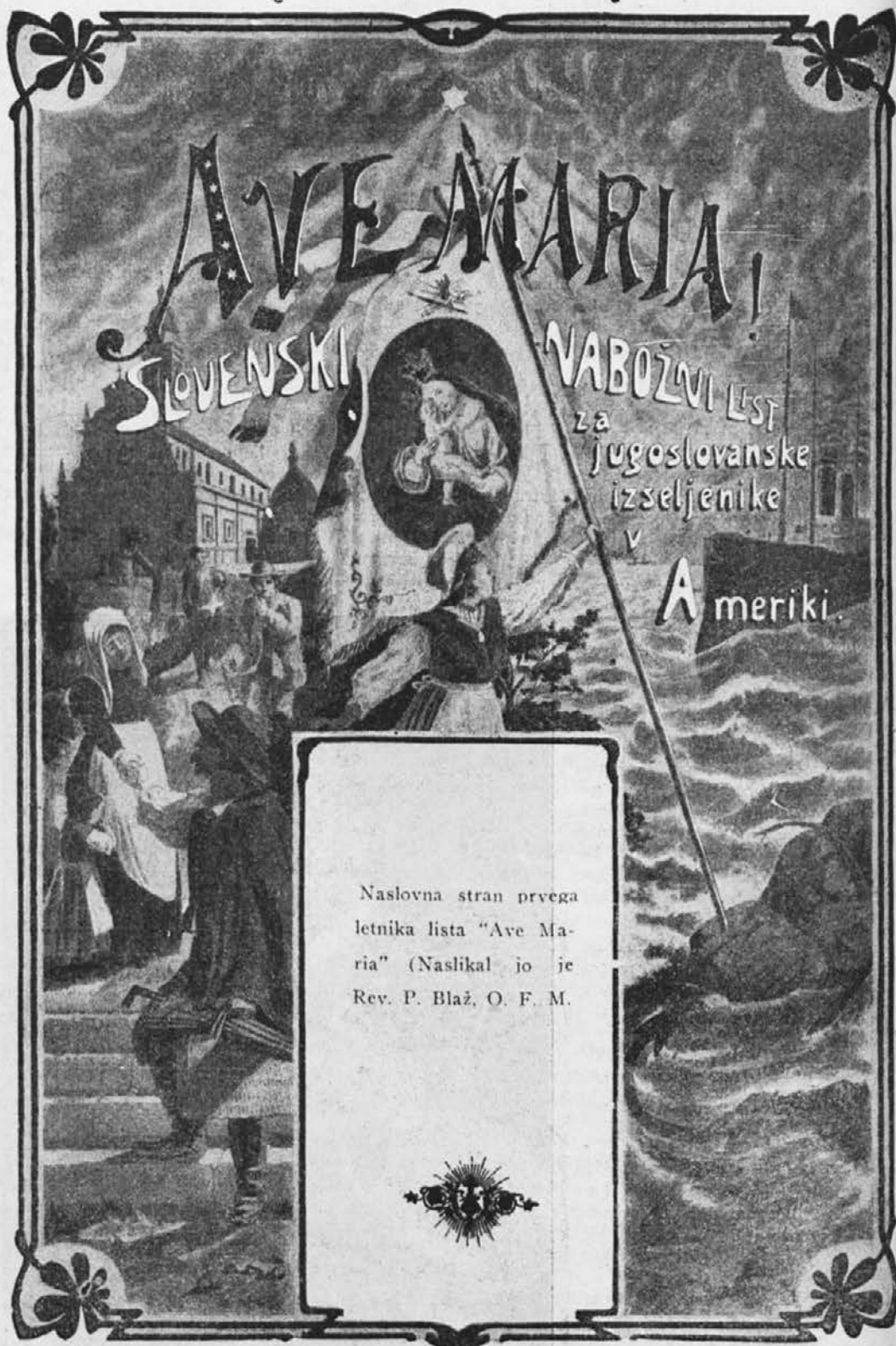
LJUBI OČE: —

Z veseljem pozdravljam Vaše delovanje za naše slovenske izseljence in prosim Boga, da Vas podpira pri Vašem trudapolnem delu.

Želeč Vam povsodi in v vsem obilnega Božjega blagoslova, sem z najodkritosrčnejšimi bratovski mi pozdravi

preudani

Fr. Placid Fabiani.

Naslovna stran prvega
letnika lista "Ave Ma-
ria" (Naslikal jo je
Rev. P. Blaž, O. F. M.)

Uzroki našega veselja

KAJ je pa uredniku lista "Ave Maria" v glavo padlo? Obhajati osemnajstletnico svojega lista — tega vendar še nismo čuli. Imamo petletnice, deset-letnice, dvajset-letnice in srebrni ali zlati jubilej. Osemnajst-letnica — naka! — tega pa še nismo slišali.

Saj tudi ne obhajamo osemnajst-letnice. In ne gre letos za mesec maj prav nič za kako obletnico lista samega kot takega. Toraj ne razumite me napak!

Zakaj pa potem slavnostna izdaja lista "Ave Maria?"

Le poslušajte!

ČE je bila kdaj kaka slavnostna izdaja kakega lista na mestu, je to gotovo letošnja majnikova izdaja lista "Ave Maria". Ne morda, ker je toliko in toliko let, od kar list izhaja, temveč, ker slavi svoj velik vspeh, ki ga je dosegel. In da se je slučajno dosegel ta velik vspeh ravno za časa osemnajst-letnice obstoja lista in ne morda dvajset-letnice, ali kake druge letnice, to pa ni naša stvar. To je pa stvar božja, Tistega, ki daje vspeh. Vspeh namreč ni stvar delavca, kakor ni žetev stvar poljedelca, temveč stvar Boga, ki daje rast.

ČE je pa bila kaka slavnostna številka kakega lista na mestu, je to gotovo letošnja majnikova izdaja lista "Ave Maria." Ne morda, ker je toliko ali toliko let, od kar izhaja list. Tudi morda ne iz kake bahavosti ali prevzetnosti, ali morda častilakomnosti, kar se je uredniku še pri vsaki taki priliki tako rado očitalo. Ne, ne! Ne to nam niti na misel ni prišlo.

So pa drugi, veliki in važni vzroki, ki so res "vzroki" v pravem pomenu besede, ki so nas primorali, da smo se odločili za to slavnostno številko. In med njimi je prvi in najglavnejši: Čut velike in otroške hvaležnosti, katero čutimo v srcu letos za 24. dan meseca maja in za 14. dan meseca junija. Ta dva dneva sta dneva, po katerih smo koprneli celih 18 let, ki sta stala pred našimi očmi kot dva visoka cilja, ideala, v katera smo imeli vprte svoje oči takrat, ko smo bili tepeni, ko smo bili preganjani, ko so nas devali na javni pranger in izpostavljali sramotnemu cele slovenske javnosti, ko so nas bili in topli bratje od znotraj. In ta ideala sta bila, ki sta nas gnala od težave do težave, od žrtve do žrtve, da smo vse junško prenašali in šli dalje in dalje ne glede na tuljenje volkov, ne glede na kamenje zaprek, ne glede na trnje, po katerih smo morali iti.

24. maja bo dosežen — prvi cilj: Mati Marija, mati slovenskega naroda je tukaj. Tam pri lepem

Lemontu se bo oglasil ta dan mali samostanski zvon in bo spremljal malo procesijo belo oblečenih deklic, primerno zastopstvo društev "Marije Pomagaj" iz Chicage in okolice kot zastopstvo celokupnega Marijinega naroda, in nekoliko slovenske duhovščine v malo cerkvico — naše nove ameriške Brezje in nesel tja sliko svoje matere, da bo tu odprla novi vir milosti, pomoči in varstva za naš slovenski narod v prvi vrsti in za nam bratski Slovaški narod v drugi in za vse katoliško ljudstvo daleč na okoli v tretji.

Veliki dan v resnici, ko nam bo srce plavalo veselja, kakor se veseli jokajoče dete, ko se more zopet priviti okrog vratu svoje ljube mamice in ga ona zopet pritisne na svoje ljubeče materino srce.

In to bo slavnost, ne naša, ne Frančiškanska, ne samo naročnikov lista "Ave Maria," dasi so ti bili sredstvo v rokah Matere, da je dosegla ta dan, temveč to bo slavnostni dan slovenskega celokupnega naroda cele Amerike. To bo veliki narodni materni praznik. Ta dan bo slovenski Amerikanec našel nazaj svojo mater Marijo, katero je pred leti jokaje zapuščal na Brezjah in ta brezjiška "Marija Pomagaj" bo našla njega, svoje dete, svoj Marijin narod kot kakoršnega je poznala doma v starem kraju, predno je odšel črez veliko morje sem v tujino.

"Marijo Pomagaj" prinesli ameriškem Slovincem iz domovine v Ameriko — to je bil glavni cilj, katerega si je postavil list "Ave Maria" takoj na prvi strani prve številke.

In 24. maja je "Marija Pomagaj" tu!

O, kdo bi se ne veselil? Kdo bi se ne radoval? Kdo bi ne pustil hvaležnim solzam, da teko prosto, kdo bi ne pustil hvaležnemu srcu, da bi veselja ne poskakovalo. Kdo bi mogel zamašiti usta ali vstaviti pero, da bi ne kričalo hvaležnosti?

In vidite, za to smo izdali, slavnostno številko. Ni tako bogato okrašena, kakor smo si jo zamislili — manjka denarja, primanjkljaj dveh tisočev lanskega leta nas teži. Vendar kakor je bil začetek tega našega dela in boja reven in skromen, kakor je bila cela doba tega dela vsa skromna, samo polno preganjanja in solza, tako naj bo pa tudi ta "slavnostna" izdaja revna in skromna in ponižna — v znamenju skaljenega veselja, zato pa toliko pristrčneje hvaležnosti. Mamica je tukaj, po kateri smo toliko koprneli in kaj hočemo več!

IN 14. junij?

O, blaženi dan! O, veliki dan! O, dan naših tolikih želja in tolikega koprnenja. Kako te pristrčno pozdravljamo! Blagoslovljeno bo sicer priprosto, leseno poslopje, barake. Revščina! In vendar, koliko te "barake" pomenijo za slovenski in slovaški narod!

Ima družina, ki nima zibelke, kako prihodnjost? Ne!

In to je bila naša redovna družina do sedaj. Pomagale so nam sicer naše bratske provincije in nam vzgajale našo mladež. Pa koliko se nam je nabudnih mladeničev izgubilo, na katere smo stavljali toliko svojih upov. Žrtvovali so ti sobratje za nas veliko, radi nam pomagali, veliko pomagali, tako da jim nikdar tega vrniti ne bomo mogli. Toda — mater ima vsak človek samo eno. Naj da mati vzgojo svojega deteta v še plemenitejše roke, mati pa le ne bo.

Zato, kako smo celih 14 let iskali prostorčka, kjer bi postavili svoj dom, svojo zibel, kolegij, in semenišče. Ko smo začeli prvo samostansko družinico v romantičnem Rockland Lake, ob krasnem Hudsonu, imeli smo tam že poslopje zbrano. In ko bi ne bilo nasprotovanja od raznih strani, že pred 12 leti najmanj, bi se bilo to začelo prav tam.

Vendar najbrže si Marija tam onega prostora ni izvolila. Hotela je najbrže priti v sredino svojih otrok, blizu "slovenskega Rima," kjer je imela in še ima toliko zvestih otrok, ki jo ljubijo, ki so ji ostali zvesti, kakor malokje. Tako se je ta misel opustila in odložila. Takrat nas je pa povabil v Brooklyn tedanji pomožni škof Brooklynske škofije, sedanji kardinal in nadškof Chicaški Nj. Emin. kardinal Mundelein, kjer se je ustanovil komisariatni sedež. Kardinal Mundelein je pa tu ostal še dovolj dolgo, da je nas spoznal in spoznal naše namene. In zdi se nam, da je Marija tega velikega moža in dostojanstvenika izbrala, da je pomagal doseči ta veliki dan. Še predno je odšel iz Brooklyna, se je izrazil, da nas želi v Chicago in je to tudi izvršil. In ko je prišlo vprašanje, kje naj bo prih. naše središče, je on takoj odločno ukazal in rekel: "Tukaj v Chicagi." In tako se je s pomočjo tega našega velikega dobrotnika dosegel — slovensko-slovaški samostan in Kolegij in semenišče.

In to zopet ni samo naša notranja frančiškanska zadeva. Tudi to je zopet, in ta še posebno, zadeva celega slov. naroda v Ameriki.

Kar pogledjmo!

Slovenski naseljenci so bili med vsemi naseljenici v Ameriki morda najnesrečnejši narod. Voditeljev niso imeli dovolj, pohujševalcev pa kakor skoraj malo kateri drugi narod.

In kaj je danes?

Polnil je naš narod s svojo pokvarjeno mladino ječe, poboljševalnice, norišnice — — — cvetje in sad brezverske pokvarjenosti.

Kaj pa zlahtnega sadu vzvišenih in idealnih stanov? Duhovnikov in sestra?

Sestra še nekoliko! — Duhovnikov pa? Kar štejte jih! Morda bodo dovolj prsti ene roke. Tako gledajo sedaj slovenski farani s strahom v prihodnjost svojih župnij.

Sedanji duhovniki so vsi že prešli srednjo moško starost in vsi hitro zore — smrti. Kdo bo vzel njih mesta po kakih desetih letih, ko bode velik del njih opešal, odšel v večnost? Naseljeništvu je sicer vstavljeno. Toda, da bi to bilo trajno, kdo more to vrjeti, kdor pozna amerikansko delamržno mladino? Kaj bo potem, ko bodo prišli novi naseljenci? Že sedaj imamo po slov. župnijah tujerodne duhovnike kot kapelane. Velike župnije, ki bi jih morale imeti vsaj tri ali celo pet, jih imajo enega ali nobenega. Iz starega kraja ni upati veliko.

Da, kajne, dragi katoliški rojaki, kaka bo naša prihodnjost glede naših župnij?

Zato smo s strahom gledali že leta v prihodnjost, ko smo gledali te razmere. Pa ni bilo drugače mogoče. Katoliški duh je ginil. Iz rdečih kopriv se pa ne bere zlahtno sadje — redovnih in duhovniških poklicev. List "Ave Maria" je dvigal svoj svareči glas leto za leto, opominjal, rotil slovensko katol. javnost, vendar nasprotni tok je bil premočen. Molili smo skupaj z vsemi dobrimi katoliškimi Slovenci za dobre duhovnike in misijonarje in prosili in navduševali in rotili in — upali.

In tu je 14. junij — dan želja celokupnega katol. slovenskega naroda. Ustanavlja se zavod, kjer se bodo tudi slovenski dečki sprejemali v šole, da se vzgoje za vzvišeni duhovski poklic, da bo narod dobil iz tega zavoda navdušenih delavcev in voditeljev, ki bodo šli po župnijah kot župniki ali kot narodni misijonarji in budili narod k vstrajni zvestobi svojemu nebeškemu Očetu.

In da je to samo delo Materino, da, da je to samo dar novodošle "Marije Pomagaj" slovenskemu narodu v Ameriki — kdo ne vidi jasno? Da, 24. maj in 14. junij sta samo ena slavnost, en dogodek!

Ali ni toraj 14. junij veliki dan za celokupen katol. slovenski narod po celi Ameriki? Brez dvoma!

Ali ni toraj prav, da smo priredili slavnostno številko lista "Ave Maria," tega edinega dolgoletnega prvobojevnika in voditelja katol. Slovencev, v proslavo tega velikega dne? Se ne veselite vsi, katol. Slovenci, tega dogodka? Vam vsem ne bije veselo radosti vaše srce.

VIDITE in to sta dva teh vzrokov zakaj smo izdali to slavnostno številko:

Ali smo naredili prav?

Mi smo prepričani! In številna pisma naših dobrotnikov in naročnikov nas v tem potrjujejo.

KAJ boš pa ti, narod naredil vspricho teh slavnostnih dni? Kako boš pokazal svojo hvaležnost svojemu Bogu za ves ta blagoslov? Kako boš proslavil ta slavnostna dneva? Kako se zahvalil dostojno Materi Mariji?

Poslušaj:

24. maj naj bo za celo Ameriko, za vse katoliške Slovence Marijin materni dan. Za ta dan

1. kolikor mogoče pridite, kdor more, na farmo k materi proslavit ta veliki dogodek.

2. kdor ne morete, ste predaleč, — sprejmite sv. zakramente in se v duhu združite z malo četico, ki bo ta dan tu pri Mariji.

3. pridobite listu "Ave Maria" za ta dan gotovo novega naročnika, ali pa vi komu v dar naročite ta list.

Kako pa proslavite 14. junij?

1. Kdor le količkaj more, naj pride in se osebno udeleži te velike slavnosti. Pokažimo tudi našemu dobrotniku Njega Eminenci kardinalu Mundeleinu, kako znamo biti hvaležni, kar je storil za nas. Društva pridite z zastavami in korporativno, da se udeležite parade.

2. Pošljite vsi vsak svoj primeren dar kot slavnostno kolekto za ta Kolegij, da se bo prej ko mogoče začelo zidanje glavne prave stavbe — gimnazije. Dajte vsak kolikor največ morete. Kdor morete postanite ustanov-

niki (225.00), kdor ne morete, dajte vsaj kolikor morete. Katol. Slovencev (družin) je najmanj kakih 30 tisoč. Ko bi vsaka dala povprečno po \$10.00, bi to bilo 300.000.00. In precejšen del stavbe bi se lahko takoj začeli staviti. In kaj je \$10.00 za tako velikanski namen, od katerega bo imela korist vsaka slovenska župnija, vsaka slovenska hiša, vsako slovensko srce.

3. Lepo bi bilo, ko bi ta dan tudi slovenske župnije naredile posebne kolekte za ta Kolegij, vzlasti, katere je še niso, in to je večina.

Ko bi 30 slovenskih župnij in 30 mešanih to je 60 vseh, nabralo vsaj eno k drugim po \$100.00 bi bilo to novih 6.000.00 — velik korak naprej v dosego končnega namena in cilja.

Mi jih lepo prosimo. Ne gre za nas, gre za njih same. Dobro in veliko bogoljubno delo bo to za Boga in narod in Bog bo plačnik, narod bo pa hvaležen — ako to store.

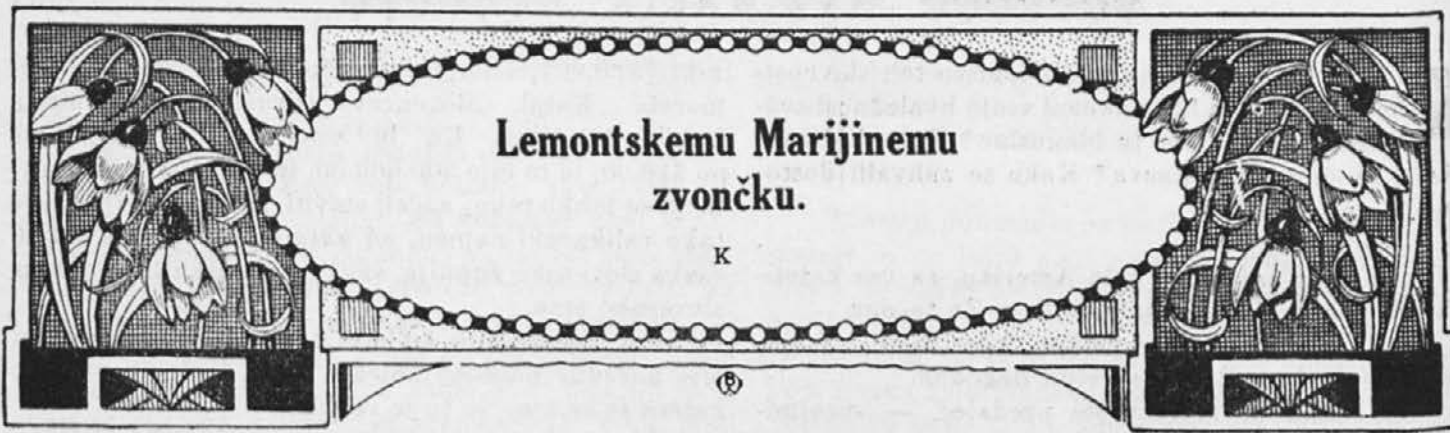
BRATJE, veliki so dnevi! Bodimo vsi hvaležni za nje ljubemu Bogu in Materi Mariji. Toda veliki bodo le, ako bomo tudi mi veliki, veliki v svoji hvaležnosti, veliki v pojmovanju svoje dolžnosti do teh velikih dni, pa

da se bomo tudi združili v tem velikem delu, da bomo dosegli še končni veliki cilj — vse potrebne stavbe za gimnazijo (Kolegij), semenišča (lemenat) in samostan — t. j. novincijat.

NJEGA EMINENCA GEORGE KARDINAL MUNDELEIN, D. D.

ki bo posvetil začasno semenišče in novincijat v Lemont, Ill. dne 14. junija 1925.

Lemontskemu Marijinemu zvončku.

K

Kako si žalostna,
kako si tužna,
ti zima mrtva . . .
Pomenjaš smrt. — — —
Vse mrtvo . . .
je mrtvo polje, mrtev vrt!
. . . . .
Da, zima, tužna si

Pa solnčice spomladno zlato
se v zemljo spet je zaljubilo
in za nevesto si jo zasubilo.

Pa je poslalo tja v naravo
tje v log in gozd in tja v dobravo
poslancev svojih lahkokrilih
— prijetnih toplih žarkov milih
nevesto to prebudit
in jo zasubit
in jo pripraviti k ženitnini.

In žarki gorki preveseli
na zemljo so vsi pohiteli
izpolnit kraljev ta ukaz.
So zimo mrtvo zapodili,
naravo celo prebudili,
ogreli jo v ljubavi novi,
jo klicali k vstajenju
in k novemu življenju.

In čujte, tamkaj v gozdni seči
li ne zvoni?
Ne čujete li "zvončka,"
kak milo spet doni?

Da, da! Saj res!
Zvoni, zvoni . . .
Le čujte!
Že "zvonček" mili poje
pomladne melodije svoje.
Ga žarki solnčni mili
so prvega vzbudili,
zapoje da naj v širno plan:
"Pokonci, oj pokonci!
Vstajenja tu je dan!
Ni časa zdaj več spati
Vse mora spet ustati
Ker ženin skoraj bode tu!"

O, lepa si pomlad! . . .

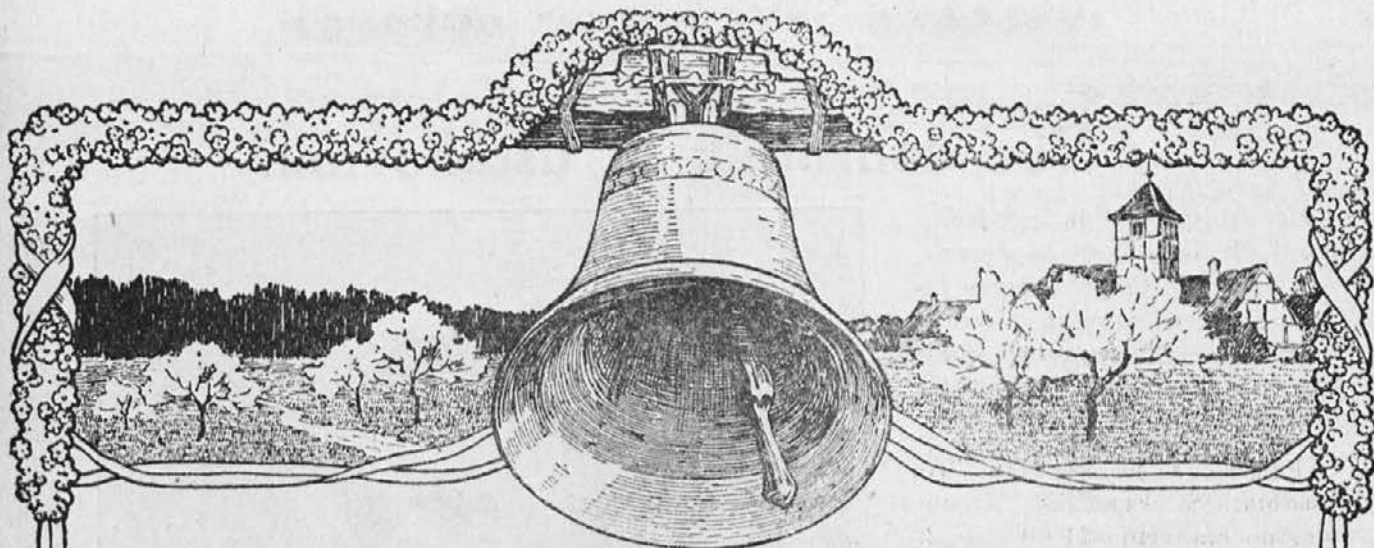
I nad Slovenije sinovi
tu v domovini naši novi
zaveli zimski so vetrovi,
zavladali vragovi,
jim zastrupili dušo in srce,
napadli križ in njih cerkve
in vse, kar svetega je bilo,
slovensko kar srce je prej ljubilo . . .
Nastala v srcih zima je strašna . . .
Nastala v dušah je tema . . .
Da oh, zavladala je tu med nami
brezverska strašna zima,
da para nima
v vsej naši zgodovini,
ne tam doma, ne tu v tujini . . .
Slovenec, nekdanj verni sin
Marijinih planin,
ki vsa stoletja kot vojak,
nevstrašen srčen kot junak
na straži je Evrope stal
in svojo srčno kri dajal
v potokih jo prelival
za križ, za vero je krščansko,
ki raje v sužnost je strašansko
se Turkom vlačiti dajal,
kot vero to bi bil izdal,
da križ je branil in cerkve,
na sebi le, Evropi celi . . .

A zdaj pa tukaj ta Sloven,
junaški preje narod in jeklen,
to vero svojo je prodajal
brezverstvu divjemu se vdajal.
Sovražil križ je, klet oltar
postal je divji janičar . . .

O, da, kako si žalostna,
kako si bila tužna,
duhovna zima naša mrtva . . . !
Pomenjala si smrt . . .
Vse bilo je duhovno mrtvo . . .

Pa, narod mili, tam doma,
tam v cerkvi sredi gora
tam ni Marija na te pozabila,
za te na Brezjah je molila,
Boga goreče je prosila,
naj milost spet ti da,
naj reši tega te gorja,
naj k tebi pride spet pomlad!
Zasmililo si njej se dete.

nesrečno zapeljano,
grešilo si, a ne iz zlobe klete,
samo nesrečno goljufano,
Zato te zapustila ni
in svojih maternih oči
zato od tebe proč ni obrnila,
dokler pomoči ni ti izprosila,
nazaj da vrnil k Nji bi spet se ti.

* * *

In čujte? Ni pomoč že tu?
Se doba nova že li ne začinja?
oj doba našega vstajenja?
in novega življenja,
življenja za Boga, Marijo,
življenje prejšnjega junaka,
Evrope stražnega vojaka
za križ za vero in Boga?

* * *

Da, čujte, tam v Lemontu
li ne zvoni?
Marijin zvonček spet se ne glasi?

* * *

Da, da. Saj res!
Zvoni, zvoni, v Lemontu! . . .
Le čujte!

Kako Marijin zvonček milo poje,
kako Marija Mati otročiče svoje
slovenske vse spet kliče k sebi!
Le čuj! kako ta zvonček tebi
pri novi cerkvi Marije
spomladne svoje melodije.

slovensko srce, spet doni.
Radujte se slovenska verna srca vsa!
Za Vami semkaj Mati je prišla.
Sirote bedne niste več.
Nesrečna zima že je preč.
O srečni čas.

*

A ti pa, zvonček Materni v Lemontu,
oj, doni, neprestano doni,
k vstajenju narodu ti vsemu zvoni
in kliči v širni svet:

"Pokonci, oj Slovenci, vsi pokonci!

Vstanite vsi, vstanite!

Nazaj tja k Materi hitite!

Vstajenja vašega je dan!

Zato prav vsi na plan!

Ni časa zdaj več spati,

sovraže poslušati,

sleparili so vas dovolj!

Nazaj na materno srce,

kjer grenke vse solze,

vam Mamica bo spet sušila,

v nadlogah tolažila,

bo bolne spet zdravila,

stoterne milosti delila . . .

Da, k Materi nazaj domov,

kjer skupni nas vseh dom bo nov,

kjer bo za nas vse novi raj

kjer vladala bo spet med nami

Marija pomagaj!

Nov dobrotnik in ustanovnik.

Mr. Anton Grdina, predsednik K. S. K. Jednote in slovenski trgovec iz Clevelanda se je te dni priglasil z velikim darom za naš Kolegij, s katerim je postal naš blagi dobrotnik ustanovnik.

Priglasil se je 1. kot član "Apostolata Sv. Frančiška", z do smrtno članarino \$10.00. — 2. kot ustanovnik kolegija Sv. Frančiška in kupil aker zemlje za \$225.00. — 3. kot poseben dobrotnik \$1.000.00 (tisoč) kot vzgojina za enega klerika od novicijata do konca bogoslovja.

Mi se preblagemu našemu dobrotniku in našemu slovenskemu ameriškemu porvobojniku za vero in narod prav iskreno in prisrčno zahvaljujemo in mu kličemo stokratni "Bog plačaj!"

Mr. Anton Grdina, gl. predsednik K. S. K. J.

Objednem pa prosim tudi vse druge dobre in navdušene slovenske rojake in rojakinje, katere je Bog oblagodarił z večjimi svetnimi dobrinami, da bi se mu skazali hvaležne na enaki način kakor Mr. Grdina. Naj jih vse zgled tega plemenitega moža navdušuje za enako veliko in požrtvovalno delo. Prepričani smo, da je po širni Ameriki še veliko rojakov, bi še več popolnoma lahko pogrešili.

Vendar še nobena druga slovenska narodna in verska zadeva v Ameriki, pa ni zaslužila toliko velikih žrtev celega naroda, ka-

kor ravno ta, katere smo se mi lotili. Zato nihče ne more za bolj vzvišeni cilj in boguzaslužno delo žrtvovati, kakor za to.

Prosimo vse rojake in rojakinje, da se naj nas vzlasti spominjajo v svojih testamentih, ko zapuščajo svoje premoženje za seboj ko odhajajo v grob. Nobena zapuščina jim ne bo v toliko tolažbo, in nikjer se za nje toliko ne bo molilo, toliko sv. maš žrtvovalo, z nobeno se božje delo na zemlji toliko ne bo pospeševalo, kakor s to. Stoletja in stoletja bodo minila, njih glavica pa jim bo še donašala stoprocentne obresti v dobrih delih za Boga in bliž-

njega, kajti to bo še enkrat nekaj velikega.

Zato, ko delajo svoj testament, naj nikar ne pozabijo zapustiti primerne svote tudi za naš kolegij. Da bo pa njih zapuščina sodnijsko veljavna, naj napišejo: "Dajem in zapuščam Komisarjatu Sv. Križa oo. Frančiškanom v Lemontu, Ill. v roke č. Very Rev. Komisarju \$ . . . ."

Opusti naj se vsako ime osebno komisarja ali kake druge osebe komisarijata.

Bog živi posnemalce!

Kdo bo prvi sledil Mr. Grdina-tu?

Zakaj mi je "Maria Pomagaj tako draga."

H. B.

koga in se jim imam za več zahvaliti kot devetdeset procentov drugih. Zgodaj, zelo zgodaj sem jo vzljubil in ona mi je bogato vračala ljubezen. Ne vem, če bi bil kedaj videl Ameriko, najmanj kot duhovnik, ako bi ona ne bila vodila mojih potov. Ne vem, zakaj bi tega javno ne priznal. Hvaležnost je lepa čednost, javno izpovedana še lepša. In samo iz hvaležnosti naj to obesim na veliki zvon.

K Marji Pomagaj pojdem! Tako so mi rajna mati nekega dne dejali in radost se jim je razlila po licih. Kot malemu radovednežu se mi je čudno zdelo, da so mi nek nenavaden dan belo štruco stisnili. Črno smo vsakokrat vsi otroci dobili, kadar so imeli peko, belo samo ob kakih znamenitejših dneh. Takrat pa ni bil ne božič, ne velika noč, ne kaj drugega, kar bi jaz vedel. Zato sem bil radoveden, kaj naj to pomeni. No pa z odgovorom: K Mariji Pomagaj pojdem! mi ni bilo dosti pomagano. Zakaj Marija Pomagaj je bila takrat zame še španska vas. Kolikor se spomnim, sem takrat prvič slišal to ime. In vendar je bilo sladko zame, ker je bilo sladko za mater. Sem jih li prosil, naj tudi mene s seboj vzamejo, ali ne, tega ne vem. To pa vem, da sem doma ostal. Morebiti zato, ker nisem bil kot otrok nikoli nevarno bolan, da bi bili siljeni, me zaobljubovati na Brezje, če ne morda zato, ker so se namenili iti z vozom, ne z vlakom, kar seveda za otroke ni bilo.

Tisti čas je bilo pri nas še precej v navadi z vozom romati na Brezje. Manj je stalo in bolj romarsko je bilo. Vlak ne vozi od ene do druge božje poti, kakor so takrat ljudje romali. Z vozom se lahko napravi poljubne ovinke in postaje. Kdor je imel konje in kak velik voz, je "mej mašami" po lojtrcah naokrog priredil se-

deže in romarski voz je bil pripravljen. Ni bilo treba veliko reklame, pa so bili vsi sedeži oddani. Določeni dan so bili vsi romarji na mestu. Kak star romarski voditelj z rdečo "marelo" je zavzel poveljniško mesto, Marijina pesem se je oglasila in konji so potegnili. Od nas so se navadno vozili po rokovnjaškem Črnem grabnu gori proti Tuhinju, kjer je bila prva božjepotna postaja. Nato dalje proti Kamniku, kjer je Kalvarija. Odtod na Homec k Mariji. Potem k sv. Luciji na Skaručino. Dalje v Velesovo. Sam Bog vedi koliko postaj je potem še bilo do Brezja, njih končnega cilja in konca.

Silno zanimiva so morala biti ta romanja, če je bilo ugodno vreme. Koliko so vedeli mati povedati, ko so se vrnili. Romarski voditelj je znal toliko lepega povedati od vsake božje poti, ki so jo obiskali. Je bilo zgodovinsko in dogmatično utemeljeno, za to ni vprašal, kakor romarji ne. Njemu je bilo le na tem, da jih spravi v pravo romarsko razpoloženje, predno pokleknejo pred Kraljico-Marijo Pomagaj. To so pa ti romarski voditelji izvrstno znali. Vse je bilo navdušeno zanje. Vem, kako so mati sveto trdili, da je njih voditelj bolje znal pridigati kot vsak fajmošter. Je pač kot mož iz ljudstva vedel, na katere strune naj udari, da bodo tako zapele, kakor ljudstvo hoče.

Da je Slovenec vedno rad romal, se ima v veliki meri zahvaliti tem romarskim voditeljem. Res, da so oni zakrivili marsikako lahkoverno in morda tudi praznoverno, ki še zdaj kroži mej narodom, res je pa tudi, da so z negovanjem romarskega duha mej narodom veliko pripomogli k njegovemu verskemu navdušenju, ki mu je v poznejših borbah za vero tako prav prišlo. Tudi pri našem čast-

MARIJA Pomagaj! Vsakemu Slovencu, ki mu je v stari domovini tekla zibelka, se pri teh besedah razširi srce. Nekaj sladko otožnega je obja-

me, kakor pri spominu na mater, ki daleč tam za morjem ob domači cerkvi počiva. Sladki so spomini na trenutke, ko je klečal pred njo, svojo najboljšo Materjo in se ni mogel nagledati njenega obraza, iz katerega v tako močnih žarkih izžareva njena materina ljubezen, kakor iz nobenega drugega, čeravno ga je slikala bolj umetniška roka, kakor je bila Lajerjeva. Otožni so obenem ti spomini, ker je njen dom tako daleč tam za vodami in gorami, da je marsikdo že pokopal zadnje upanje še kedaj poklekniti pred njo in se naravnost pogovoriti z njo.

Marija Pomagaj! Zame sta ti besedi še slajši kot za marsikatelega drugega. To zato, ker so me ožje zveze vezale z njo, kot marsi-

nem naslovu "Marijin" narod imajo svoje zasluge. V dolgih letih svoje voditeljske službe so postali prava Marijina pesmarica. Pot je bila precej dolga, je bilo treba velike zaloge, zlasti ker so drugo za drugo drobili. Vsako tako romanje je prineslo kako novo v vasi, ki je potem odmevala mej plevicami in žanjicami ter netila ljubezen do Marije.

S pripovedovanjem in opisovanjem teh romanj so slovenske matere netile v srcih svojih otrok veselje do romanja. Tako nam je prišlo v meso in kri. Tudi v mojem srcu se je po materinem pripovedovanju o romanju k Mariji Pomagaj prvič ukresalo hrepeneje, da bi poromal k njej. Dolgo je bila to samo pobožna, a resna želja. Kajti Brezje so bile takrat zame še na drugem koncu sveta, za kamor je treba imeti par goldinarjev. To je bil zame preogromni kapital. Saj sem moral nabrati dvakrat večji žakelj kakor sem bil sam lipovega cvetja, da sem dobil par "dvojač." In še poldrugo uro daleč ga je bilo treba nesti, predno sem prišel do njih.

K Mariji Pomagaj pojdemo! S to veselo novico nas je enkrat naša gospodinja iznenadila. Bilo je prvo leto mojega študentovskega življenja v Ljubljani. Ravno hruške so bile zrele. Mene je dolg čas trl. Jezil sem se nad Ljubljano in pomiloval ljubljance, ker so še tako zadaj, da mesto hrušk in jabolk divji kostanj sade ob cestah, za katerega še ose in sršeni ne marajo. Novica, da bomo romali k Mariji Pomagaj, je bila kakor balzam za skeleče rane domotožja. Najprej sem štel dneve, potem ure do odhoda. Krasno jutro je bilo tisti dan. Ljubljana je zgodaj začela dvigati svoj megleni pajčolan, a se meni zato ni nič lepša zdela. Hitel sem proti kolodvoru kakor kužek, ki je vedno daleč pred gospodarjem. Se razume, da je tisti dan vlak sila počasi vozil gori od Zaloga proti Ljubljani. Saj čas nikoli ni

tako dolg, kakor takrat, ko človek na vlak čaka. In čim rajši bi se kam odpeljal, tim bolj dolg je. Otrok je pa še bolj nepočakan. Nazadnje jo je vendar pri mahal. V trenutku smo bili notri. Kajpada v tistem trenutku, tudi že pri oknu. Tam smo ostali celo pot. Po vlaku se vozit je bilo vsaj zame dotlej nekaj čisto novega. Prvič sem se vozil v Ljubljano. A takrat se mi ni ljubilo dosti gledati. Topot je bilo drugič. In čisto nov svet pred seboj, vedno lepši, čim bolj smo se vpenjali na Gorenjsko. Kdo bi sedel in gledal leseno bajto. Saj smo imeli doma zidano. A ko smo prišli na Otoče, bi se bil rajši vsedel, kot nastopil peš pot proti Brezju. Dolga je bila ta pot k Mariji, dasi je sicer tako kratka. Pri vsem pogumu, ki sem si ga dajal, je bila navadno le gospodinja spredaj. Nekaj je bila res žeja kriva in morebiti tudi kak čevelj, a glavni vzrok to ni bil. Najbolj mi je korak po hribu navzgor zastajal radi tega, ker cerkve ni bilo toliko časa videti. Poleg tega nas je pa še gospodinja dražila, da bomo morali prej preplezati še one velike hribe v ozadju.

Naenkrat začne zvonik kakor goba rasti iz tal, za njim cerkev. To je bilo veselja. Mlada moč je prešinila trudne noge. Zopet bi bil najrajši tekel. Vsi spomini, ki jih je zapustilo materino pripovedovanje o Mariji Pomagaj, so oživeli. Kolikor bližje smo prihajali, toliko večja, sveta resnost nas je napolnjevala. Ob potu je ležalo razno sadje na tleh. Kako rad bi si bil otešal žejo z njim, a si ga kar nisem upal pobirati. Doma bi ne bil vprašal, čegava je hruška ali jabolana. Pobral bi bil in jedel. Ta tla so se mi zdela presveta. Pa še k sv. spovedi sem se namenil. Ker smo se že po brezijanski planoti grede malo ohladili, smo jo naravnost v cerkev mahnili. Sedanja cerkev je sicer že stala, a znotraj še ni bila izdelana. Ob nekkih deskah smo

se prerinili do milostne kapele. Tako temna se mi je zdela, da bi me bilo samega strah v njej. Polagoma so se oči prilagodile tej mačnosti. Iz nje je stopila Materina podoba, tako mila, da me je ves trah minil. Kaj sem ji imel vse povedati, ne vem. Morebiti sem jo prosil, naj me popelje nazaj v domače hribe. Če ne morda milosti, da bi enkrat kot mašnik stal pred njenim altarjem. Sicer so ji pa že mati prej povedali, kaj žele. Gotovo so ji rekli: "Če bi imel postati "škric", imam rajši, da svoj živ dan krave pase." Ali gospod ali kmet. Novomašniška glorijska je bila še predaleč za gorami, da bi ji mogel obljubiti, da bom pri njej zapel prvo sv. mašo, ako mi izprosi to milost. Eno je gotovo, da se mi je že takrat njena miljena podoba globoko v srce vtisnila in poleg materine tajno vršila svoj apostolat po trnjevih potih, ki sem jih imel še hoditi do altarja. Zato sem hotel pri njej zapeti novo mašo. Le prošnje starišev, da bi se to zgodilo v domači cerkvi, so prekrizale moj načrt.

K Mariji Pomagaj pojdeš. Tako se je glasilo nekaj let pozneje povelje mojih predstojnikov. In romal sem tja gori. Topot nič kaj vesel. Kajti nekateri so že križ naredili čez me. Naporni vseučiliški študij, zlasti brskanje po nebroj knjižnicah: Avstrije, Italije, Nemčije, Belgije, Švice, in to celo v ostri zimi, ko je ledeni mraz v njih, me je zdelalo. Neka dne, sem vrgel kri, kar se je pozneje pogosto ponavljalo. Sicer sem se po presledku enega semestra zopet vrnil na vseučilišče in dovršil svoje študije, a bolezen se je povrnila. Treba je bilo izpreči šolo in iti krpat raztrgan koš. V takem stanju sem topot romal k Mariji Pomagaj, poln upanja, da mi bosta sveži in ostri gorenjski zrak in Marija pomagala na sigurnejše noge. Nisem bil tako slab, da bi ne mogel delati. Spovedoval sem in pri-

digal kakor drugi, vedno pripravljen na nov napad. Dolgo je odlašal, zato me je pa potem silneje napadel kot kedaj poprej. Z injekcijo mi je zdravnik ustavil kri. Drugi so vedno bolj obupovali, jaz sem še vedno upal.

Upanje me ni osramotilo. Ko

sem se zopet spravil pokonci, sem storil svoje, Marija pa svoje. Ko sem se pri sv. maši v milostni kapeli Marije priporočil, sem šel ven in ves dan sem prebil v okoliških gozdovih. Zdaj sem jo mahnil na to, zdaj na ono stran. Da bi me ne potegnilo na tla, sem i-

mel vedno s seboj ali puško ali trnek. Lov na veverice me je kakor ubežnega kralja, gnal od gozda do gozda. Morebiti ni noben rojen brezjan tako temeljito predjal vseh gozdnih lukenj kot jaz. Veverice so me že naprej poznale. Sicer sem se nazadnje sam u-

Naslovna slika sedmega, osmega in devetega letnika lista "Ave Maria". Slikal P. Blaž, O. F. M.

Izvoljeno ljudstvo.

Rev. Francis S. Mažir.

KEDO prešteje narode in ljudstva v Aziji, Afriki, Avstraliji in Ameriki, kateri še danes, šest tisoč let po vstvarjenju sveta in dve tisoč

let po prihodu Odrešenika, ležijo v temi nevere in strašnega malikovalstva? Primeroma le majhnemu številu narodov je Bog skazal posebno milost, da se je njim prikazala luč, ki razsvetljuje temo. Med temi od Boga izvoljenimi ljudstvi smo tudi mi Slovenci.

Že pred časom slovenskih apostolov, Cirila in Metoda, so nemški škofje pošiljali svoje misijonarje med slovenski rod. Toda Nemci so bili le "nemi" oznanjevalci vere Kristusove. Slov. narod jih ni mogel ne razumeti in tudi ne ljubiti in spoštovati, ker so ga često z mečem in silo hoteli pokristjaniti.

Pred tisoč leti sta došla med naše pradede sv. brata Ciril in Metod. V slovenskem jeziku sta blagoslavljala bogata pšenična polja delavnega naroda slovenske-

ga. V domačem jeziku sta prosila Božjega blagoslova nad Slovenskimi goricami in drugimi krajinami, kjer je vinska trta rodila žlahtni svoj sad. V slovenskem jeziku sta sv. brata blagoslavljala, učila, krstila in bodrila narod slovenski. Kralj in knez, oratar in delavec, vsi so z radostjo sprejeli nauk Kristusov. V bratski vzajemnosti so vsi zjemali iz studenca nauk Kristusov. V bratski vzajemnosti so vsi zjemali iz studenca milosti, vživali hrano nebeško. Slovenska pridiga, slovenska molitev, slovensko sv. pismo, in celo najsvetejša daritev v milem slovenskem jeziku je združila narod slovenski ter ga vzdrževala v moči in zmagi proti neštetim sovražnikom vere in naroda. Martin Luther in drugi reformatorji in "popravljalci" krščanske vere niso bili v stanu slovenskega naroda stalno vneti za svoj "novi" nauk. Slovenski narod je stal trden v veri in ljubezni do svojega jezika.

Krivična avstrijska vlada, pričenska z Jožefom II., ki je prvi oropal cerkve, ter vsi njegovi nasledniki doli do propada Avstrije, so deloma dosegli svoj namen z usiljevanjem nemščine v šoli in cerkvi. V zadnjih petdesetih letih je Avstrija celo importirala število pruskih lutrovskih pridigarjev, da bi Slovence tem hitreje ugonobila. Stotine Slovencev so postale hladne in mlačne v veri, toda k Luthru se nihče ni "spreobrnil." Delalo se je dosledno in sistematično, pričenski že v vaški šoli med majhno deco. Učitelj, ki je bil veren katoličan in zvesti sin slovenskega naroda, ni dobil sposobnostnega spričevala ali kvalifikacije niti za prvi razred. Nемец je moral biti. Še večjo veljavo je pa imel poturica, nemškutar, Efijalt, judež, odpadnik. Tako se je z nemškutarijo na šta-

jerskem, Koroškem in Kranjskem, ter z italijanščino v Istriji, Primorskem in na otokih širila nevera in potujčevanje. Temu sistemu se je kmalo pridružilo tudi nemškutarsko in lahonsko časopisje, poslužujoče se slovenskega jezika z rednim prihodom v slovenske domove, kakor volk v ovčji obleki. Narod popreje Bogu vdan in veren, je postajal od leta do leta mehkeji in slabotnejši.

Pričelo se je izseljevanje v Ameriko. Prihajali so dobri, prihajali so slabi, zvesti sinovje matere Slave, kakor tudi odpadniki in izdajice. Božja previdnost je naravnala, da slovenski izseljenci niso bili docela trdi osodi prepuščeni glede dušnega blagra. Že davno pred izseljevanjem so delovali v Ameriki slovenski misijonarji med različnimi narodi, sosebno med Indijanci. Obenem s slovenskimi priseljenci so prihajali tudi mladi slovenski duhovniki, polni apostolskega duha in ljubezni do naroda.

Slovenskemu narodu je pa sledil tudi satan s svojo armado. Povsod je postavljajl svoja peklenška svetišča, celo tik slovenskih cerkev in šol. Z lahkoto je deloval, davil, moril, pil živo kri slovensko ter žrtve svoje vlačil v peklenko brezdnost.

Število slovenskih duhovnikov je bilo premajhno, da bi se nastanili v vseh slovenskih naselbinah ter branili vse postojanke. V sto in sto naselbinah in kempah se je jel dvigati rdeči plamen. Vinograd Gospodov je bil v kratkem upostošen, ker je primanjkovalo delavcev. Slovenski duhovniki so umirali mučeniške smrti, prizadeti od bratske roke odpadlih Slovencev.

Vendar je bilo med Slovenci že takrat in še tudi danes lepo število dobrih kristjanov, skoraj v vsaki naselbini. Ti so molili res-

no in zaupno, da Bog v svoji neskončni ljubezni ne bi zapustil in pozabil svojega izvoljenega ljudstva slovenskega v Ameriki. Naj bi mu poslal voditeljev, nove in zdrave krvi, kateri bi na verni in močni podlagi, skupno, složno, čvrsto, neustrašeno, ne samo z besedo, temveč tudi s peresom in umom svojim upehajočim duhovnim bratom pristopili na pomoč. Ti zaupni klici so prodri oblake. Bog je uslišal molitve. Vzbudil je sinove sv. Frančiška k novemu delu, novemu trudu, novim zatajevanjem in težavam. Sledili so povelju Gospodovem, podali so se v Ameriko, lotili se dela prvi dan. Vinsko trto slovenskega naroda so ti vneti možje pričeli z vso skrbjo negovati. Pričeli so čistiti rane, jih obvezovati še pravočasno, predno je narod slovenski izkrvavel. Kakor sv. brata Ciril in Metod, so se tudi očetje frančiškani izključno posluževali besede, katero je narod razumel. Umestnemu poučevanju je kmalo sledil verski časopis, vsem Slovincem toliko priljubljen "AVE MARIA." Frančiškani so dobro vedeli, da so Slovenci Marijin narod. Posvetili so torej prvi svoj list Materi Božji in postavili narod slovenski pod njeno zaščito. "Ave Maria" je tisočerm čitateljem utrdil versko prepričanje. Z novim oljem je napolnil svetilnico onim, katerim je luč svete vere že utrinkovala.

EDINOST, sedaj tako srečno spojena z AMERIKANSKEM SLOVENCEM, to staro, častivredno diko ameriškega časopisja, je pod spretnim urejevanjem očetov frančiškanov ameriške Slovence vodila in bodrila na političnem, socijalnem in verskem polju.

Pred tremi leti se je sovražnik zaletel z vso silo ob frančiškane in jih delo, osobito na polju časopisja, češ frančiškani kalijo in kazijo mir med ameriški Slovenci. Tukaj vprašam narod slovenski: "So li škofje Baraga, Vr-

tin, Trobec, Stariha, ter monsinjori Buh, Plut in še število drugih slovenskih misijonarjev kazili mir med Indijanci?"

Vse podrobnosti misijonskega delovanja naših slovenskih ameriških frančiškanov so znane le Njemu, ki je poslal svoje apostole rekši njim: "Pojdite v ves svet in oznanjujte evangelij . . ."

Meni žalibog ni bila dana priložnost in čast, da bi osebno spoz-

RT. REV. MSGR. J. F. BUH VG

naš veliki pokojni dobrotnik prav od začetka, ki je vsikdar podpiral naš list in podjetje z navdušenjem in veliko po svojih skromnih močeh tudi finančno pomagal. Spominjali se ga bomo te dni v svojih molitvah.

nal vse naše očete frančiškane, ki s toliko vnemo, požrtvovalnostjo in vspehom delujejo v številnih slovenskih naselbinah. Najbolje poznam blagega očeta Snoja v New Yorku, nadalje očeta Kazimira, tega neumornega in neustrašenega boritelja in branitelja v Chicagi, ter zlatoperesnega in bistrega očeta Hugona.

Father Kazimir je z apostolsko

vnemo vodil gotovo že nad šeststo misijonov in drugih pobožnosti. Pred devetimi leti je z vso vrlino in nepopisno požrtvovalnostjo v svetem misijonu vodil tukajšne Slovence k Njemu, ki pravi: "Pridite k Meni vsi, ki ste obteženi . . ." Osem dni jih je vabil, klical, bodril, učil in jih krepil s Kruhom angeljskim. Kakor nekdanj Mozes, je tudi Father Kazimir z apostolsko besedo udarjal na skalo slovenskih src. Mnogo jih je omečil, in tekle so solze spokornega duha. Stotine in stotine pa se niso hoteli približati skali sv. Petra, viru milosti in dobrote Božje. Raji so ostali podobni onim nesrečnim Izraelcem, ki so plesali okoli zatega teleta, medtem ko se je Mozes z Bogom posvetoval. Ti Slovenci so takrat, in še sedaj rajajo okoli teleta, ki je rdeče pobarvano.

Da bi pa mogli tem vspešnejše Bogu služiti in tem vplivneje tudi v bodoče delovati za mili naš narod slovenski in ga voditi iz puščave odpada v obljubljeni deželo sreče in blagostanja, so naši očetje frančiškani ustanovili svoj kolegij in bogoslovnico v osrčju Združenih Držav, v krasni in bogati državi Illinois. Od tam bodo v bodoče prihajali novi, mladi, krepki, navdušeni ameriškoslvenski apostoli, da bodo na podlagi izkušenj svojih mojstrov in učnikov, nadaljevali razširjevanje vere Kristusove med našim slovenskim narodom.

Prečastiti očetje frančiškani, uverjeni bodite, da je Bog in Marija z Vami!

"Karkoli bodeš blagoslovil, bo de blagoslovljeno," so nam duhovnikom pri mašniškem posvečenju oznanil škof. Zato tudi mi slovenski duhovniki povzdignemo mašniške svoje roke Boga proseči, naj bi On odobril, On potrdil naš blagoslov nad Vami in Vašimi nasledniki za časni in večni prid in blagor ameriških Slovencev!

Very Rev. M. Šavs.

“Ave Maria,”
Chicago, Ill.

Prav rad bi napisal dolg članek v proslavo Mariji Devici, Kraljici majniški, pa vprežen sem noč in dan v vedno bolj se mi množi delo v svoji župniji. Sam sem za delo, župnija pa velika. In moja dolžnost do nje je prva. Nekaj pa le hočem in moram storiti, da ugodim željam svojega srca.

Svoječasno je bil moj resni namen posvetiti svoje moči duhovski službi med lastnimi rojaki. Osoda je drugače hotela. Služboval sem in še službujem med drugorodci: med

Nemci, Angleži in Poljaki. Bog mi je dal vedno dobro zdravje in zmožnosti, da sem doslej v očevidno zadovoljnost vsih teh narodnosti vspeval. Službujem v vinogradu Gospodovem že skoro trideset let, torej bi ne bilo več prav, da bi sedaj svoje stare kosti naprtil na ramena svojih rojakov. Kar jaz več ne morem in radi navedenega vzroka nočem. To naj drugi stori namesto mene in v moj namen.

Slovenskim Frančiškanom v slovenskem kolegiju v Lemon-tu, Ill. tu-le pošiljam \$150.00 kot prvoletno plačilo, da si iz-

berejo po svoji volji in previdnosti slovenskega fanta, ki ima namen posvetiti se duhovskemu stanu. Poslal bom še prihodnjih devet let jednako svoto, skupno \$1500.00, da se izbrnemu fantu plača vse študiranje do duhovskega stanu, kakor so čč. Frančiškani svoječasno objavili.

Tako se hočem nadomestiti v duhovskemu stanu v duhovskem delovanju med svojimi rojaki v Ameriki. Bodi to v zahvalo Bogu in na čast in slavo presveti Devici Materi Božji Brezniški.

M. Šavs.

Nekaj misli o našem verskem preporodu.

H. B.

A je nam ameriškim Slovencem v verskem oziru začel svitati nov dan, to vidijo celo temo ljubeče, kričave sove okrog nas. Naravnost smešno je, kako se te nočne "pevke" trudijo, da bi se na kak način prilagodile svitajoči zarji in spremenile svojo mrtvaško pesem v lepše melodije ptičkov, ki pozdravljajo nov dan. A kaj hočejo. Sova ostane sova, kraljica noči. Ko zazori dan, mora v svoje temno duplo, ali pa slepa in nema poslušati veselejši pevski zbor okrog sebe. Vse večje naselbine so že site turobnega skovikanja, ki prihaja z Lawndala in Cortlanda, le manjše mu še prisluškujejo. Upamo, da se bodo tudi te kmalu zbudile in nastavile uho pesmi življenja.

Čudovito hitro se je na videz pojavil ta preobrat in to prebujenje. Srca se navadno ne obračajo kakor obleka. So bolj podobna onemu loncu, ki so ga šegavi Ribničani Višnjegorcem nazaj poslali, da jim ga prej obrnejo, predno ga jim bodo "zaflikali," na kar so ga ti menda jezno ob tla vrgli, ker so jo tako pošteno skupili. A dejstvo je, da so srca našega tukajšnega naroda v celoti čisto druga, kakor so bila še komaj pred dobrim letom. Kdor ve, kaj se pravi srca obračati, se mora začuden vprašati, kako je moglo kar čez noč do tega priti. K temu vprašanju bi jaz rad izrazil nekaj misli. Ne vem, če bodo vsem po volji. A to ni glavna stvar. Vprašanje je, če so prave, resnične. Jaz sem prepričan, da so, sicer bi jih ne objavljaj. A predno jih objavim, jim moram postaviti podlago.

Vsi duševni preobrat, kar jih pozna zgodovina, so se na videz pojavljali kakor komet iz vsemir-

ja, ali kakor kaka naravna katastrofa. A ti pojavi so bili le na videz nenadni. V resnici so imeli za seboj celo zgodovino počasnega, tajnega razvoja. Neko modroslovno — bogoslovno pravilo pravi: Bog in narava ne poznata skokov. Klica vsejanega semena po rahlem dežju in blagodejnem solncu naenkrat pogleda na dan. Na videz naenkrat. V resnici se je v naročju zemlje prej vršil kompliciran proces, ki je bil prikrit našim očem. Enako je z duhovnim semenom, s takozvanimi idejami, dobrimi in slabimi. Bog zna, kedo je bil prvi, ki je to ali ono idejo zavlekel v gredico tega ali onega srca. Tam je vskali la, se razvijala, pognala koreninice še v druga srca, ter slednjič v podobi novega pokreta butila na dan in začela vžigati mase.

Vzemimo n. pr. luterstvo. Naenkrat se pojavi en odpadli menih, z imenom Martin Luter. Napove boj Rimu in kmalu je cerkev razdeljena v dva nova ogromna dela. Vsa ljubezen odsekanega dela in vse sovraštvo ostalega, se osredotoči v njem, kakor da bi bil on sam vse to izvršil. Pa ni. Seme protestantizma je bilo vsejano in negovano že davno prej, predno se je Luter rodil. Sejavci so bili različni. Mej njimi tudi taki, ki bi se bili v grobu obrnili, ko bi bili naprej videli, kaj je iz semena, ki so ga v dobri veri vrgli, pognalo. Sloviti katoliški razlagavec sv. pisma, frančiškan Nikolaj a Lyra (umrl 1340.), bi se bil z Lutrom, ki je mrevaril sv. pismo kot orli mrhovino, stebel. A kaj pravi zgodovina? Si Lyra non lyrasset, Lutherus non saltasset — Ko bi "Lira" ne zvenela, bi Luthrova šiba ne zapela. Luter je grmado, ki so jo drugi v teku časa nagromadili, le podžgal. On je le sprožil, kar je bilo od drugih nabasano. Isto velja o drugih starih in novih zmotah, ki so se pokazale

na obnebu človeške zgodovine in ji trenutno začrtali novo smer razvoja. Vse so imele svoje predhodnike, ki so jih sejali in negovali, dokler se niso razrasle v močno košato drevo.

Kar velja o slabih idejah, velja morda še bolj o dobrih. Zdravo, plemenito seme potrebuje še več skrbne nege kot setnjava, predno priklje na dan, se razraste, vseveti in sad rodi. Vzemimo za naše vprašanje najprikladnejšo primerico, prvi slovenski katoliški shod v Ljubljani l. 1892., ki je naš domovini materi prinesel novo pomlad verskega mišljenja, čutenja in življenja. S tem shodom in njegovimi krasnimi sadovi je ozko spojena vzvišena oseba takratnega ljubljanskega škofa, poznejšega kardinala Missije. Njega se proslavlja kot početnika slovenske katoliške renaissance, katero je s tem shodom započel. Ta zasluga mu tudi gre. A bodimo pravični. Vsa njegova očarujoča osebnost in izredne človeške, duhovniške in višjepastirske vrline, bi ne imele tega vspeha, ko bi drugi že leta prej ne bili v potu svojega obraza orali od brez značajnega liberalizma steptanih slovenskih tal in zavlačevali vanje čistega, klenega katoliškega semena. Ko ne bi bilo Mahniča, tega velikega neizprosnega kladivarja, ki je leta prej toliko časa neizprosno bil po trdih liberalnih glavah, dokler jih ni razbil, bi bil prvi katoliški shod bore klaverno izpadel, če bi bilo takrat sploh prišlo do njega.

Ne, prevrati in preporodi niso kometi, ki se hipoma pojavljajo, ampak so sad daljšega ali krajšega razvoja, pri katerih je prej kedo zna, koliko moči delovalo in se borilo, dokler ni tisti, ki je dal zadnjo pobudo odnesel lavorik za vse. Naš katoliški preporod ne dela v tem oziru nikake izjeme. Tu je. Vsak, kedor ni slep, ga vi-

di. Vsi, ki smo še ohranili vero v srečo in z žalostjo gledali, kako poceni je bila pri mnogih, se ga veselimo in hvaležni vsklikamo tistim, ki so napravili zadnji pogrom na temo ljubeče sove ter jih pregnali z dneva v noč.

In kedo so ti? Grdina, predsednik K. S. K. J. kot generalissimus, kot naš Radetzsky. Odborniki K. S. K. J. kot njegovi veterani, ki so hodili z njim od naselbine do

naselbine in zažigali kresove katoliških shodov, ob katerih svitu so se sove mahoma poskrile. Vsa čast jim! Po pravici jim je narod hvaležen in jih obsipa s cvetjem. Jaz se mu na polno grlo pridružujem. Vendar latorike, na katerih sede, ne spadajo samo njim, ker naš verski prepoved ni samo njih delo in vspeh. Oni so razgnali le zadnje oblake, ki so zastirali solnčne žarke, da se niso mogli

z vso svojo močjo vpreti v polagoma zorečo setev. Ko se je to zgodilo, so šli žet in žetev je bila bogata. Vsak ve, da ni mogoče žeti, kjer se ni sejalo. Ve tudi, da je od setve do klasja, četudi še zelenega, daljša in bolj trnjeva pot, kot od žetve do žitnice. Zato pa pravica zahteva, da se tisti, ki so želi, hvaležno spominjajo onih, ki so ledino orali, sejali, vlačili, pleli, zalivali in zraven trepetali pred grozno nevihto. Ko bi teh ne bilo, bi bil naš verski prepoved, ki je danes dejanje, še sladki sen, še decembersko upanje na pomlad.

Kedo so bili pa ti? Ni lahko, če sploh mogoče na to vprašanje izčrpno odgovoriti. Tudi tu so bile mnoge tajne in očitne, deloma celo nasprotujoče si sile na delu. Nazadnje imajo še naši prosvečtarji in glas-narodovci svoje zasluge zraven. Kajpada se morejo tako malo bahati z njimi, kakor Iškarjot, ki nam je dal oz. prodal Rešenika. Mislili so, da ima naš narod v celoti že tako temeljito pokvarjen želodec, kakor sami, da mu je največje bogokletstvo in najgrše blato slaščica. A so se zmotili. Narod se je s studom obrnil od njih in se začel ozirati po boljši hrani. Dosegli so nasprotno, kakor so nameravali.

Le na enega predhodnika našega katoliškega prepoveda hočem opozoriti in to tim bolj, ker se ga je v hrušču zmagoslavja popolnoma prezrlo, dasi so njegove zasluge preočite. To je, da se kratko izrazim: **Katoliško tiskovno podjetje, točasno na 22. cesti v Chicagi.** Kedor te resnice ne prenese, slobodno lahko preneha brati, kar pišem in magari to “Ave Marijo” v ogenj zaluča. Papir bo zgorel, resnica ne. Da, to tiskovno podjetje je bilo Janez Krstnik, ki je pripravljaval Kristusu novo pot v naša srca, iz katerih ga je deloma pregnal nasprotni tisek. On, malone edini on, je z lakodemonškim junaštvom držal

RT. REV. JAKOB TROBEC D. D.

rajnki škof St. Cloudski,

naš veliki dobrotnik in podpornik od prvega začetka do smrti. Ko so sovražniki naskočili našo trnjavo od znotraj, je bil on, ki je nastopil v obrambo naših podjetij in naših načrtov. Posebno ko je bil doma in v Rimu. “Ni slabo sadje to, na katerega sedajo ose,” je rekel. Dolžni smo mu hvalženost in tudi njega se bomo te dni v svojih molitvah hvaležno spominjali pri “Mariji Pomagaj.” Ko bi mu bil ljubi Bog ohranil življenje do danes, kako bi se bil z nami veselil teh velikih dni.

krog nasprotnega časopisja, tako polnega bogokletnega brezverstva in moralnih zablod, ne more nihče v prijateljstvu živeti, če noče prodati Kristusa, kakor so ga oni. Taki so bili že takrat, ko jim je bila napovedana vojska. Zasluga "Ave Maria" in "Edinosti" je, da ste jih prisilili odložiti ovčjo kožo, v kateri bi bili sicer še danes nemoteno mrcvarili mej nami. Njuna zasluga je, da ste jih tako razkačili, da so iz ovčje kože skočili, na kar se je ljudstvo s studom obrnilo od njih. Verjame, da bi danes marsikatera slovenska župnija komaj vegetirala, ko bi te dve ne bili tako vs trajno netili v srcih rojakov ljubezni do vere in cerkve? Verjame, da bi K. S. K. J. danes ne rasla, ampak nazadovala, ko bi se bilo posrečilo ju vničiti? In to tudi v slučaju, če bi bil vsak član glavnega odbora Grdina? Verjame, da bi brez teh dveh in njunega dolgoletnega dela govorniki na naših katoliških shodih ne dobivali šopkov, temveč klopotcev? Tistim, ki so za tema dvema bojevnicama stali in se niso umaknili, niti takrat, ko se jim je iz lastnih vrst v hrbet streljalo, je vseeno, če to pripoznate ali ne. Ko bi jim bilo za vaše priznanje, bi se bili že zdavnaj umaknili s fronte. Egoizem je preslab, da bi kaj takega zdržal. To zmore samo idealizem, ki je zasidran v Bogu.

Pravična, objektivna zgodovina našega versko-kulturnega stremljenja v Ameriki, bo to sigurno rada priznala. Te zgodovine pa mi še nimamo in jo bomo težko kedaj imeli. Ko je prišla lani v javnost lepa misel, tridesetletnico K. S. K. J. s posebno "Spominsko knjigo" proslaviti, sem jaz pričakoval, da se bo to zgodilo. Naša Jednota, s katero je ta zgodovina tako ozko spojena, bi bila najbolj poklicana nam jo dati. Kajti v njej, edini katoliški Jednoti, se je zbiralo vse, kar ni imelo volje vere za dolarje za-

menjati. Upravičeno sem tedaj upal, da bom v tej knjigi našel sistematično popisane vse boje, ki so se pod Jednotino zastavo skozi trideset let bili za ohranitev katoliškega značaja mej našim tukajšnjim narodom. Ob izrazitih podobah naših veteranov, ki še živijo, ali so se pa že iz sveta ločili, sem jaz, rekrut, upal razplamtiti pogum za nadaljne boje za iste vzore.

Kako sem bil razočaran, ko sem dobil v roke napovedano "Spominsko knjigo." Videl sem v njej samo novince, ki bodo še dolgo čakali, predno bodo odšli na fronto za ohranitev čistih katoliških načel mej nami. Nisem pa našel veteranov, ki nosijo na sebi nešteto brazgotin zaraslih ran, ki so jim bile vsekane v ljutih bojih.

Ko sem knjigo odložil, so mi stopila pred oči gotova žalostna dejstva, o katerih se je začasa soških bojev vsesplošno govorilo in veliko pripomoglo, da je nazadnje še kot kužek pohlevni slovenski vojak začel revoltirati proti avstrijskim vojnim mogotcem. Kot pravi junaki v Koseskijevem smislu — šest jih pade kjer porine — so se bili slovenski fantje in možje, zlasti na soški fronti. So pač vedeli, kak apetit ima dolgo-prstni Italijan po naših lepih krajih. Toda vse njih nadčloveške žrtve in junaška dela niso našla pravičnega priznanja. Ni se jim zaupalo in se jim ni. Mažari pa, ker so ljubljenci države, ki so prvič izdali Gorico, so se v trumah z zlatimi medaljami vračali v zaledje. Tiskovno podjetje na 22. cesti v Chicago igra v "Spominski knjigi" Jednote vlogo slovenskih pari na soški fronti. Razni junaki pa ono Mažarov.

Pa ne mislite, da tiste, ki so z nezlomljivo silo vodili to guerilno vojsko, ko se je malone vse drugo previdno "dekalilo", boli, ker niso našli zasluženega priznanja. Tako malenkostno častihlepje je ne vredno prepričanega katoliškega bojevnika, ki mu gre za stvar

in načela. Nekaj družega je, kar boli in skeli, ker škoduje stvari. To so motivi tega preziranja. Mnogi vodilni krogi Jednote so še danes starini, polni antagonizma proti imenovanemu tiskovnemu podjetju. Mr. Grdini, se je spričo njegovega kristalno čistega katoliškega idealizma, s katerim si je osvojil naš tukajšni narod, posrečilo nas ujediniti. A to ujedinenje je jugoslovansko, bolj zunanje kot notranje. Znotraj še vedno tli in kar tli, ni simpatija, ampak antipatija, ki bi se čez noč sprevrgla v očitni antagonizem, če bi Mr. Grdina danes ali jutri stopil s svojega poveljniškega mesta. Posledica bi bila, da bi naši verski nasprotniki zopet zočeli žogo biti z nami, razcepljenimi in razprtimi, česar komaj čakajo. "Spominjska knjiga" jim tega upanja ni vzela, ampak jih je pokrepila v njem, če so le znali tudi mej vrstami brati, kakor mi.

Če je hotel Jednotin odbor s "Spominsko knjigo" kaj več doseči, kakor nekaj spominov pogreči, bi moral ožjemu odboru za njeno prireditve dati čisto druga navodila. Prvi del naj bi obsegal sistematično tridesetletno zgodovino. Iz nje, priznana najboljše učiteljice življenja in delovanja, bi se naučili, da če hočemo res veliko in mogočno Jednoto, treba z združenimi močmi proti združenemu sovražniku. Razno klikarstvo in nekaj lokalni patriotizem, ki je imel v zgodovini Jednote večkrat preodločilno besedo, dasi se s katoliško (catholicos pomeni splošen) Jednoto tako malo strinja, je v preteklosti bistveno oviral njen razvoj, da je zaostala. Nujna posledica tega nauka njene zgodovine bi bila, da bi podrli vse plotove, ustavili civilno vojsko in v bodoče v strjeni fronti nastopali proti skupnemu sovražniku naših verskih svetinj. Teoretično podlago za skupni nastop smo si ja na katoliških shodih ustvarili. Njih resolucije, ki bi jih morala "Spominska knjiga"

na koncu sistematičnega dela podati, bi bila platforma sprave in obenem enotni program za bodočnost. Kdor bi hotel skebariti, ali še nadalje z osebnostimi cepiti skupno energijo, ki mora biti vsa osredotočena v skupni cilj, s takim neizprosno ven, pa naj bi bil tudi odbornik.

To so moje misli, ki so se mi v teku mojega opazovanja Jednotnega razvoja zadnjih let in študiranja njene zgodovine, rodile. Če sem porabil to priliko in jih javno izpovedal, sem storil samo zato, ker mi je naša katoliška Jednota draga in me boli, če vi-

dim, da kaki nekatoliški bacili virajo živahen razvoj njenih močnejših sil, ki jih kot taka ima sebi.

Z vseobjemajočo in vse odpuščajočo katoliško ljubeznijo v boju za našo Jednoto do še lepšega zmag!

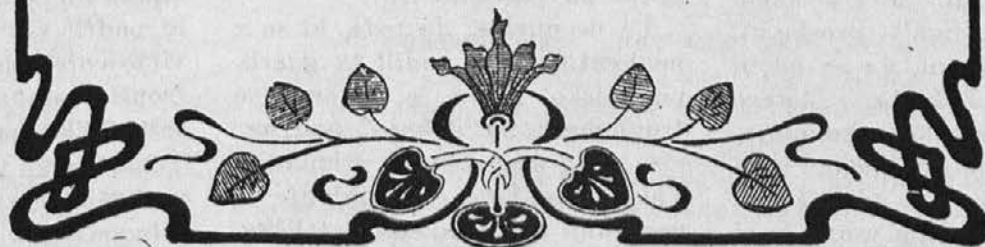
Naslovna slika 16—17—18—19-letnice.

Sestra M. Sebastiana, O. S. F.

Pozdrav Lemontski "Mariji Pomagaj."

<p>Pozdravljena nam, Mati mila, o tisočkrat pozdravljena! Kako si nas vse zveselila, da si za nami sem prišla.</p>	<p>S pomočjo Mati, se ne mudi otrokom nam v Ameriki, svoj reši narod tukaj tudi, da se v neveri ne v topi.</p>
--	--

Brez Tebe, Mati, pač živeti
ne moremo sirote več.
Po tebi bomo le oteti,
zato od tebe nikdar več!

Nekoliko spominov in podatkov

Piše And. Tomec.

zgodovine preporoda Ameriških Slovencev.

E primerjamo sedanje razmere med nami Amer. Slovenci z razmerami pred petnajstimi leti, vidimo velikansko razliko. Ko sem pred petnajstimi leti prišel v to deželo, se je v nasprotnih listih vero ravno najhujše napadalo in v blato teptalo, naše najdražje svetinje, da me je moje verno srce zbolelo in se mi je vsled tega takoj ob mojem prihodu bivanje v Ameriki pristudilo, da sem sklenil prej ko mogoče se vrniti nazaj v ljubljeno domovino.

Sicer me pa ni navdalo z bridkostjo dejstvo, da je med ameriški Slovenci vladal tak protiverski fanatizem, da se je bil na eni strani tak boj proti veri, cerkvi in duhovnikom, pač pa me je žalostilo dejstvo, da so bili katoliški Slovenci nasproti svojim napadalcem in sovražnikom tako tihi, mirni, tako mrtvi, kot da bi bili od njih že premagani, da je vladal na njih strani tak mir, da se je pustilo sovražniku delati,

kar in kolikor se mu je poljubilo, da se ga je še od katoliške strani celo podpiralo, kar se žalibog tudi še zdaj godi.

Posebno pa se je odlikoval v brezmejnem fanatizmu in protiverski gonji Newyorški G. N. Ravno takrat, ko sem jaz prišel v Ameriko, je najhujše in najstrastnejše udrihal po duhovščini v starem kraju, posebno po Ljubljanskem škofu Jegliču ter po S. L. S. Zlasti pa je stresal vso svojo jezo in sovraštvo na Rev. K. Zakrajšeka, na Rafaelovo družbo in na "Ave Maria." Jaz takrat še nisem poznal ne Rev. Zakrajšeka, ne Rafaelovo družbo, ne "Ave Maria" in bi bil o vsem tem dvomil, je li vse skupaj to kaj vredno ali ne, ko bi bila polemika G. N. dostojna. Toda G. N. je vodil tako fanatično, grdo in surovo gonjo proti Rev. Zakrajšek in njegovemu delovanju, da je moral vsakdo, ki ima le trohico razsodnosti, spoznati in videti, da **poštenjak krivca, tako ne napada, pač pa krivec poštenjaka.** Vsakega človeka lahko spoznamo po njegovih prijateljih in sovražnikih, da le te spoznamo, pa spoznamo tudi njega, čeprav o njem samem ničesar ne vemo. Kajti kogar slabi ljudje sovražijo, ne more biti slab, ker sicer bi ga ne sovražili, nasprotno se je pa bati onega, katerega slabi ljudje hvajlijo.

Ko sem videl kako se napada vero, sramoti in blati vse, kar je katoliškega, ko sem videl posebno v G. N. naravnost blazno gonjo proti Rev. Zakrajšek in listu "Ave Maria," nisem pa obenem videl nikjer nobenega odpora, nobenega odgovora na napade nasprotnikov, ko sem videl, da je nasproti tej močni protiverski vojski en sam majhen, neznamenit listič "Ave Maria," ki pa je bil

od strani katoličanov, za katere se je tako pogumno in neustrašeno bojeval nasproti tolikim in tako močnim sovražnikom, tako malo podpiran, sem se resno vprašal: **Ali so res že vsi ameriški Slovenci odpadli od vere, da tako trdno spijo in puste sovražnika, da seje seme zla med narod?**

Da, izgledalo je tako! Sovražnik je ruval, napadal in delal nemoteno naprej: razun lista "Ave Maria", ga ni nihče skušal ovirati pri njegovem pogubonosnem početju. Pa tudi smelo se ni kaj takega. Saj je veljalo za greh, če se je kdo proti sovražniku samo oglasil. Videl sem, kako so Rev. Zakrajšek celo katoliški Slovenci zamerili, češ, da "napada."

Naši sovražniki so imeli pred katoličani popolni mir. Oni so smeli napadati, sramotiti, smešiti sumničiti kogar, kadar in kolikor so hoteli.

Smeli so pohujševati, zapeljevati, razdirati, hujskati, lagati, širiti laži, zmote, krive nauke, pogubna načela; smeli so nas izzivati, smeli sejati razdor, neslogo, sovraštvo, smeli se proti katoličanom bojevati, nikdar ni bilo preveč, nikdar prehudo; ni se jim štel v zlo če so se še tako proti nam bojevali, če so nas še tako klestili. Nič zato, če nam niso miru dali.

Samo mi, napadani in izzivani bi morali biti pri miru; niti črhiniti bi ne smeli nobene, ker to **baje zahteva krščanska ljubezen.** Mir se je torej zahteval samo na naši strani. Bog varuj, če se je kdo drznil postaviti se v bran in proti njim nastopiti. Takoj se je zavpilo, da se mir kazi. Mir so od nas zahtevali nasprotniki, ki so se sami najhujše bojevali proti nam in ga kazili. Mir so zahtevali od nas tudi nekatere "dobre" duše v naših katoliških vrstah. In

ta mir so hoteli ohraniti. In Bog ve, kaj bi bilo danes z nami, če bi se bil ta mir res ohranil; bil bi za nas pogubonosen in usodepoln; bil bi nas brezdvomno že vničil in pokopal. In najbrže bi se bil ta "mir" tudi ohranil, da ga k sreči Rev. Zakrajšek ni — "skazil." In hvala Bogu, da ga je! Kajti s tem, da je skazil ta mir, ki bi pomenil za naše nasprotnike gotovo in popolno zmago, za nas pa gotov propad in poraz. S tem je storil neizmerno veliko dobro delo, položil je s tem podlago novi dobi in odprl pot k izboljšanju naših razmer. In če se reši katolicizem amer. Slovencev pred propadom, bo to v prvi vrsti zaslug Rev. Zakrajšeka in neprekosljivega lista "Ave Maria."

V skrajno žalostnih razmerah, v katerih je videl ubogega slovenskega trpina, ki je prišel sem v tujino s trebihom za boljšim kosčekom kruha, kako je prepuščen na milost in nemilost brezvestnih propalic in izkoriščevalcev, je dvignil list "Ave Maria," prapor vere in začel narod klicati in buditi ter zbirati pod ta prapor, vse ki so še ostali verni, bodreč ga k narodni in verski zavesti in k brambi njega najdražjih svetin. Imel se je boriti s silnimi težavami; sovražniki so ga napadali najljutejše od vseh strani, ga sumničili, skušali ga pred narodom očrniti in mu vzeti ves vpljiv, tožili ga na vseh koncih in krajih, vse so poskusili, da bi ga vničili. In da ni trdno zaupal na Božjo in Marijino pomoč in končno zmago pravične stvari, bi bil gotovo omagal in podlegel. In res krog naročnikov lista "Ave Maria" se je začel večati, verska zavest se je začela zbujati in začeli so nastopati vedno v večjem številu bojevniki za našo pravično stvar, pomnožilo se je tudi število očetov frančiškanov, ki so skupno z drugimi vnetimi duhovniki kakor tudi lajiki stopili v naše bojne vrste proti našim modernim Turkom in poturicam.

In danes imamo zaznamovati krasne vspehe in velik napredek. Sicer so naši nasprotniki danes ravno isti kot so bili pred petnajstimi leti — **toda nismo pa mi isti** danes kot smo bili pred petnajstimi leti. In to je veselo in upapolno znamenje za nas, a strah in trepet našim nasprotnikom.

Za ves ta vspeh, za ves napredek, ki se je v zadnjih letih dosegel med nami katol. Slovenci, se imamo zahvaliti Rev. K. Zakrajšku.

Da je to živa resnica, nam naj bolj dokazujejo nasprotniki. Ni bilo še osebe med nami ameriški Slovenci ne prej, ne zdaj, katero bi se tako sovražilo, tako preganjalo in tako dan za dnem napadalo. In zakaj vse to? Mor-da radi lepšega? Samo in edino zato, ker je prepород, sedanje gibanje katoliških Slovencev v Ameriki sad njegovega dela, njegovega truda in žrtev. Kajti oni sami pač najbolj vedo, kdo jim je štrečno zmešal.

Zato pa zdaj, ko vidijo, da mu nič drugega ne morejo, ga samo še — zmerjajo.

"Skaza" pa "skaza," "koverta" pa "koverta," pa "kovertica," to čitate dan na dan v slovenskih protiverskih listih, — prav po otročje!

Sicer se pa meni prav zdi, da ga ne nazivajo z njegovim praviim imenom, ker bi ga bilo škoda, če bi ga mazali v svojih gnjušnih listih.

In žalibog, da se še najdejo ljudje med nami, ki so se dali od sovražnikov Rev. Zakrajšeka. kateremu bi moral biti vsaj pravi in zavedni Slovenec hvaležni, nahujskati, da ga tudi oni sovražijo. mnogi ga niti ne poznajo ne in nikdar še niso imeli nič z njim opraviti; a vendar ga sovražijo in samo zato, ker ga protiverski listi sovražijo. Kristana, ki je toliko rojakov ob toliko denarja pripravil, mnogi kolnejo, a Rev. Zakrajšega, ki je pred Kristanom svaril, pa tudi sovražijo.

Katoliški Slovenci! Hud boj imamo bojevati s zakletim in fantičnim sovražnikom in ne preostaja nam drugo, kakor da se bojujemo z njim tako in tako dolgo, da ga ne premagamo na celi črti, ali pa da on nas vniči. Zmaga in pogin, oboje je pred nami.

Le če se bomo junaško borili bomo zmagali in še obstali. Začeli smo se bojevati in vstrajajmo v tem boju. Le v boju bo naša zmaga in rešitev, v miru naš pogin. Še nas čaka boj in čim manj se bomo bojevali, tem dalje se bomo morali in hujše se bomo morali bojevati. Da imamo danes tak boj in da nas boj še čaka, je samo posledica tega, ker smo bili tako dolgo pri miru in smo se začeli bojevati proti sovražniku tako pozno. Koliko boja in žrtev bi nam bilo prihranjenega, če bi se bili začeli bojevati z nasprotnikom od začetka in ne čakali, da se je tako razpasel. Čimbolj in čimdalj je mir na naši strani, tem hujši boj mu sledi, temhujše posledice rodi, temveč žrtev zahteva in tem gotovejši poraz in propast povzroči.

Ne varajmo se več, kakor smo se tako dolgo, misleč, da če mi damo mir nasprotniku, da ga bo tudi on nam dal. Saj smo bili mirni, pa je on proti nam začel boj.

Da smo toliko zgubili, da imamo tako ogromne žrtve, da se je zlo med nami tako strašno razširilo, smo poleg naših sovražnikov, ki so vse to s svojim bojem povzročili, tudi mi sami katoličani, ki vsega tega nismo preprečili. kar bi bili lahko, ko bi bili proti njim takoj nastopili in se začeli pred njimi braniti takoj, ko so nas začeli napadati.

Koliko je samo breznačajni. liberalni list G. N., ta nesreča Slovnaroda v Ameriki, hudega povzročil med nami, koliko neizmerno škode je nam Slovincem v Ameriki napravil, tega bi nikdar ne moglo popisati nobeno pero, ne dopovedati noben jezik. Ta list

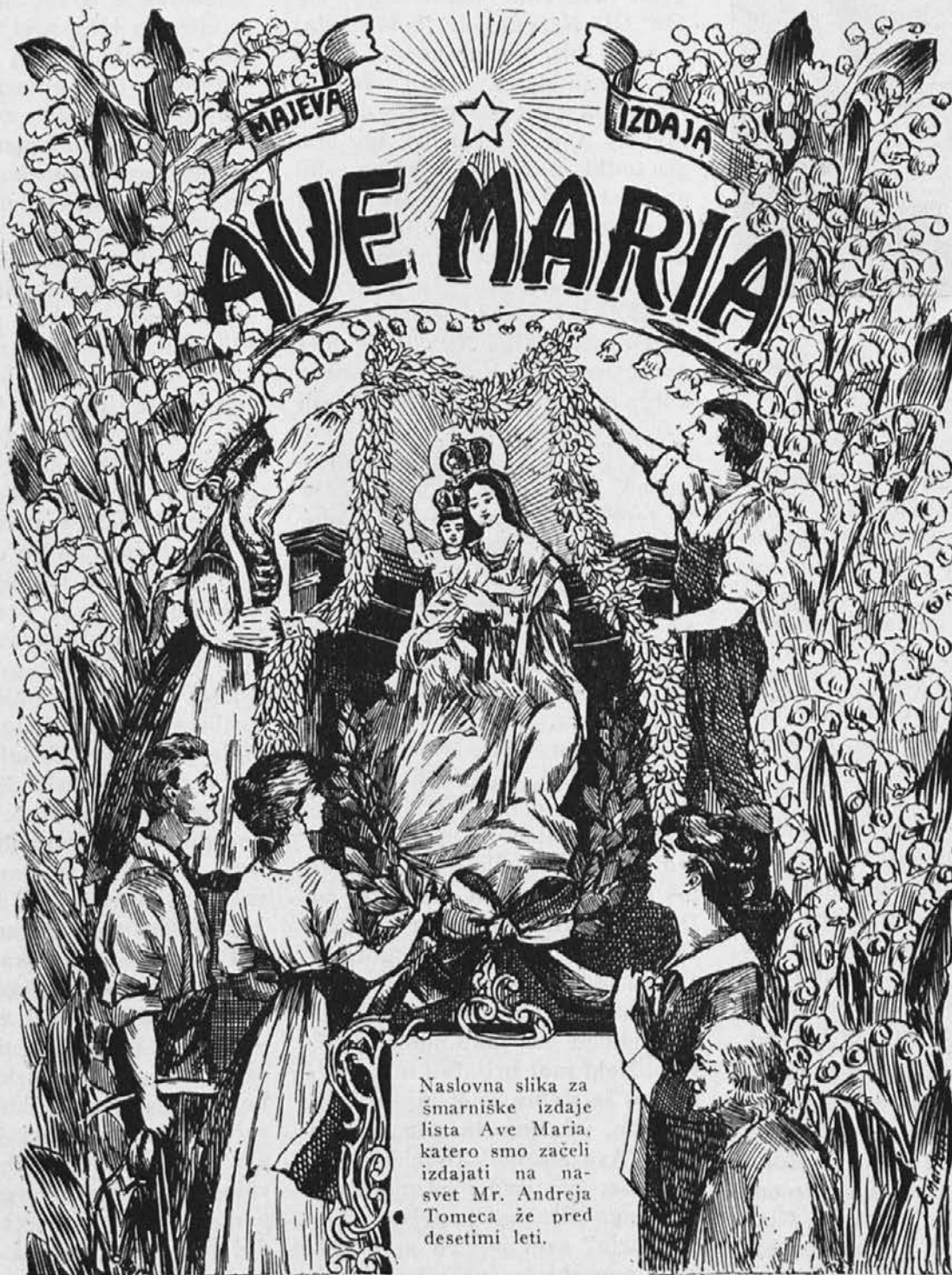
je odgovoren za vse zlo, kar ga je sam naredil in kar so ga drugi naredili. On je odprl s svojo breznačelnostjo, s svojim hujskanjem in protiversko gonjo vrata vsem drugim protiverskim strujam, socializmu in svobodomiseljstvu. G. N. je oče vsega gorja, začetek vsega boja, povzročitelj

vse razrvanosti in žalostnih razmer med nami amer. Slovenci.

Zdaj, ko smo se prebudili in zavedli, kar je edino le zasluga “Ave Maria,” sadovi njegovega boja in žrtev, vstrajajmo v našem pravičnem in svetem boju ne plašeč se dela, truda in žrtev in pomnimo: da delo, ki ni združe-

no z velikimi naporom, trpljenjem, bridkostmi in nasprotovanjem, tudi ne rodi velikih uspehov.

Predvsem pa ne pozabimo lista “Ave Maria”, kateremu se imamo zahvaliti za sedanji naš velik napredek in za preporod nas ameriških Slovencev.

Naslovna slika za šmarniške izdaje lista Ave Maria, katero smo začeli izdajati na nasvet Mr. Andreja Tomeca že pred desetimi leti.

Ave Maria in Edinost.

John Jerich:

UREDNIK "Ave Maria" me je naprosil, da naj napišem nekaj o "Ave Maria" in Edinosti. Ta naloga je za mene malo težavna, ker nisem bil pri listih prav od prvega začetka. Urednik namreč želi, da mu naj naredim nekako zgodovinsko sliko, ki bo kazala začetek in potem razvoj lista Ave Maria ter od tedaj sem vso pot, ki jo je hodil katoliški tisk, kolikor smo ga imeli. To je, pravim, težavno. Zakaj zgodovina bo in mora pokazati marsikateri pojav in marsikatero sliko, ki temu ali onemu morda ne bo pogodu. Vendar ponovno povdarjam, todobno zgodovino ameriških Slovencev bom pokazal tako, kakor sem jo jaz videl, in če bo tuptam kdo prizadet, naj sebe prime za ušesa, zakaj on je povzročil, da je taka.

Leta 1910. mi je prvič prišel v roke list Ave Maria, tedaj še majhen in skromen po obliki. Ni bil pa skromen po duhu. Po duhu sem ga takoj spoznal, da je to odločen katoliški bojevnik. V Glas Narodu sem čital večkrat ostudne napade na ta list in njegovega urednika. Takrat sem seveda ži-

vel še tudi jaz, odkritosrčno povedano, pod vtisom, da ima Glas Naroda prav. Mislil sem si, se že kdo usiljuje ter misli, da bo ameriške Slovence "nesrečnemu klerikalizmu" udinjal. Da sem tako mislil je bilo vzrok to, ker drugega lista čital nisem tedaj, kakor Gl. Naroda, ki je bil tedaj v vsaki hiši ter grozovito tolkel po "klerikalcih," škofu Jegliču in po nekaterih slovenskih duhovnikih v Ameriki. Na list Ave Maria tedaj tudi jaz še nisem bil naročen. Tedaj sem bil pač še bolj starokrajc in sem mislil še nazaj iti. Sem sem prišel z namenom samo za par let. Moj glavni namen je bil tedaj nekaj "prišparati" in potem nazaj iti. Na list je bila naročena moja hišna gospodinja dobra in verna žena, katera že spi v hladnem grobu. Njen list sem torej čital in to vsak mesec prav pazno. List se mi je priljubil in za tem sem ga sam naročil. Polagoma sem spoznal, da list stremi za višjimi ideali, da stremi po zboljšanju razmer med ameriški Slovenci. Tak utis pa ni naredil list "Ave Maria" samo na mene, ampak na več drugih v naselbini.

Proti listu "Ave Maria" ni tedaj vodil boja samo Gl. Naroda, ampak tudi drugi listi. V Clevelandu so ta list in njegovega urednika prav podlo napadali. Celo bivši "Narodni Vestnik" v Duluth, Minnesota, mu ni prizanašal. To netaktilčno rogoviljenje na tedanjem polju slovenskega časnikarstva je na marsikatero izmed nas jako mučno vplivalo. Neki moj prijatelj mi je dejal, se še dobro spominjam: nastopimo, udarimo in pomagajmo listu "Ave Maria." Toda kje naj udarimo, ko vendar nismo imeli nobenega lista na razpolago. "Ave Maria" sam je bil mesečnik torej nepraktičen za take boje. Zadovoljiti smo se morali s tem,

da smo tuptam z besedo obsojali umazani protiverski tisk.

Leta 1914.15. je na nas vplival Gl. Naroda z ustanovitvijo Slovenske lige. Ker za bivšo kruto Avstrijo nikdar nisem imel srca, je zaplamtel tudi v meni ogenj domovinske ljubezni in umevno je, da sem bil v prvi vrsti med ligiši. In ravno v tej dobi, ko se je potem ligo preorganiziralo v Slovensko narodno zvezo ter na nasprotni strani organiziralo zloglasno Republičansko Združenje, sem jasno sprevidel, kak velik švigašvagar je list Gl. Naroda. Potegnil je ves narod za ligo potem pa čez noč skočil čez ograjo in šel roka v roki s socialisti za njih Republičansko združenje.

V kratkem zatem se je pomnožilo izdajanje lista "Ave Maria." Ko sem se vrnil od vojakov iz Francije, sem ga začel zopet prejemati in sicer že po dvakrat na mesec. Zveselil sem se ga.

V tem času so pa oo. Frančiškani prekupili katoliški politični list "Slogo," ki je preje izhajala v Clevelandu. Dobivati sem začel tudi Slogo. Predno grem naprej, hočem omeniti nekoliko o postanku lista Sloge, iz katerega je nastala potem v Chicagi Edinost in sedaj Amerikanski Slovenec & Edinost. O tem bi seveda drugi naredili boljše poročilo, namreč tisti, ki so bili zraven. Moje poročilo se bo nanašalo samo na to, kolikor je meni znano.

Pred 11—12 leti, kakor je nam vsem znano, se je liberalizem med ameriški Slovenci zelo razpasel. Vsak kratkohlachnik se je že obregaval ob slovenske duhovnike in jih napadal. Tudi med clevelandskimi Slovenci je bilo to zlo. Ko smo brali njih liste, smo videli vedna natolcevanja in napadanja. Vsega spoštovanja vredni duhovnik Rev. J. J. Oman, ki je tedaj pomagal pri sv. Vidu, je bil precej časa tarča tega na-

padanja. To omenjam zato, da bom podal jasno sliko, zakaj se je ustanovilo list Sloga. Katoliški Slovenci niso mogli tega več mirno gledati. Zato so začeli misliti na ustanovitev lastnega katoliškega lista. In res leta 1914. so se zbrali ter ustanovili list "Sloga," kot tednik. Za urednika so dobili spretnega bojevnika, pokojnega Fathra Berka, ki je zavihal rokave in zavihtel bič po nasprotnikih. Vnel se je boj, ki je trajal precej časa. Ko pa je Father Berk pustil uredništvo, ter še nekateri drugi, ni list seveda več bil tako zanimiv kot je bil prej. Izven Clevelanda ni bil bogve kaj razširjen, v samem Clevelandu pa ni bilo še dovolj katoliške zavednosti, da bi list sami zdrževali. Zato so list prodali in kupili so ga menda leta 1918. slov. oo. Frančiškanje v New Yorku. V New Yorku je izhajala Sloga, komaj kakih 9 mesecev. Ko se je tiskarna "Ave Maria" nato preselila v Chicāgo, se je z njo preselil tudi list Sloga, ki je bil tedaj nekak zastonjski boarder lista "Ave Maria."

V Chicāgi se je tedaj dvignila misel za katoliški dnevnik. Seveda ta predrzna misel je le premalo poznala naše ljudi. Preveč jim je zaupala, da jim bodo naši ljudje takoj pomagali. Predrzna je bila zato, ker narod ni bil na to akcijo pripravljen. Naše ljudstvo je nad 20 let bralo samo protivnersko časopisje, kako je mogoče, da bi spregledalo veliko potrebo katoliškega dnevnika kar čez noč? Nato tedanji začetniki niso mislili, zato so nastopili in seveda doživeli razočaranje. Tako torej se je tedaj iz Sloge ustvarilo list Edinost. Ustanovitev dnevnika je propadla in propadel bi bil tudi list, da ni imel zadaj pravih narodnih prijateljev slov. oo. Frančiškanov, ki so to breme sprejeli na svoje roke in začeli izdajati list Edinost najprvo kot tednik, kmalo potem dvakrat na teden, in zatem trikrat. Tako je list Edinost izhajal do konca leta

1923. nakar je nastopil svojo pot po štirikrat na teden. Resnici na ljubo moram konstatirati še to, da pri vsem tem nosi glavne zasluge sedanji urednik Ave Maria Rev. P. Kazimir Zakrajšek. Bi ne bilo njega, bi danes ameriški Slovenci najbrže ne imeli nobenega neodvisnega ne političnega in ne nabožnega katoliškega lista.

POKOJNI FRANK GASPARI,

naš marljivi in navdušeni sotrudnik za Cleveland, O. Tisoče naročnikov nam je dobil ta mož in žrtvoval za čast Marijino in njen list marsikak korak in marsikako finančno žrtev. Ko je umrl je zapustil \$500.00 v podporo lista. Ne bi bili hvaležni, ko bi se tudi tega velikega svojega dobrotnika ne spominjali pri tej slavnostni priliki. Kako bi se bil tudi on veselil, ko bi bil še živ. Toda knjiga njegovih dobrih del je bila popisana in angelj varih jo je zaprl. Bog ga je pa poklical k sebi, da mu je plačal. Tudi tega našega blagega dobrotnika se bomo te dni hvaležno spominjali in zanj molili pri "Mariji Pomagaj."

Moja malenkost je prišla h listu leta 1920. Prišel sem odkrito povedano iz navdušenja za katoliško časopisje. Tedaj je bil list še tednik. Takoj smo ga začeli izdajati vsak drugi teden po dvakrat in vsak drug teden po enkrat. Leta 1921. smo ga začeli

izdajati redno po dvakrat na teden. List kot tak je bil "švoh" in vse finančno breme je nosil tedaj list "Ave Maria". List Edinost se daleč ni pokrival sam. Vsled notranjih težkoč, ki so nastale med slov. oo. Frančiškani samimi radi denuncijanstva sovražnikov, celo v Rim, so bili leta 1923. avgusta meseca oo. Frančiškani primorani tiskarno, hišo, v kateri je tiskarna in list Edinost, prodati. Gotovo je, da je to voditelje tiskarne bolelo. Prišli smo do točke, ali naj vse skupaj pade in nečastno pogine, ali pa naj se organizira na novo ter na novo poizkusi srečo junaško za katoliški tisk. OO. Frančiškani so popolnoma odstopili. Tiskarna je bila naprodaj. Vposljenci smo se pogovarjali, kaj bi ukrenili. Nekateri so kazali zanimanje, drugi ne. Končno smo pristali trije: poslovođa v tiskarni, jaz kot urednik Edinosti in upravnica listov. Sklenili smo podjetje oz. delnice, kolikor so jih oo. Frančiškani lastovali prekupiti ter organizirati celo stvar na novo. Zaupajoč v Božjo pomoč ter v zaupanje naroda smo šli krepko na delo, zavihali rokave in kot kaže sedanjost se ameriški Slovenci polagoma bližajo uresničenju katol. dnevnika.

To je zgodovina lista Edinost, katero sem omenil radi tega, da bo narod bolje razumel, s kakimi težavami so se imeli boriti oo. Frančiškanje. Podjetje in list "Ave Maria," katera je vse to držala na svojih ramah in, kakor uboga zapuščena vdova, je skrbela še za drugi katoliški tisk, in ga kot dobra mati vzgajala, dokler ni dorastel in mogel sam med svet. Da, če zasluži kdo ime mati, ga zasluži v polnem pomenu besede naš slovenski nabožni list "Ave Maria", zakaj ona je mati našega katoliškega tiska. List "Ave Maria" je pomagal, da se je dvignilo danes lepo razvijajoče slovensko katoliško tiskarsko podjetje, katero je lansko leto

rešilo smrti najstarejši slovenski list Amerikanski Slovenec. Torej če bi ne bilo tega podjetja je jasno, kaj bi bilo v tem oziru danes s katol. Slovenci. In to podjetje, ne smemo pozabiti, da je "Ave Maria" skoro na krožniku izročila slovenskemu lajištvu in drugim, da ga sedaj vodijo naprej in izpopolnijo v korist naroda, kakor to zahtevajo zmedene socialne razmere ameriških Slovencev.

Da, Tebi, mati katol. tiska, se imamo zahvaliti ameriški Slovenci, da se danes svita med nami, da poganja izpod razvalin zavožene in škodljive protiverske politike novo upapolno življenje. Tebi se imamo zahvaliti, Tvojim materinim opominom, s katerim si v nas ameriških Slovencev vzbudila kot dobra slovenska mati čut do drugega dostojnejšega življenja, kojega pot vodi iz doline zmedenosti nazaj navzgor k veri naših pradedov. Za Tvoj osemnajsti majnik Ti pokladam ta šop svojih skromnih spominov. Kot časnikar Ti želim, da bi bila odslej Tvoja pot posuta bolj s cvetjem kot trnjem — tega si okusila dovolj v Tvojih mladih letih, zato ni nič več kot prav, da se te ameriški Slovenci za letošnji majnik spomnimo in Ti vsak izmed nas položi vsaj eno cvetko na Tvojo težavno pot in ta cvetka naj bo v obliki novega naročnika!

MARIJINO IME.

Rev. P. Evstahij Berlec, O. F. M.

Duši moji pesem draga
tvoje je ime, Marija;
ti me čuvaš, Mati blaga,
če preti peklenska zmija,
varstvo sladko je ime,
vse pošasti koj zbeže . . .

"Rajskim zborom ljubeznivo,
o Gospa, ime je tvoje!"
Cerkev kliče z vero živo
in koraka skozi boje —
varstvo sveto je ime,
zlobneži zaman besne . . .

Zdrava Mati, o Marija,
draga naša boljša Eva,
Mati živih, melodija,
ki na vekov vek odmeva;
srečno vsako je srce,
ako ljubi to ime . . .

Slavnostni odmevi iz naroda.

Pueblo, Colo.

NAJ SE izgovarjamo še tako spretno, resnica pa le glasno upije, da pustimo dopisovanje v katoliške liste le preveč mali kopici marljivih rojakov. Samozavesti nam manjka

bolj nego zmožnosti. Vidimo res tolikanj plemenitega in dobrega pri drugih narodnostih med katerimi živimo, in tolikanj vedno čitamo, vendar vse to običi pri nas samih v kakih kotih, mesto da bi povedali o tem tudi drugim.

Iz coloradskih hribov in dolin bi res moralo priti časih kaj zanimivega, posebno še sedaj majnika, da bi s tem povečevali Marijine dneve. Pa poskusimo! Mariji bode všeč, ako po svoji moči vkujemo nekaj svetlih kamenčkov v njeno majnikovo krono, in ako vpletemo nekaj milih cvetic v vence hvaležnosti, katere ji pletejo številni narodi sveta.

Naša "Ave Maria," kdo si upa to taji, marljivo razširja med narod izvrstno berilo, ki zatira mnogo plevla, ter neprestano budi zaspane moči. Na slovenskem polju se opaža dosti več krepilnega sadu, na naših duševnih livadah, prej tako usušeni, sedaj precej lepo cvete. Ledina je vsaj nekoliko obdelana. Vse to je storil list "Ave Maria."

Mi Slovenci in Hrvati v Puebli zlasti sedaj potrebujemo Marijine pomoči, ko gradimo in plačujemo prostorno, zares lepo in plačujemo mladino. Imamo res precejšnje število vnetih faranov, pa breme je le pretežno, ako ne pridobimo vseh rojakov za sodelovanje pri tem orjaškem podjetju. Toda naše prošnje in opominjanja in še najboljši izgledi ne bodo dosegli, če nam ne bo Marija Pomočnica ogrela mirzla močno prehlajena srca. Kaj nam pa pred vsem manjka, posebno danes in sicer povsod? Ali ne mar: ljubezni do božje časti. Ljubezni, prave ljubezni do mladine in ljubezni do dela? Ljubezen hira, mrznja raste.

To pa vernim katolicanom nikakor ne sme podirati poguma. Sveti pogum se mora vspeti toliko višje, da ne bodo vsepevale sovražne moči. Pri takem delu je Marija Pomočnica z nami, z njeno pomočjo bomo vse dosegli. Saj vidimo, kako Marija spremlja svojega Sina na vsih potih za človeški blagor; ga spremlja sočutno na potu nepopisnega trpljenja. Njegova pota so njena pota. Dušna ne slepi, da popolnoma slepi bi morali biti, če bi si ne poklicali Marije za svojo spremljevalko, na tem velevažnem potu našega podjetja. Da, rada nas spremlja, tako rada, kakor je rada spremljala svojega Sina. Naše delovanje za mladino je njej bolj pri srcu, kakor nam samim. St. Mary's school naj bo v pravem pomenu prav njeno delo.

Mili nam list "Ave Maria" obdeluje marljivo srca naših faranov, istotako "A. S. & E. Dinost," da nam ni potreba vedno jezika brusiti in preveč faranov nadlego-

vati s prošnjami. Ali mar nimamo zato dosti vzroka hvaležni biti slovenskim Frančiškanom, da so se zavzeli za katoliško časopisje? Duhovniki in pa sploh slovenski narod ima v njih pred seboj in za seboj vrle moči, ki neumorno širijo med nami prepotrebno omiko. Plevel in pleve se po njih delu mori in odpravlja, zlato žito se seje, ter pripravlja za dušno krepilo. Mi, dostikrat tudi najpridnejši delovalci, postanemo dostikrat preveč lokalni, od sile enostranski. Pa si mislimo: zakaj pa ravno tam? Pa zakaj ravno oni? Vendar ali ni dela dosti za nas vse, da ali nas ni še veliko premalo? Pravega delovanja za božjo stvar, za blagor naroda — mora kar veseliti, ako vidi, da ima kdo drugi vspeh na tem polju. Prijateljsko tekmovati pa tudi smemo, da še prav potrebno je! Če nam je mogoče posnemati, dobro! in če se nam posreči tekmece prekositi, še stokrat bolj! Dodelano ne bode nikdar! V vinogradu Gospodovem bo vedno delavev 100-krat premalo.

Edinost in pa različnost je dovršena lepota. Bog sam, cerkev po Njegovem navdihnjenju ima razne vrste sotrudnikov. Svetska vrsta delovalcev je naredba božje modrosti in ljubezni. Potem pa toliko vrst redovnikov in redovnic! Mili Bog noče pehati in siliti vse v eno vrsto. On vabi, kliče, daje sposobnosti za razne stanove. Ako postanemo vneti za pravi blagor svojega bližnjega, mi lahko naredimo čudovito veliko! Eden sam pravi služabnik na pravi poti stori več za blagor svojega bližnjega, več, dosti več kakor tisoče drugih. Komu ni znano, da danes največ vpljiva na srca dobro berilo? To blago sredstvo prijazno poživlja na tisoče duš, ki bi drugače hirale in se pogubile. To plemenito delo pa ne opravljajo le oni, ki pišejo v katoliške liste, ampak vsi oni, ki jih podpirajo in širijo ob vsakej priliki. Neizmerno veliko lahko storimo!

Pred tisoči in več leti je bilo zares težko dobiti berila. Morali so knjige le prepisavati. Počasno delo! Knjige so pomenile veliko bogastvo. In vendar je že naš sveti ustanovnik, sv. Benedikt, tedaj v 6. stoletju oskrboval knjige v svojih samostanih, da so redovniki in redovnice brali v svojih sobicah in pa da se je bralo skupno, še celo pri vseh obedah. Spoznal je, skušnja ga je učila, da so redovniki in redovnice le tako mogli ohraniti stanovitnost v svojem svetem poklicu ter jih je le tako mogel pripraviti za koristno delovanje med narodom. Istotako najdemo pri vsakem ustanovniku redovnih hiš.

Ali ni bil naš pajsлавnejši škof Slomšek enakega prepričanja? Ali ni bila njegova največja zasluga v tem, ker je pošiljal med naš narod knjige dr. sv. Mohorja in druge svoje spise? Tako so delovali in delujejo najplemenitnejši prijatelji človeške družbe. Oj, kako lahko

postanemo največji dobrotniki svojega bližnjega, in zlasti svojega naroda! Navdajati nas mora samo želja, močno hrepenenje širiti povsod, kjer živimo, krščansko berilo. Zasluga pred Bogom ene same osebe lahko postane večjo kot tisocev, da milijonov drugih, ki ne spoznajo vrednosti dobrega berila.

P. Cyril Zupan, O. S. B.

Joliet, Ill. — Prosim Vas za par vrstic v našem priljubljenem listu "Ave Maria," katerega želno pričakujem vsaki mesec, da mi razvedri srce, ker nimam komu se potožiti kot ljubi materi Mariji. Imam sicer še zemeljsko mater, katera pa sama trpi žalost in trpljenje. Bolna je in stara in zapuščena. Vsi otroci smo se razkropili vsak za svojim kruhom. Zato se pa moremo zateči v vseh stiskah in težavah samo k naši nebeški Materi po tolažbo. In Vaš list nas budi k tej ljubezni do Marije.

Katarina Simonič.

Joliet, Ill. — Kot naročnica lista "Ave Maria" prav od začetka od kar je začel izhajati, se oglašim sedaj pri tej slavnosti. Zelo priljubljen mi je ta list, da ga ne morem dejati iz rok, dokler vsega ne preberem. Želim, da bi ga brala vsaka slovenska mati in slovenskih mater hčere in se naučile ljubiti Marijo in se ji priporočati.

Anna Loparetz.

Joliet, Ill. — Kot star naročnik lista "Ave Maria" prav od začetka in vsa leta do danes se mi zdi, da je moja dolžnost, da ne molčim ob tej slavnostni priliki, dasi je moja roka stara in žuljeva in težka za pisanje. Vendar ne morem se premagati, da bi ne dal duška svojim čutilom, ki me navdajajo, ko čujem, da bo list "Ave Maria" moj dolgoletni ljubljenec in prijatelj slavil svoj slavnostni dan. Zato Vam iz dna svojega srca kličem: Bog Vas blagoslovi še mnoga leta, da bi krepko šli svojo pot naprej kakor do sedaj, ne glede na desno ne na levo! Vse neklenske moči Vam ne bodo škodovali, ker sta z Vami Bog in Marija. To sem videl vsa dolga leta. Srčni pozdrav listu "Ave Maria" in vsem naročnikom.

Jernej Muhič in hči.

Joliet, Ill. — List "Ave Maria" berem že dolgo vrsto let in sicer vsikdar z veseljem. Moja srčna želja je, da bi ga brali v vsaki slovenski hiši no celi Ameriki, kjer še bijejo slovenska srca ljubezni do Marije.

Rozzi Glavan.

Joliet, Ill. — List "Ave Maria" pri nas vsikdar prav z veseljem beremo ker nam vsikdar prinaša toliko zanimivega, da razvedri dušo in srce. Naj bi našel svojo pot v vsako slovensko hišo.

Frank Papež in soproga.

Joliet, Ill. — Kot večletna naročnica lista "Ave Maria" in zvesta čitateljica njegova, katerega berem po Vaši zaslugi, Vam izrekam srčne čestitke za to slavnost. Želim in molim v ta namen, da bi Bog na priprošnjo Marijino poslal žarek milosti božje na vse naše zašle rojake, da bi se vsi vrnili nazaj k Bogu in k Mariji. Zato kar naprej delajte, kakor ste do sedaj in marsikoga boste še rešili!

—o—
Margareta Shuklje.

Joliet, Ill. — List "Ave Maria" težko čakam vsaki mesec prav željno in sem njegov naročnik prav od začetka in želim tudi ostati do smrti in želim, da bi ga brale vse slovenske družine v Jolietu in po celi Ameriki.

—o—
John Jerman in soproga.

Joliet, Ill. — Sprejmite iskrene pozdrave od Vaše stare naročnice. Srce bi rado več povedalo, kot more roka napisati. Povedala bi rada kako rada berem list "Ave Maria." Zato sem se vsikdar potrudila ga razširiti, kjer sem le mogla. Bog Vam povrne, gospod urednik, Vaš trud in za vse, kar storite za slovenski narod.

—o—
Apolonija Struna.

Joliet, Ill. — Kot star naročnik lista "Ave Maria" Vam izrekam svoje popolno priznanje, katero se le more dati, za obilno dobro delo, katero ste vršili vsa ta leta za Boga in za narod slovenski v Ameriki. Marsikaka bomba je že letela nad Vašo glavo od vseh strani, Vi ste šli pa vsa ta leta mirno svojo pot naprej po začeti poti. Vi ste z listom "Ave Maria" storili nezmerno veliko dobrega za naš slovenski narod, ki Vam bo vsikdar hvaležen in Bog in Marija Vam bosta pa plačnika.

—o—
Anton Lilek.

Joliet, Ill. — Ne morem najti primer-
nih besedi, da bi dal duška svojim čutilom in bi Vam dal priznanje, katero Vam mora dati vsak zavedni katoliški Slovenec v Ameriki, da ste pred leti prišli na idejo in začeli izdajati ta lepi list in da sta ga nam ohranili skozi toliko težav in zaprek. Marsikaka slovenska duša bi se že bila potopila v morju brezverstva, da je niste Vi rešili s tem lepim listom. Zato kličem Bog Vas živi! Le hrabro naprej s tem Bogu in Mariji dopadljivim listom.

—o—
John Simonič.

Joliet, Ill. — Kot večletna naročnica izrekam Vam svojo srčno zahvalo najprej nebeški Materi Mariji potem pa Vam, gospod urednik, da nam dajete tako lepo dušno razvedrilo že toliko let. Res so se zaganjali v Vas od vseh strani in hoteli odvrniti od tega dela in nam ukrasti ta lepi list, zato ker hudobni duh ne more slišati imena "Marija." Zato se jeze zvija, ko ga samo sliši. Vendar opravil ni nič in ne bo nikdar, ker Bog in Marija sta močnejša. Zato le pogumno naprej.

—o—
Agnes Turk.

Joliet, Ill. — Kot stari naročni lista "Ave Maria" želimo mu ostati še za naprej zvesti dokler nam bo Bog ohranil ljubo zdravje, da bomo mogli zaslužiti in podpirati katoliške liste. Srčni pozdrav vsem naročnikom.

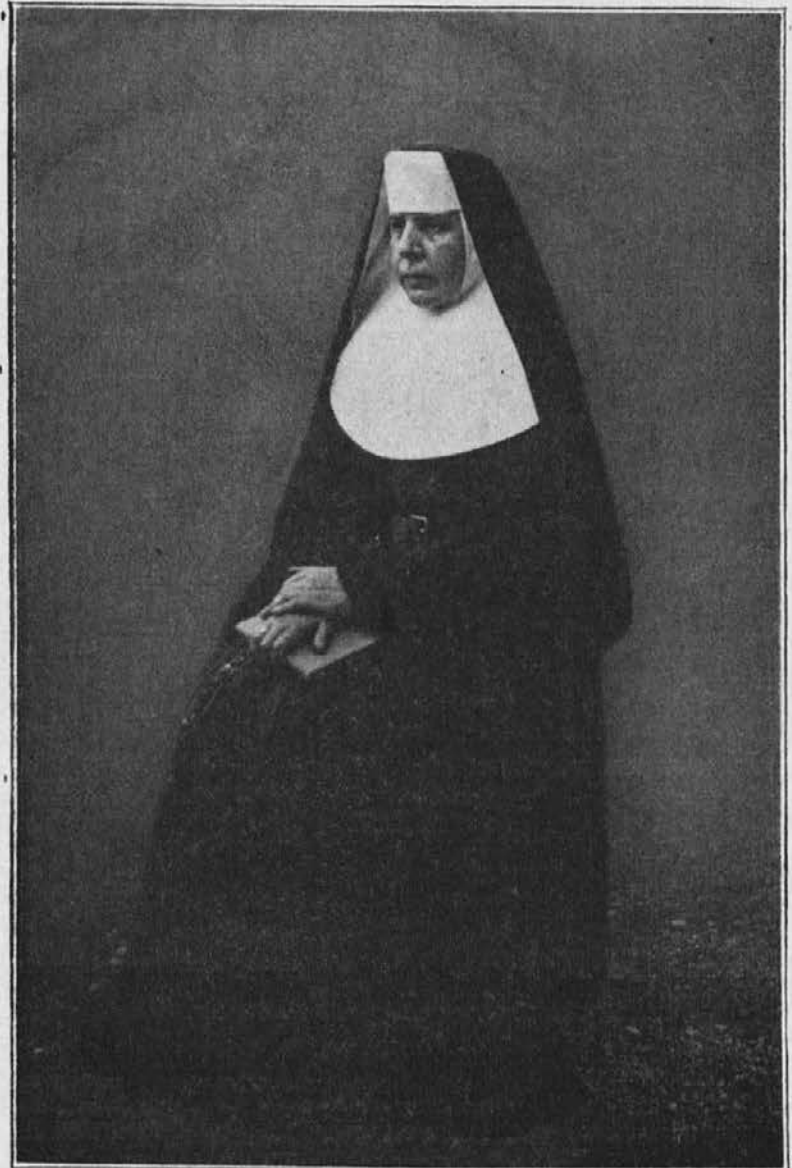
—o—
Paul Dolinšek in soproga.

Joliet, Ill. — Kot star naročnik Vam želim ljubo zdravje in obilo blagoslova božjega v Vašem trudapolnem delu za razširjenje katoliškega tiska, brez katerega bi postala med nami ameriškimi Slovenci že verska puščava. Že so tulili volkovi in medvedje nad Vami in se veselili svoje zmage, pa z božjo pomočjo so potisnjeni v kot v svoje brloge nazaj in sedaj od tam jezno sikajo nad vami. Toda moč jim je strta in jim bo še bolj, ker zmaga mora biti vsikdar na desnici

in ne na levici. In Vi, gospod urednik, le naprej pogumno, mi pa smo in ostajemo še naprej za Vami in z Vami do zadnje zdihljeja.

—o—
Frank in Marija Čulik.

Joliet, Ill. — Dobil sem Vaš list, v katerem me prosite, da bi kaj spisal za slavnostno izdajo lista "Ave Maria" za letošnji maj. List "Ave Maria" je edini nabožni list za Slovence v Ameriki. Ne rečem "katoliške" Slovence, ker smo vsi, ki govorimo slovenski jezik, KATOLIČANI. Vsi smo bili rojeni od katoliških starišev. Vsi smo bili krščeni in vzgojeni katoliško. Če se danes ne priznavamo vsi kot taki s tem ni rečeno, da nismo več katoličani, temveč smo samo odpadniki. Zato bi morali biti vsi mi navdušeni za ta lepi list in ga širiti od vzhoda do za-

Č. MATI ELIZABETA KREMŽAR.

uršulinka iz Ljubljane, naš nabožni slavček, ki je skozi vsa dolga leta življenja lista "Ave Maria" stanovitno pomagala in nam pošiljala svoje krasne in pristrčne popevanke, s katerimi se je marsikako mrzlo slovensko srce zopet ogrelo v ljubezni do Marije in do njenega ženina Jezusa. Hvala ji tisočerna.

hoda, od juga do severa. Vsi katoličani ljubijo Marijo in tudi mi bi jo morali in tudi nam bi moralo biti največje veselje kaj pomagati pri razširjanju njene ga češčenja. Jaz bi si želel imeti glas, ki bi segal od New Yorka do SanFrancisco, da bi zaklical vsem Slovencem, ki prebivajo tukaj v Ameriki; Slovenci, nazaj k Mariji! Edino po Mariji se pride k Jezusu in tako v nebesa!

O zgodovini lista "Ave Maria" bi rekel to le: Ko je list "Ave Maria" prvič izšel v mestu New York, bil je še prav skromen in majhen listič. Bil je kakor otročiček, rojen pred časom. Toda že takoj takrat ga je vsaka poštna slovenska duša vzljubila, ga z veseljem naročila in z veseljem čitala. Takrat sem bil v White Riverju v Mich. na svoji skromni kmetiji. Tam nam je bilo vsako katoliška časopisje v tolažbo ob nedeljah, ko nismo imeli svoje cerkve blizu. Vsako drugo nedeljo smo imeli sv. mašo, drugače smo morali pa z vozom 13 milj daleč do cerkve in zopet 13 milj nazaj, da smo bili pri maši vsako nedeljo. Ako je bilo grdo vreme sploh nismo mogli, ker so bila pota tako slaba, da ni bilo mogoče priti do cerkve. Zato smo se toliko bolj zanimali za dobro krščansko berilo, časnik in knjige. Razveselila nas je "Ave Maria", katero smo dobivali posebno radi poleg Amerikanskega Slovenca, Bogoljuba, Salezijanskih Poročil in knjig Mohorjeve družbe. Od tistega časa dalje sem bil naročnik lista "Ave Maria" do današnjega dne. Ako pomislim nazaj na one leta, res trda nam je šla v White

Riverju nam slovenskim farmarjem. Ko smo prišli tja, prišli smo v gosto lozo, kjer ni bilo drugega kot hrastje in goščava. Sove so skovikale okoli nas in kače so se plazile okrog naših bornih stanovanj. Zajci so bili naši sosedje. Kamor smo šli od doma, smo morali nesti seboj veliko gorjačo, da smo bili pripravljeni vsikdar za boj proti velikim strupenim kačam, katere smo srečavali in branili svoje življenje. Danes je seveda drugače. Kateri so bili zdravi in trdni, so si pomagali in imajo sedaj lepe kmetije. Imajo skoraj vsi svoje avtomobile, da zdrčijo v cerkev brez težav. Imajo tam sedaj dobrega dušnega pastirja in je stalna fara pri cerkvi sv. Mihaela na Brunswicku.

Od tam sem se preselil sem v Joliet — v slovenski ameriški Rim, dne 5. aprila 1917., po 36-letni odsotnosti. Velik je bil vtis, katerega je name naredil prihod v Joliet. Kolika sprememba! Po tolikih letih sem se vrnil nazaj. Kjer so preje stale podrte "šende" in bajte, sem našel lepe hiše in krasno cerkev sv. Jožefa, šolo in župnišče. Slovenskega ljudstva kar mrgoli. Šolskih otrok je vsako jutro polna cerkev. Našel sem krasno slovensko petje. Koga bi vse to ne razveselilo? Počutil sem se naenkrat kakor doma. Na vsaki ulici skoraj je cerkev različnih narodnosti. Vendar slovenska cerkev prekosi vse druge v lepoti in velikosti. Vendar ne smem zatajiti, da sem se prvo leto počutil v Jolietu popolnoma tujega. Vsi prijatelji, katere sem pustil v Jolietu pri svojem odhodu na farmo, so

bili že v zemji, ali pa so bili že sivi starčki, kakor sem bil tudi sam. Najprej me je pozdravil Alex Plut in me predstavil Jožefu Muhiču, staremu zastopniku "Ave Maria." Pogovor nam je kmalu prišel na naše katoliško časopisje in mož me je takoj hotel prikleniti k listu "Ave Maria" kot zastopnika. Seveda sem se branil. Kako naj jaz, tujec, ki nikogar ne poznam v celem Jolietu, sprejemem na se to nalogo? Kako naj kaj dosežem? Vendar ni odnehal in ni odnehal, dokler me ni pregovoril in sprejel sem. "Pa naj bo," sem mu rekel, "saj gre za čast Marijino. Poskusil bom, kar bom mogel narediti to pa bom." Začetek je bil v resnici težak. Vspehov sem imel tako malo, da sem omagal kot sv. Peter, ki je prišel v Rim. Hodil sem od hiše do hiše večkrat po celi dan zastoj. Ničesar nisem opravil. Pa sem začel misliti in sem sam sebi rekel: "Marko, tu se gre za dobro stvar, ne obupaj! Marija bo s teboj!" In res dobra misel mi šine v glavo. Šel sem k sv. maši in se priporočil Mariji. Nažgal sem lučko pri Mariji Pomagaj v kapelici v ta namen. In res od tedaj je bilo od dne do dne boljje. Nisem imel sicer tako velikega vspeha, kakor moj "partner" Jožef Muhič. On je več storil en dan, kot jaz celi teden, zato ker njega vsakdo pozna in vsakdo spoštuje. Vendar od tedaj sem poskušal storiti za list "Ave Maria" kar in kolikor sem mogel do danes in bom še dokler me Bog pusti pri zdravju in življenju. Ne bom odnehal in vlečem svoje stare kosti počasi vsak dan od hiše do hiše, razun kadar sem kaj bolan ali ako je le pre-slabo vreme. Svoje zdravje moram pač tudi čuvati, ker višim nad grobom in me vsaka najmanjša sapica lahko otrese kakor ovenel list v grob.

To je ob kratkem moja zgodovina mojih zvez z listom "Ave Maria."

Listu "Ave Maria" pa želim, da bi še nadalje napredoval in deloval, kakor je do sedaj in bi še veliko slovenskih sre ogrel za Marijo in za Boga, kakor je do sedaj. Narod slovenski v Ameriki mu bo hvaležen.

Iskreno pozdravljam ob tej slavnosti urednika in upravnika lista "Ave Maria," vse naročnike v Jolietu in se jim zahvaljujem za dosedaj mi skazano naklonenost in zaupanje. Naj vse Marija blagoslovi! Pozdravljam tudi vse naročnike po celi naši novi domovini in vse pozivam: hodimo zvesti naročniki lista, ki nas navdušuje za zvesto ljubezen do naše nebeške matere Marije. Naročniki lista Ave Maria, enkrat ob smrtni uri Vam bo v tolažbo, ako ste bili naročniki in dobrotniki tega lista in ste ga podpirali. Marijin list je to. Plačilo boste dobili pri svoji nebeški Materi Mariji.

Z Bogom in Marijo.

Marko Bluth, zastopnik.

Opomba urednika: — Solze morajo zaigrati vsakemu v oči, ko čita te prisrčne besede našega zvestega naročnika in vzor katoliškega moža. Kako je ganljivo, da je svetni človek toliko žrtvoval za napredek katoliškega lista in toliko

Mr. in Mrs. Marko Bluth, Joliet, Ill.

storil za njegov obstanek in njegovo razširjanje. Kaj bi bili dosegli, ko bi imeli v vsaki naselbini po enega moža s toliko veliko dušo in s tolikim velikim srcem!

Kako smo ponosni na takega moža, da ga imamo čast šteti med svoje zastopnike in prijatelje. Mr. Bluth, sprejmite ob tej slavnostni priliki prav iskrene in prisrčne pozdrave in stoterno Bog plačaj, kar ste storili za nas!

Objednem se pa prisrčno zahvaljujemo drugemu možu vzoru in pošteniaku v Jolietu, pravemu apostolu katoliškega tiska, Mr. Jožefu Muhiču, ki je za Joliet toliko storil za list "Ave Maria," da mu nikdar ne bomo mogli poplačati. Vendar, nebeška Mati je videla vse njegove korake, vse njegove velike žrtve, katere je prenašal za njen list in naj bo prepričan, da bodo vse te žrtve krasni biseri v njegovih kroni večnega plačila, ki ga čaka pri Materi. Ne, Mati nikdar otroku ničesar neplačanega ne pusti, kar je storil za njo. Kako naj nebeška Mati pusti neplačane vse te obilne žrtve, kar je ta veliki naš dobrotnik storil za njo.

Bog živi naša krepka stebra v Jolietu: Mr. Jozefa Muhiča in Mr. Marko Bluth!
UREDNIK.

"AVE MARIJI" ZA ŠMARNICE.

Napisal Michael F. Kobal.

Mnogo let nazaj je že tega, ko se spominjam, da sem dobil prvič v roke iztis lista "Ave Marija," katerega sem prvič takorekoč bolj iz radovednosti pregledal in prebral.

Ko sem bil gotov, sem si mislil: "No, moj Bog že zopet pridige, doma pridige, (moj zdaj že pokojni oče so mi namreč včasih kako krepko kratko pridigo naredili) v nedeljo v cerkvi pridige, tukaj zopet pridige in samo nabožno berilo." To se mi je takrat zdelo, da bi bil prevelik svetnik postal, če bi se me vse to prišlo.

Nerad sicer, vendar priznati moram, da sem si tudi jaz takrat mislil: "kaj nam je pa treba takega lista, saj imamo duhovnike in cerkev, da poskrbijo za naš dušni blagor."

Tako sem mislil in sodil takrat še kot lahkomišeln, neizkušen in neveden mladenič. Da je hudobec te moje misli in sodbe potrdil, o tem sem zdaj popolnoma prepričan.

Vendar pa, ko sem potem še večkrat dobil v roke list "Ave Maria", so se mi te "sitne pridige" in drugo "nadležno nabožno berilo" vendarle globoko in blagodejno v spomin vtisnile, tako da sem si potem še list A. M. naročil in je, zdaj že precej dolgo vrsto let, takorekoč moje duhovno glasilo.

Bral sem ga, ko sem bil srečen in vesel, bral sem ga, ko sem bil nesrečen in žalosten, bral sem ga, ko je vladal mir v moji duši, bral sem ga, ko so vladali viharji in dvomi, bral sem ga, ko je bila moja duša takorekoč pogreznjena v morje bridkih in težkih poizkušanj nesreče in skrajnega obupa.

O, še le zdaj sem vedel ceniti ta list, ker tu sem vedno našel primerno, pra-

vo podučno in krasno berilo, katero je, kakor hladeče zdravilo na sklelečo rano zopet vtešilo nemirno dušo in srce.

Te vrstice polagam Majniški Kraljici v Njeno ljubljeno glasilo.

Naj ona izprosi in sipa žarke milosti potom svojega glasila name še vnaprej, kakor tudi na ves slovenski narod v tej novi naši domovini.

Kako resnične so besede pesnikov:

O Marija moje želje,
Kadar spomnim se nate.
Žalost izgine in veselje
Pride v tožno mi srce.
Ti deliš veselje, mir,
Milosti si blage vir.

N. Braddock, Pa. — Mi je jako žal, da ne morem več storiti za vas, kakor bi rad. Jaz sem jih že nekaj prestal za to! Včasih sem moral že tudi hitro stopiti, če ne bi bil dobil tudi za se kaj. Vendar vse sem rad storil, ker se je šlo radi Boga in Marije in za katoliško vero.

Jos. Lesjak.

Mr. Lesjak, je jako veliko storil za nas vsa dolga leta in pri tej priliki se mu javno prisrčno zahvaljujemo za vse. V nebesih je vse to zapisano. Mati Marija ima vse zaznamovano in tam bo sprejel plačilo, ker Mati ne pusti ničesar neplačanega.

Tioga, Wis. — V prijazni dolini na Dolenjskem leži mali trg Sodražica. V tem trgu živel je pred leti priprost a povsem pošten čevljar Bolte Pikec. S trdom svojih rok preživel je svojih šest otrok. Dostikrat mu je predla silno trda za obstanek a zaupal je vselej v božjo pomoč in vse se je premagalo. — Osebnih sovražnikov ni imel, vsaj poznal jih ni. Povsod je bil priljubljen. V družbi, kjer je bil on navzoč, bilo je vselej veselo. Povsod so ga radi vabili v družbo. Kar se tiče verskega življenja se ni nikdar sramoval pokazati, da je praktičen katoličan in da tak hoče ostati do smrti, kar je tudi ostal. V omenjenem trgu se je ustanovilo gasilno društvo, katerega član je bil od ustanovitve do smrti. Bil je vnet, kadar je bilo treba nastopiti. Bil je nevstrašen, in to mu je izkopal prezgodaj grob. V bližnji vasi v hudi zimi nastal je ogenj. Gasilno društvo je hitelo z veliko naglico na kraj nesreče, da pomaga gasiti in da reši, kar se da rešiti. Pri tem nastopu se je pre-

hladil in od tistega časa začel bolehati in čez par mesecev moral je v bolniško posteljo, iz katere ni več vstal. Udan v božjo voljo je trpel. Nikdar ni bilo slišati godrnjanja iz njegovih ust. Hiral je od dne do dne in videl se je, da iz te postelje ne vstane več. In ta čevljar ni bil nihče drugi kakor moj ljubi in nepozabni oče. Bilo je dan pred smrtjo, ko me pokliče k sebi. Misleč, da česa želi, takoj stopim k postelji in jih vprašam, če morda kaj žele. Odmajajo z glavo, da ne, ampak, da žele z mano govoriti. Primejo me za roko in solznih oči me potegnjejo bližje k postelji z besedami: "Dragi Ludvik, kakor vidiš so moje ure štete. Dolgo ne bom več. Ne bojim se umreti. Morda sem danes do jutri. Vedno sem želel s tabo govoriti." S tresočim glasom so mi dali več naukov, katere bodem rabil na potu življenja in me prosili naj ostanem vedno tako. "Vedi, ljubi moj sin, da bodeš imel srečo, le ako bodeš ostal vedno tako, kot te vidim sedaj. Predvsem te prosim, ne pozabi Boga in molitve! Prosim te, skrbi po svoji moči za mater in ne zabi moliti za pokoj moje duše." Nazadnje mi polože roko na ramo in reko: "Blagoslovim te v imenu Boga Očeta Sina in sv. Duha! Bodi srečen in Bog naj bo vedno s teboj!" — Bilo je v jutro pred smrtjo. Vsa družina je bila zbrana pri postelji. Podali so vsem še enkrat svojo že skoro mrtvaško roko v slovo. Še enkrat stopim k postelji in jih vprašam, če morda žele, da pridejo še enkrat "z Bogom." "Seveda želim! Samo hitro, da ne bo prepozno, bojim se, da ne včakam!" Hitim kolikor sem mogel. G. župnika dobim doma in povem jim, kaj želim. — "Le hitro, hitro, da ne bo prepozno!" Komaj sem pozvonil, bili so gosp. župnik "z Bogom" že odpravljeni. Hitela sva, kolikor sva mogla! — Prideva še o pravem času. Po sv. opravilu so gosp. župnik še nenavadno dolgo molili, ker so videli, da so trenutki očetu že šteti. — Komaj so bili gosp. župnik za lučaj kamna od hiše, ločila se je duša od telesa. Slišale so se samo še zadnje besede: "Jezus ..." in med tem so izdihnil svojo dušo.

Nepopisna žalost me je obšla, a tolažil sem se, da so tako še na pot v večnost prešli sv. popotnico — Kristusa.

Te vrstice sem zapisal v spomin na mojega očeta in v spodbudo otrokom, da so srečni otroci, ki spoštujejo očeta in mater. Blagoslov božji je vedno med nami, o tem sem prepričan. — **L. Perušek.**

Forest City, Pa. — Radost me navdaja, ko berem, kako bo vesel letošnji majnik za nas čitatelje lista "Ave Maria!" — Blagor tistim, ki bodo imeli priliko se z Vami veseliti! Mi v daljavi se bomo morali pa samo v duhu združiti z Vami in se veseliti in proslaviti ta velika dneva za ameriške katoliške Slovence. — Priporočamo se Vam pa vsem, ki boste tam, v molitev. Spominjajte se nas pri Mariji Pomagaj in nas ji priporočite, da bi se tudi naš oddaljenih spominjala.

A. Gerchman.

Bridgeport, Conn. — Naši Slovenci še vedno ne vejo pomen in korist katoliškega časopisja. Posebno tukaj v Ameriki, bi ne smelo biti katoliške hiše, kjer bi ne imeli katoliškega časopisa, ko imamo toliko sovražnikov za naše katoliško časopisje in katoliško vero na vse strani. Kadar sem agitiral za liste, so se nekateri izgovarjali na eni način, drugi na drugi. Mogoče bodo pa le enkrat spoznali, da je najbolj vspešna pomoč za katoliško življenje v Ameriki **dobro katoliško časopisje.** — Pozdravljam pri tej priliki našega velikega dobrotnika za vse katoliške Slovence v Ameriki — blagodušnega urednika lista "Ave Maria," ki je bil že dolga leta dobrotnik naših Bridgeportskih Slovencev in je obiskoval to naselbino, ko še nismo imeli svojega duhovnika in ki je tudi izbojeval za nas samostojno slovensko župnijo in nam pomagal dobiti duhovnega pastirja in je že trikrat imel pri nas sv. misi-ion in nas navduševal za katoliško življenje in vero.

Pozdravljeni bodite, gospod, in Bog naj Vas blagoslovlja za vse, kar ste storili dobrega za nas.

Stefan Sumen.

Bridgeport, O. — Iskreno pozdravljam prvo slovensko romanje k Mariji Pomagaj v Lemont. Kdor ne bo mogel biti osebno pričujoč, bo gotovo v duhu pozdravljal Marijo našo mater in se ji priporočal za varstvo in pomoč skupaj z onimi, ki bodo tam.

Koliko je list "Ave Maria" storil dobrega med ameriškimi Slovenci, to vemo posebno mi, ki nimamo slovenskega duhovnika. S kakim veseljem prečitamo vsako številko! Koliko podučnega dobivamo v vsaki številki za naše duhovno življenje vsa ta leta. Zatorej, rojaki, skazimo se hvaležni temu listu s tem, da ga širimo in mu pridobivamo novih naročnikov. Ti, o Marija, pa blagoslovi tiste, ki delajo in se trudijo s toliko vneto za nas!

Mary Hoge.

Willard, Wis. — Leto 1908. je bilo rojstno leto naše slovenske farmske naselbine Willard, Wis. Približno isto leto je tudi rojstno leto našega nabožnega lista "Ave Maria." Naravno, da je vzelo več let časa, predno je naš nabožni list pričel zahajati in vršiti svojo misijonsko delo tudi po takrat še javnosti nepoznani in zapuščeni naši naselbini. Edini katoliški list, ki je takrat zahajal k nam, je bil "Am. Slovenec," in še temu je bila zaradi finančnih razmer zelo ovirana. Poleg tega se tudi takrat ni nihče zmenil za nas. Kdo bi se pa tudi zanimal za te "woodpickarje" v wisconsin-skih pragozdih. Ni čuda, da je marsikateri v tem tistem kotičku naše zemeljske oble obupan vrgel puško v koruzo in jo popihal nazaj v šumni svet. Drugi smo se v upanju na boljše čase borili za ob-štanek. Ob raznih sestankih smo se več-

Ugledna družina Mr. Ferenchaka v Bridgeport, Conn.

krat razgovarjali tudi glede naših verskih razmer. Rezultat takih pogovorov je bil, da je eden ali drugi nehoti vskliknil: "Nahajamo se pač Bogu za hrbtom!" ne da bi mogli kaj posebnega ukreniti.

Pogum nam je rastle, ker se je naša kolonija takrat hitro množila. Če je eden obupal, je prišlo na njegovo mesto deset drugih. V takem položaju nas je našel pred šestnajstimi leti tedanji Vaš potovalni zastopnik "Ave Maria," Mr. Mihael Železnikar, kateri še danes zvesto deluje na polju kat. časopisja. On je vršil prvo misijonsko delo v naši naselbini, ko je razširjal list "Ave Maria." Podala sva se po naselbini za novimi naročniki. Zapregla sva mladega brhkega konjička v "bugy." Četudi je imel eno nogo malo krajši, imel je vendar še tri zdrave, zato se ni dosti zmenil ter jo hitrih korakov ubiral naprej. Tako sva lahko obiskala tudi več milj oddaljene rojake. Imela pa sva nekoliko smolo z najinim "koleseljnomo." Če prav je bil nekdanji eleganten, vendar je vse kazalo, da ima že več križev na sebi in je imel samo še glavne dele svojega ogrodja skupaj. Streho z vso drugo manj važno opremo je neznano kedaj in kam veter odnesel ali je drugače odpadlo. Ta ubogi, štari voziček je ječal pod nama ter pri vsaki manjši grapi milo zastokal, tako da se je bilo bati, da vsaki čas odpove službo. Oba s tovarišem, dobra zdravnik za take bolezni starih kočij, sva takoj vedela, da se enake vrste bolezni pojavi le v suši, zato ga zape-ljeva v obcestno lužo in mu privoščiva nedolžnega okrepčila. In res pokrepčal se je in je potem zopet mirno nesel svoj tovor naprej. Naj si bo pa že kakorkoli, težave so bile premagane. Mr. Železnikar, dasi sva se takrat prvič vide-la, mi je ostal še danes zvesti prijatelj, kateri se me spomni vsake praznike z najboljšimi voščili in lepimi spominki. Bog je blagoslovil njegov tedanji trud, ker so še danes večinoma isti naročniki ostali najbolj zvesti listu "Ave Maria" in tudi radi pomagajo pri agitaciji za list.

Žal, da jih je še mnogo, kateri pa za-pirajo vrata lepemu Marijinemu listu "Ave Maria" z raznimi izgovori. Večkrat sem se po celodnevni agitaciji skoro

praznik rok ali samo z obljuba-mi vrnil domov.

Da nekateri nočejo sprejeti v svojo hišo tega Marijinega lista, je največ vzrok, ker ga ne bere-jo in ga ne poznajo. Če jim pri-de kedaj slučajno v roke, ga od-lože v kot, češ "saj to že vem iz molitvenika!" "Slišim v cer-kvi:" "Vem iz sv. Pisma" itd. Ako bi pa list prečitali od za-četka do konca nekaj številok za-poredoma, bi gotovo postali stal-ni naročniki tega lepega lista, ker bi našli v njem veliko zlate-ga zrnja neprecenljive vredno-sti za vsakega katoličana. Slučaj mi je nanesel na rojaka, kateri ni hotel slišati, še manj pa čita-ti kakoršenkoli katoliški časopis. In danes je jako marljiv in zvesti naroč-nik "Ave Maria" in čeni ta list nad vse druge liste. Zakaj? Ker je list prečital in izprevidel pot, katero je treba zavze-ti skozi življenje do sreče po Mariji k Jezusu.

Kakor jaz, tako je lahko še marsika-teri drugi rojak hvaležen listu "Ave Maria," za njegovo delo, ko je razkrin-koval lisjake Kristanovega kalibra, da nas ni potegnil v svoj rdeči vrtinec mi-ljanskega fonda.

Kakor mi starejši, tako, če ne bolj, potrebuje dobrega katoliškega berila naša mladina. Mi odrastli, ako smo tako malomarni, da še nimamo dobrega kat. čtiva, nam ga ob priliki ponudi kaki do-bri sodruknik katoliških listov. Tako pri-demo, večkrat malo prisiljeni, do dobrega časopisa. Za našo mladino pade pa vsa odgovornost na stariše, ako jim ne preskrbijo dobrega berila. Ker pa naši mlajši malo ali pa nič ne čitajo sloven-sko, bi bilo prav, da si vsaka katoliška hiša poskrbi list "St. Francis Maga-zine," katerega izdajajo mesečno sloven-ski, oziroma slovanski oo. Franciškani v angleškem jeziku. Dobijo se tudi drugi katoliški listi v angleščini, morebiti tudi par nikljeve ceneje. Toda v prvi vrsti je naša dolžnost podpirati naše domače podjetje. In drugič izdajatelj tega lista kot taki bolj poznajo naše razmere kot tujerodni. Tak list je posebno potreben v krajih, kjer nimamo katoliških šol. Tu se z dobrim berilom veliko pomore do dobre vzgoje in izobrazbe v katoliškem duhu in obenem do pošteno zabave. Ako ne bomo dali mladini dobrega be-rila, si bode sama poiskala slabega. Slab časopis še močne korenine omaje, koli-ko lažje pa bo uklonil mlada drevesca, katera nam je Bog dal v oskrbo, da jih negujemo. Opomine starišev in župnika večkrat prezro, ker se jim to zdi že sta-ra pesem. Ne znajo, kako se drugod, kjer so bili v katoliški šoli vzgojeni, verno spolnujejo pravila Marijine družbe, dru-štva Najsvetejšega Imena in druge po-božne vaje.

Torej sprejmimo z veseljem list "St. Francis Magazine" v svojo hišo! Mala svota, ki jo izdamo v ta namen, mesto bi nas težila v poslednji uri, nam bode v veliko tolažbo. — **Frank Perovšek** zast,

Johnstown, Pa. — Pozdravljena Ma-
jeva številka "Ave Maria", tudi iz naše
naselbine. Saj ima tudi tukaj primeroma
lepo število naročnikov. In kakor ima list
"Ave Maria" neprecenljive zasluge za cel
slovenski katol. narod v Ameriki, ki je
nastopilo v najkritičnejših časih in se
jel boriti proti našim zakletim sovra-
gom, žalibog, odpadlim bratom, za naše
najdražje svetinje in je dosegel, da se je
katol. zavest med nami zbudila, in da se
je začelo, posebno v zadnjem času, med
nami veselo in živahno gibanje, ki kot
zarja naznanja boljšo bodočnost, v kate-
ri se ne bo več ubogega slov. izseljenca
tako zapeljevalo, separilo, farbalo in za
nos vodilo kakor od sedaj, tako ima pa
tudi Ave Maria zasluge za posamezne
naselbine. Tako se imamo tudi mi za-
hvaliti največ temu listu, da se je tukaj
ohranilo še toliko dobrega krščanskega
duha.

Mnogi, ki so pred leti dobili ta list v
roke in so mu še zvesti naročniki, bi bili
morda danes zrtev slabega časopisja.
"Ave Maria" pa jim je pripomogel, da
so spoznali vso puhlost protiverskih nau-
kov, vso praznoto in revščino nevernega
življenja in so ostali zvesti svoji veri, ka-
tera edina more človeka narediti srečne-
ga na tem in onem svetu.

Saj je pa tudi v naselbinah, kakor je
naša, kjer ni nobenega pravega zbirali-
šča in vodstva in so rojaki samim sebi
prepuščeni, dober, katoliški list edini,
ki drži kviško in ohranjuje katoliški ži-
velj, ki rojake obiskuje, poučuje, bodri
in navdušuje ter spodbuja k vsemu dob-
remu v milem slovenskem jeziku.

Ko sem prišel jaz sem pred petnaj-
stimi leti, ni bilo tukaj nobenega katol.
lista, protiverskih pa vse polno; zato se
potem nisem več čudil od kot tako čud-
no mnenje nekaterih rojakov, med kate-
re sem bil prišel kot "griner" iz starega
kraja s popolnoma drugačnim prepričan-
jem, takoj ko sem pogledal v par števil-
ki G. N. in Proletarea.

Kot marsikaterega, so tudi mene sku-
šali prepričati, da je vera humbug in biz-
nes duhovnikov, da duhovščina v starem
kraju tišči ljudstvo v temi praznoverja in
nevednosti in da se ljudje še le potem
nekoliko "zbrihtajo," ko pridejo v A-
meriko, kjer je svoboda in da bom, ka-
kor oni, tudi jaz kmalu spregledal. Po-
vedali so mi med drugimi bedastostmi,
kakoršne so pač čitali v protiverskih li-
stih, tudi, da je ljubljanski škof Jeglič
dal ustreliti mladeniča Lundra in Ada-
miča (čudno, da niso tudi trdili, da vo-
jaški poveljniki mašujejo, pridigujejo,
izpovedujejo ali celo birmajo). Slišal sem
od enih tudi da duhovniki v starem kra-
ju branijo ljudem iti v Ameriko, ker se
boje, da se ne bi tam "zbrihtali" in spo-
znali, kako jih doma slepijo z vero, a
obenem sem pa tudi slišal od drugih ne-
kaj ravno nasprotnega, da so duhovniki
krivi, da so slabe delavske razmere v
Ameriki, ker preveč ljudi pride iz stare-
ga kraja, katere spravljajo slovenski du-
hovniki sem v Ameriko z Rafaelovo druž-
bo.

Torej dve popolnoma različni trditvi,

ki ena drugo pobijate.

Mene seveda, ker nisem vere tudi v
starem kraju kar na cesti pobral; da bi
jo tudi ob prvi priliki takoj proč
vrgel, ni to v veri prav nič omajalo, tem-
več me je v njej še bolj vtrdilo. Obenem
se mi je pa tudi zbudila želja delati in
se bojevati proti protiverskemu tisku, ki
se kar igra z nevednostjo ubogih sloven-
skih trpinov in jih spravlja ob vero in
trezen razum, ki jim pamet popolnoma
zmeša, da ne znajo več logično misliti
in se z drugimi ne morejo več razume-
ti, ter jih s tem dela dvakrat trpine in
dvakrat sužnje.

Dalj časa sem poizvedoval za naslov
"Ave Maria" brez uspeha, slednjič mi pa
pride z Bogoljubom ena številka kot
priloga in takoj sem ta list naročil in po-
stal prvi naročnik "Ave Maria" v John-
stownu. Obenem sem pa tudi takoj začel
zanj agitirati in ga med rojaki širiti.
In ker je bilo to zelo težavno delo, sem
se poslužil načina, ki se mi je zdel in po-
znejše tudi izkazal za najuspešnejšega; ker
je bilo le malo rojakov, katere bi se dalo
prepričati, da je list "Ave Maria," dober
in pošten katol. list, ker so ga poznali
samo iz napadov G. N. in sem jih le par
dobil, ki so se na list sami naročili, dru-
gim sem ga pa kar sam naročil za celo
leto, ali vsaj za pol leta. In polovica teh,
če ne več, katerim sem bil list jaz naro-
čil, se je potem na list naročilo. Tako
sem najprvo ljudi z listom seznanil, in po-
tem, katere je bilo mogoče za list pridobi-
ti, se jih je pridobilo. Mnogi pa če prav
lista nimajo naročenega, ga vsaj pozna-
jo.

Seveda kakor proti vsaki stvari, tako
tudi so bili in tudi so proti Ave Maria.

Veliko so vedeli o tem listu, čeprav
ga še nikdar videli niso, to pa samo zato,
da bi druge odvrnili, da se ne bi nanj
naročili. Eni so trdili, da so v "Ave Ma-
ria" same laži in nič drugega, drugi so
pa trdili, da v Ave Maria ni nič druge-
ga, kot same molitvice. Zopet trditve, ki
ena drugi nasprotujejo in dokazujejo laž
proti katoliškim listom in proti vsaki
dobri katol. stvari od strani naših sovra-
znikov.

Iz lastne skušnje bi svetoval vsakemu,
ki hoče razširiti "Ave Maria" v krajih,
kjer tega lista še ne poznajo, da ga lju-
dem vsaj za nekaj mesecev naroči in jih
s tem najložeje z listom seznanil, ali da
jim vsaj nekaj številk preskrbi in potem
bo list sam agitiral, ker mnogo je ložie
agitirati za stvar, katero ljudje poznajo,
kakor pa za neznano stvar. Naj ti ne bo
žal za tiste bore cente, ki jih izdaš v ta
plemenit namen, kajti če s tem pridobiš
listu "Ave Maria" zvestega naročnika,
je to ravno tako dobro delo, če mu list
samo za nekaj časa naročiš, kakor če bi
mu list naročil za toliko časa, za kolikor
časa se potem, ko si ga ti z listom se-
znanil, sam naroči, ker brez tebe bi se
morda ne bil nikdar naročil.

Pozdrav vsem naročnikom in čitate-
ljem "Ave Maria", listu pa mnogo novih
naročnikov ter obilni blagoslov Božji.

And. Tomec.

Z letošnjim slavnostnim letom slavi
tudi naš prijatelj in sotrudnik, Mr. An-
drej Tomec svoje slavnostno leto, kajti
ta mladi mož je skozi 15 let stal krepko
ob strani lista "Ave Maria" s svojimi
krasnimi članki, v katerih je krepko od-
govarjal nasprotnikom na njih napade in
se boril kot pravi junak. Marsikak nje-
govih člankov je ali sleparjem v New
Yorku ali rdečkarjem v Chicagu kar sa-
po zaprl.

Naj povemo naročnikom, kako smo
prišli v zvezo s tem krepkim našim bo-
riteljem za resnico in pravico.

Pred nekako 15 leti je bilo silno za-
lostno glede katoliške vere in katoliške-
ga prepričanja med nami ameriškimi
Slovinci. Srce me zapeče, ko se samo
spomnim onih let. Tedaj je prišlo tako
daleč, da je celo edini katoliški list, Am-
Slovenec dal prostora za dopis, v kate-
rem se je nek slovenski farmar norče-
val iz vere in molitev Smešil je posebno
procesije za dež, češ; da pa "v Ameri-
ki nismo tako neumni, da bi prosili Bog-
ga za dež, raje si naredimo kanale, s ka-
terimi si namakamo zemljo." Solze sem
imel v očeh, ko sem čital ta napad v ka-
toliškem listu. Imel sem že članek napi-
san, v katerem bi bil protestiral. "Še te
bom razdražil proti sebi" sem si mislil.
"Počakajmo še malo. Preveč hudi so
napadi od sovražne strani." Toda takoj
v drugi številki Am. Slovenca pa naj-
dem iz Johnstowna, Pa. dopis, kjer neki
And. Tomec krepko nastopi proti temu
sramotnemu napadu in ga krepko za-
vrne. Urednik Am. Slovenca mu je dal
sicer bolj v kotu prostor, toda priobčil
ga je pa le. To je pa mene podžgalo.
Tako sem se vsedel in napisal Mr. To-
mecu pismo, mu častital na tako moža-
tem in krepkem nastopu in se mu za to
v imenu katol. Slovencev zahvalil. Pova-
bil sem ga, da bi tudi za "Ave Maria" kaj
napisal, ker sem videl krasne zmožnosti,
katere ima ta fant. In od tedaj pa do dan-
es sva bila pa ves čas dobra prijatelja
in Mr. Tomec je že veliko spisal in ve-
liko pomagal pri listu. Samo škoda, da
mu zdravje ni pustilo, da bi ostal tu pri
listu za stalno, kamor smo ga hoteli pred
leti dobiti, da bi bil tukaj porabil svoje
lepe zmožnosti v preseu in možatem na-
stopu kot vojak Kristusov. Hvala mu ti-
sočerno za vso pomoč! — Urednik.

McKinley, Minn. — Tudi jaz se pri-
družujem vsem hvaležnim srcem, ki iz
cele Amerike prav kar dajejo duška svo-
ji hvaležnosti listu "Ave Maria", za vse,
kar je storil vsa ta leta za ameriške Slo-
vence. Naročena sem nanj od leta 1911
in reči moram, da mi je naredil mnogo
prijetnih ur, ko sem ga čitala mesec za
mesecem in sem dobivala iz njega marsi-
kako dobro miselj in lep nauk, ki me je
krepil in vodil v mojem življenju, poseb-
no tukaj na severu, kjer smo daleč od
cerkve. Hvala ustanovniku in uredniku
kakor tudi sotrudnikom in dopisovate-
ljem, ki se trudijo, da nam poskrbe ta-
ko lepo čtivo.

Mrs. A. Hegler.

Forest City, Pa. — Brala sem v listu "Ave Maria," da želite, da Vam kaj pišemo o Mariji za letošnje majnikovo številko. Jaz sem dolgoletna naročnica tega lista in se z veseljem odzovem temu povabilu. Že kot mlada deklica sem rada Marijo častila in ji delala oltarčke in jih krasila s cveticami. Tudi v poznejših letih sem ji vsikdar zaupala in zato me je tudi varovala v vseh hudih in težkih časih mojega življenja.

Pred mnogo leti sem bila z možem v Braziliji. Strašno je bilo tam življenje in trpljenje. Pravo suženjsko življenje! Pa prišlo je še hujše. Mož mi je zbolel na roki in ni bilo upanja, da bi njegova roka bila še kedaj za delo. Podpornih društev ni bilo in nikake pomoči od nikoder. Sklenila sva zato, da greva domov v staro domovino. Res, poprodala sva vse, kar sva imela, da sva imela za vožnjo. Ko sva pa prišla do morja, so nama pa na veliko žalost in strah povedali, da ne yzamejo na parnik nobenega potnika, ker je kužna bolezen razsajala po celnem mestu in okolici. Kaj pa sedaj? V okuženem mestu ostati nam ni kazalo. Drugam nisva pa mogla. Svetovali so nama, da naj gre mož v bolnišnico, jaz pa štiri postaje nazaj v šumo k gozdarjem služiti za kuharico. Ustrašila sem se tega. Vendar ker si nisem vedela drugače pomagati, morala sva se odločiti za ta nasvet. Mož je šel v bolnišnico, jaz pa v šumo z enoletno hčerko v naročju. Oh, še zdaj me zona spreletava, kadar se spomnim na tisti strašni kraj. Sama hosta daleč na okoli. Sami možki in samo dve veliki baraki sredi tega gozda. V eni so bili Braziljanci in nigri, v drugi pa Hrvatje. Prva služba se mi je ponudila kuhat k Braziljancem, ki so bili samo "mistrodori," gospodarji. O, kako sem se bala iti k tem divjakom, ker nobene ženske tudi tam nisem videla. Kako sem tedaj prosila Marijo varstva in pomoči. Še le 22 let sem bila takrat stara, pa že tako preskušana. Te službe si nisem upala sprejeti. Dva dni sem bila zato brez stanovanja. Bivala sem pod nekim podstreškom, kamor so delavci spravljali svoje orodje. Tudi hrane nisem imela, ker ni bilo tam nobene trgovine. Nekí Hrvat, kateremu sem se smilila, mi je pa prinesel nekoliko borne jedi, da sem vsaj nekoliko jedla in dala otroku. Imel je kočnico blizu barake. Ta Hrvat me je pregovoril, da sem se slednjič odločila,

da sem šla v hrvatsko barako, kjer sem kuhala in prala 18 delavcem. Bila sem vesela, da sem bila vsaj med bližnjimi rojaki. Pogodili smo se, da bom s prvim januarjem nastopila to delo. Kuhinja mi ni delala preglavice, ker sem kuhala enkrat na dan riž in kavo, drugič pa fižol in kavo. Kruha nismo poznali, še manj mesa. Bilo je v resnici pasje življenje. Toda to bi še vse bilo. Toda kaj pa v drugem oziru? Mlada ženska, sama med samimi moškimi in to z različnimi pod eno streho — v gozdu. Vsak naj sam sodi, v kaki nevarnosti sem bila. Toda molila sem veliko in se priporočala Mariji, naj me ona varuje. In ali ni bilo to vidno Marijino varstvo, da me je obvarovala v tolikih nevarnostih? Da, moja čista vest in neomadeževana zakonska zvestoba sta bila samo darova nebeške Matere Marije, kateri nikdar ne bom dovolj hvaležna za nju. Pet mesecev sem tako delala in trpela v tistem strašnem gozdu. V tem času je pa mož srečno ozdravel, dobil v mestu stanovanje in šla sem k njemu, prevesela, da sem se tako srečno rešila iz tega strašnega divjega brloga. Črez nekako 6 mesecev sem dospela domov v domovino na Notranjskem.

Dragi čitatelj, ki te bore vrstice čitaš, prepričana sem, da si Ti sam na sebi morda še očitneje doživel Marijino materino pomoč in varstvo. Da, zaupajmo Mariji, priporočajmo se ji in Marija nas gotovo ne bo pozabila, dokler je mi ne bomo. Podpirajmo in delujmo pa prav vsi z vsem navdušenjem tudi za njen list "Ave Maria", ki nosi njeno ime, nam tako drago in mило. Jaz podpiram in sem naročena že od kar je začel izhajati. Bila sem naročnica že prav od prve številke. — Pozdravljeni uredniki naročniki in prijatelji lista "Ave Maria." **M. Š.**

Chicago, Ill. — Že je poteklo par let, ko sem zadnjič napisala par vrstic v ta častivredni in zasluženi list "Ave Maria". Prejšnji čas, in še za leto 1923, smo ženske imele svoj kotichek za dopisovanje in razgovore v tem listu. Ker pa smo večinom spale, so ga nam vzeli in nas tako kaznovali, da smo morale celo leto molčati. Letos so nam zopet odprli stalni predalček, ako se bo nas kaj oglasilo, da bomo sodelovale, in pomagale vsaj z dopisovanjem, in na ta način zaslužile prostor, katerega so nam odstopili. Seveda, ako bo naša stran prazna, jo bomo

morale pa z dolarji pokriti. Toraj drage sosesre materinskih društev v vseh naselbinah, oglasite se in poročajte v list "Ave Maria" o vsem vašem delovanju in napredku. Ne več molčati, saj smo že pokazale, da znamo molčati, ako smo prav ženske. Jaz prav z veseljem poročam, da se pri nas čedalje več oglašajo naše žene in matere pod zastavo Marijino. Pri zadnjem shodu na 5. aprila jih je 30 novih pristopilo. Čast jim! Nekaj se jih je že zopet oglasilo. Ako se jih priglasí vsaj 20 do meseca maja, bo zopet sprejem prvo nedeljo v juniju. Cenjene sosesre, na delo! Naše materinsko društvo mora šteti do konca leta 300 članic, tako recimo in tako mora biti. Ponovno vas vabim. Pridite Chicaške žene in matere, in stopite pod zastavo Marijino! Vrjemi mi, ako morda tudi prideš nazaj po daljšem času, nebeška mati Marija te bo rada sprejela pod svojo okrilje, ako jo boš zaupno prosila, in res želela postati v prihodnje njena hči. Toraj drage rojakinje vse na stran, kar bi te morebiti oviralo stopiti pod zastavo Matere Marije Sedem Žalosti. Priglasite se takoj, da 24. majnika poromamo skupaj na božjo pot k Mariji Pomagaj na ameriške Brezje, v Lemont, Ill.

Dana mi je bila prilika se že pokloniti tej Mariji Pomagaj v krasni kapelici v Lemont. Nekako čudne misli so mi prišle, ko sem gledala prelepo obličje te nebeške matere, kakor bi bila Ona hotela reči: "Nekatere izmed vas so me zapustile in se poslovile od mene in so me pozabile.—Zato sem pa jaz tukaj!" Tako je zdaj Ona tukaj, kateri smg ob slovesu obljubljal zvestobo, ko smo odhajale v tuji svet. Zdaj jo imamo tukaj! V Lemontu so naše ameriške Brezje. Pridite od vseh strani k njej na božjo pot 24. maja 1925., da jo skupaj pozdravimo, in ji pokažemo, da smo ji ostale zveste hčere. Kar pa nam manjka v zvestobi, prosimo jo novih milosti, ker jih bo kot dobra mati gotovo tudi tukaj delila, zato si je pa izbrala tudi tukaj stanovanje med nami. Ljubi nas, zato je prišla za nami.

Bodi nam pozdravljena,
o nebes Kraljica!
Tud' tukaj bodeš slavljena,
Ti naša pomočnica.

Mary Kobal.

Farrel, Pa. — Tudi jaz prihajam kot večletna naročnica na list "Ave Maria" in želim povedati nekoliko besedi za slavnostno letošnje majniško izdajo.

Kakor vsaka dobra, slovenska mati, tako so tudi moja meni rekli, ko sem se poslavljala od njih: "Glej, moja hči, da ne boš pozabila v tujini na Boga in na Marijo." Jaz sem to za trdno obljubila.

Črez nekaj let, mi pišejo in me vprašajo, na kakšne liste sva jaz in moj mož naročena. Pa jim odpišem, da na "Glas Naroda," ker ta čas jaz še nisem vedela, kje izhaja Edinost, Am. Sl. Takoj so mi odgovorili in mi pišejo in me opominjajo: "Na brezverski list sta naroče-

NAŠA PROCIJUNKOLA V LEMONTU.

Srednje poslopje, cerkva, še nima tukaj zvonika. Danes ga že ima.

na? Jaz slišim, da sta samo dva katoliške lista, ki izhajata v Ameriki, "Ave Maria" in Am. Sl." Takoj sem poiskala naslov na list Ave Maria in se nanj naročila in sem ostala naročnica do danes. Danes se temu listu javno zahvalim v polni meri, da nisem tudi jaz odpadla od svete vere, kakor jih je toliko drugih vsled slabega časopisja.

Vidite, drage čitateljce in čitatelji, kaj vse dobra mati lahko stori za svoje otroke? Koliko drugih mater iz stare domovine bi lahko rešilo svoje otroke tukaj, ko bi storile enako in bi takoj vprašale sem v tujino, kakšne liste bero njeni otroci in bi jih opomnila, da naj naroče samo dobre liste.

Da, kdor Marije ne zapusti, on se ne zgubi.

Ana Lambert.

Sheboygan, Wis. — Ob priliki Vaše proslave ali jubileja Vam mora pripoznati vsak zaveden Slovenec, da ste Vi oo. Frančiškani rešili in povzdignili katoliško časopisje. Vprašam Vas katol. Slo-

Rev. James Cherne, Sheboygan, Wis.

venci kaj bi mi bili brez svojega časopisja danes? Prodani bi bili na milost in nemilost brezverskim propalicam in njih časopisju! Odrpta bi jim bila pot na široko, medtem, ko bi mi bili brez vsakega orožja.

Nekateri bo morda trdil, da je napredoval list A. S. & Edinost, odkar so Frančiškani odstopili od tiskovne družbe Edinosti. Vzrok temu je, ker zadnje čase naš narod vidi **nujno potrebo kat. časopisja in sodeluje**. Ne smemo pa pozabiti, da so oo. Frančiškani ustanovili tiskovno družbo Edinost in so jo več let vzdrževali. Oni so položili podlago in edino njim se imamo zahvaliti, da imamo mi kat. Slovenci sploh svoj list A. S. & Edinost! Čast komur čast!

Vaše požrtvovalno delo za ohranitev in povzdigo kat. časopisja samo dovolj jasno govori in priča, kaj ste storili za svoj narod. Vsak zaveden Slovenec Vam mora biti in je hvaležen za vse to.

Rev. J. Cherne.

Vse v večjo čast in slavo Presveti Devici Mariji Kraljici Maja.

Marjeta Svete. Forest City, Pa.

BILO je leta 1902. Zbolela sem za hudo srčno boleznijo, potem so se pridružile še vročinska bolezen in pljučnica. Po nasvetu zdravnika so me prepeljali v bolnišnico. Ker nisem hotela na operacijo, sem se vrnila domov. Dokler sem mogla uživati še zdravila, sem imela upanje, da bom ozdravela. Ko sem pa enkrat toliko oslabela, da tudi teh nisem mogla več uživati, obrnila sem se z vsem zaupanjem samo na Marijo. Kadar sem bila sama v sobi, sem jo vedno klicala: "Marija, Ti mi pomagaj! Ti se me usmili! O, Marija, nisem vredna, da bi me Ti pogledala. Pa o, mati saj sem tudi jaz Tvoj otrok." Za moža je bil to hud udarec. Večkrat sem opazila, da je bil ves pobit in vznemirjen. Obrnila sem se k sv. Jožefu in ga prosila, naj ga on tolaži in podpira, da bo mogel vstrajati v teh žalostnih urah. In res, on je vse voljno in potrpežljivo prenašal. Vsaki večer je prišel z dvema hčerka k moji postelji in molili smo sv. rožni venec.

Takrat sem mislila, da bom umrla, udala sem se že v božjo voljo. A, prišlo je drugače. Začelo se mi je obračati na bolje. Ko so štiri leta minula, se mi je toliko zboljšalo, da sem mogla v kuhinjo za kakih pet minut, in v 7 mesecih sem, hvala Bogu, toliko okrevala, da sem

mogla v cerkev na dan Marijinega Vnebovzetja s svojo družino se zahvaliti ljubemu Bogu in Mariji Materi Božji za podeljeno mi zdravje.

Leta so nam hitro potekla v veselju in sreči. Oh, kako sem bila vesela, ko je bil 1909. ustanovljen list "Ave Maria" po uredniku Fathru Kazimir Zakrajšku, O. F. M. Z veseljem sem se naročila na list "Ave Maria" z Bogoljubom skupaj. Dala sem ga tudi drugim brati in jim svetovala, naj se naroče na ta lepi list.

Po štirih letih sreče prišla je zopet žalost. Moj mož je umrl. Zopet sem padla za štiri leta v hudo bolezen in spet mi je Marija pomagala, da sem ozdravela. Pa zopet je prišla nesreča. Kakor znano so tukaj premogovniki za premog in kot veliko drugim, se je tudi meni hiša skoraj porušila. Komaj sem malo popravila to, sem zopet zbolela. Vendar v teh boleznih mi je bil list "Ave Maria" v veliko tolažbo. Kolikor nisem mogla sama brati, mi je pa hčerka brala in sem v njemu zadobila veliko moč, da sem mogla vstrajati v velikih težavah in poskušnjah. Ko so častiti urednik Fathru Kazimir, O. F. M. izročili zastopništvo mojim hčerama, sem z veseljem dovolila, da sti sprejele. Pozneje pa, ko sem videla, da ne bo mogoče toliko storiti za list kot bi bilo potreba, sem naprosila

Mrs. Ana Gerčman, naj ona prevzame. In res je sprejela to delo, kar še sedaj z veseljem in vso požrtvovalnostjo dela za ta lepi list. Mrs. Ana Gerčman zares za služi pohvalo.

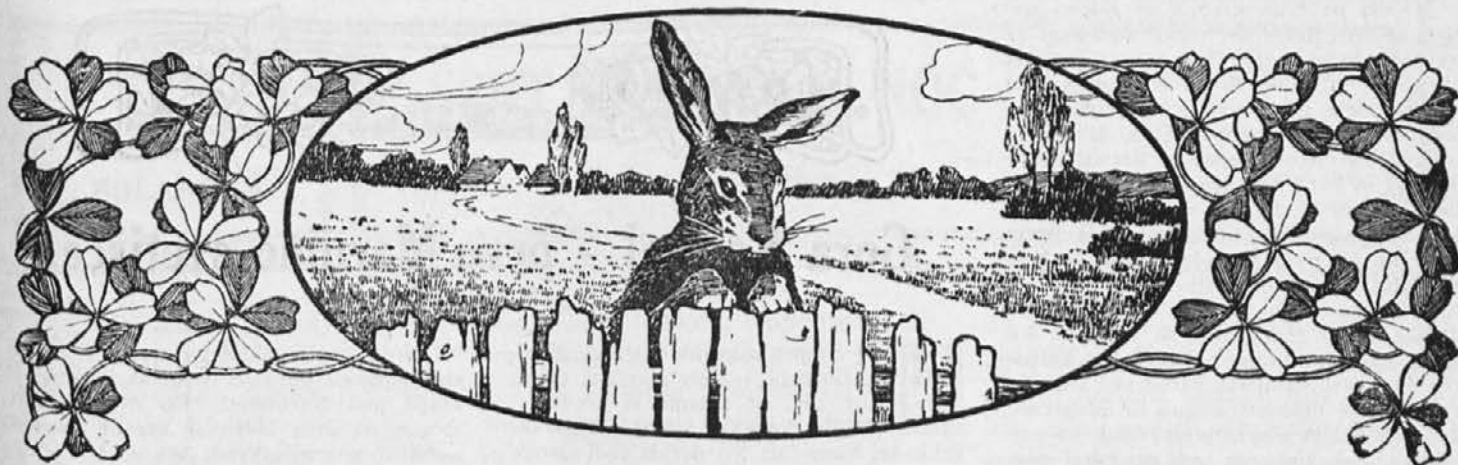
Prečastitemu uredniku Fathru Kazimir O. F. M. se imamo zahvaliti, da nam je ustanovil list "Ave Maria" in toliko žrtev in preganjanja pretrpel ta čas. Seveda v prvi vrsti gre čast in slava Mariji, naši nebeški Materi, da ga je navdahnila s to lepo mislijo, da je začel izdajati ta lepi list.

Spet mi je Marija pomagala, da sem ozdravela za eno leto, da sem lahko delala. Pa sem zopet zbolela. Ko to pišem sem zopet bolna že 3 leta in dva meseca, pa še vedno upam na Marijo, da mi bo ona pomagala, če je božja volja. Vidite, dragi bralci in bralke, Marija in sv. Jožef nikdar ne zapustita nobenega, kdor se k njima zateka. Marija in sv. Jožef nam bosta izprosila milosti pri Jezusu, da bomo mogli vstrajati do konca. Zato, dragi mi Slovenci in Slovenke, naročajte se na ta lepi list "Ave Maria". Če ga boste pridno prebirali, vam bo v veliko tolažbo v stiskah in težavah. O, Marija, Mamka Božja, je tako dobra! O, na nobenega ne zapusti, ki se k njej zateče.

S pozdravom v Jezusu in Mariji.

"Ave Maria" in K. S. K. Jednota.

Antoņ Grdina, gl. predsednik KSKJ.

ZVESELJEM se odzovem povabilu g. urednika lista "Ave Maria," naj napišem par vrstic za letošnje slavnostno izdajo našega nabožnega lista. Ni to nikak jubilej v pomenu, kakor ga navadno praznujemo pri raznih organizacijah. Osemnajstletnice ne praznujemo. Vendar 24. maja in 14. junija letos bosta velika dneva za ameriške katol. Slovence, ki pomenjata zmago, veliko zmago njegovega dolgoletnega boja in dosego cilja, katerega si je postavil pred osemnajstimi leti. Zato rad pišem te besede, da bi dal duška svojim mislim in čutilom ob tej priložnosti.

Vselej kadar praznujemo kake obletnice ali slavnosti svojih narodnih ustanov, ali ko iste ustanavljamo, se vedno oziramo nazaj na pot, po kateri smo prišli do tega vspeha in do sredstev, ki so nam pomagala ta uspeh doseči. Tako vidimo tudi sedaj pri ustanovljenju našega narodnega Kolegija dve stvari, ki sta binarodnega Kolegija dve stvari, ki sta bili v zvezi, da sta dosegli tretjo — naš Kolegij.

Prva stvar, ki nam je do tega pomagala je list "Ave Maria."

Številni čitatelji lista "Ave Maria", ki so njegovi dolgoletni zvesti naročniki, kakor tudi vsi ameriški Slovenci vedo, koliko je ta list dobrega storil med nami kat. Slovenci, ohranil vero in nas budil k kat. prepričanju. Celih 18 let se je boril za to, da je razkrinkoval vrste onih, ki so skušali ruvati in begati katoliški narod potom svojega protikatoliškega časopisja. Kamor je list "Ave Maria" zahajal ta leta, tam je ohranil družine verne, dobre in srečne. Tam je še danes blagostanje in katoliški duh. Kjer si pa "Ave Maria" ni mogel priboriti dostopa, da ga niso sprejeli, ker so bili ali že okuženi po slabih časopisih, ali so bili pa mlačni in nezavedni, tam vidimo usodo drugačno.

Ne da se tajiti, da je list "Ave Maria" silno veliko storil za ohranjenje verskega življenja in prepričanja med nami.

Zato pa nam dajejo te narodne naše slavnosti veliko misliti in nam vzbujajo čut hvaležnosti, katero smo dolžni listu, ki jih je dosegel.

In ker je s tem v zvezi pa še tretja verska in narodna organizacija, je toraj tudi moja in vsakega katoliškega Slovenca dolžnost, da se ob tej slavnostni priložnosti, blagoslavljenja narodnega Kolegija zavedamo tega svojega katoliškega napredka.

K. S. K. Jednota je bila prva katoliška slovenska organizacija med nami. Zato nam je naša svetinja in jo poljubimo kot punčico očesa. Toda ona je pa taka, kakoršen je bil narod. Naši prvaki duhovniki z lajki so jo ustanovili in vodili, kakor in kolikor so to mogli z uspešnostjo dokler se ni v njo zamešalo več in več težkoč in neprijetnosti. Njiva namreč ni ostala čista brez plevla in žito ni bilo čisto brez smeti. To se je pa zgodilo, ker je manjkalo delavcev na polju, da bi čistili. Bili so pa že na polju oni, kateri so hoteli, da se ta njiva ugonobi. Braniteljev ni bilo dovolj, agitatorjev pa tudi ne za nove delavce. Pred 18 leti pa smo dobili novega zaveznika v listu "Ave Maria." Sprejeli smo ga z velikim veseljem, ohranili smo ga. Šel je z nami z istim duhom kot naša organizacija, ki je čuvala, zagovarjala in branila, kjerkoli je bilo mogoče vse, kar nam je svetega in katoliškega.

Delovanje lista "Ave Maria" je bilo tudi za našo edino katoliško organizacijo K. S. K. J. največja opora in pomoč. "Ave Maria" je donasala po hišah katoliški duh, iz teh hiš so pa potem prihajali člani in članice v katoliško jednoto do danes. Koliko krasnih člankov je pa prinašal ta list od časa do časa v prilog naše jednote in je agitiral za njo. V "Ave Maria" so se oznanjali sv. misijoni, na istih se je pa vedno agitiralo za pristop k katoliškim društvom, vzlasti h K. S. K. J. Društvo v Thomas, W. Va. "Kraljica miru", je ustanovil urednik lista "Ave Maria" o priložnosti sv. misijona tam doli. Ako ne bo imelo naše katol. ljudstvo svojih katoliških listov, tudi naša jednota ne bo imela novega članstva. Dolga leta je bil pa list "Ave Maria" edini katoliško odločni list, ki se je nevtrastno boril proti razširjanju brezverstva

med nami in za povzdigo verskega prepričanja. In ko ni več zmogel celega boja sam, privzel si je zaveznika "Edinost," ki je tedensko nastopal, da sta tako skupaj delovala za katoliško stvar med nami. Danes je zmaga na celi črti, kar je pa vse zasluga delovanja teh listov.

Narodni kolegij je tretje, kar se je rodilo iz tega delovanja. Tudi to jasno in glasno govori, kaj vse more doseči časopisje, kaj more doseči požrtvovalna duhovščina. Mi se niti ne zavedamo velikanskega pomena, katerega bo imela ta ustanova za našo prihodnost. Mi prepuščamo vse delo za to stvar onim, ki so se lotili. Mi jim hočemo samo stati ob strani, roka ob roki, rama ob rami saj se gre le za nas, slovenski narod.

Pri vsem tem pa moramo biti pravični in dati vsakemu, kar mu gre. Svet navadno ne plačuje takoj. Svet kljubuje, nagaja, tepe, se protivi in pobija. Le počasi spoznava, kar je dobrega. Pogledjmo, če ni tako! Vzemimo osebo ustanovnika lista "Ave Maria" — Rev. P. Kazimirja. Ali je še kdo med nami, ki je prestal toliko zausnič, kakor jih je ta človek? Ali se je katerega drugega tako poniževalno sramotilo in zaničevalo, kakor se je njega? Pa se vprašajmo: "Kaj pa je hudega storil?" Ali ni največ njegovo delo, kar se je še ohranilo splošno katoliškega duha med nami? In ko danes slavimo ta veliki dan ameriških kat. Slovencev, naj mi oprostite, da to povem javno in očitno. Toda ve naj, da se mi navadno malo zmenimo takrat, kadar odyadniki sramote naše voditelje kat. časopisja. Ali se dostikrat še smejamo temu in molčimo na to napadanje, kar seveda ni prav. Vendar pa je še velika večina naših dobro in trezno mislečih mož in žena, ki niso pisatelji in govorniki, da bi javno nastopili in branili, so pa to tihi branitelji, v njih srcih je glas pravičnosti, oni se ne dajo prevarati. Ti so pa vsi na strani lista "Ave Maria" in so hvaležni njenemu uredniku za vse veliko njegovo delo, kateri je za nje storil vse žrtve, katere je za njo prestal in trpljenje, katero je za nje prestal.

Mi vsi pa tako krepko in složno naprej še bolj kakor do sedaj. Veselimo se svojega katol. napredka, nam je v čast in ponos in bomo šli po tej poti naprej vkljub vsem zaprekam in nasprotovanju. Želim pa, da bi vzlasti K. S. K. J. šla vsikdar krepko skupaj z listom "Ave Maria" in list "Ave Maria" s K. S. K. J. združena in zedinjena v delu in boju za katoliški napredek amer. kat. Slovencev. Le tako bo mogoče pokrepiti in še bolj poglobiti katoliški življenj med nami in s tem življenjem bo pa vera krepko napredovala kakor tudi K. S. K. Jednota. Le na ta način se bomo pokazali kot kulturni in pravi katoliški narod, ki zna živeti složno, delovati složno in združeno, kar je edini in glavni pogoj vsakega napredka. Pokažimo, da smo sposobni svobode in da imamo zmožnosti to svobodo tudi vporabiti v svojo korist, v napredek celokupnega slovenskega naroda v Ameriki.

Vam pa, gospodje, ki ste že toliko storili, toliko žrtvovali in toliko prestali za svoj narod od ustanovitve lista "Ave Maria" do sedanjega slavnostnega trenutka, pa ustanovljajte toliko podjetje kot je narodni Kolegij, pa ključem: Bog Vas blagoslovi! Narod vam je hvaležen!

MRS. MARY BEVEC,

naša največja dobrotnica lista, kateri smo silno veliko hvaležnost dolžni, ki bi se gotovo srčno radovala naše letošnje slovesnosti, ko bi jo ljubi Bog v svoji nerazumljivi modrosti ne bil obiskal s hudo boleznijo, na kateri trpi že skoraj dve leti. Priporočamo jo v molitev in pri teh slovesnostih v Lemontu pri "Mariji Pomagaj" klicali bomo prav zaupno in prisrčno k Mariji za to njeno veliko ljubljeno, da se je usmili in ji pošlje nazaj ljubega zdravja.

Gora Karmel - prvo Marijino svetišče.

J. M. Trunk:

AKO čitamo o gorah Karmel, Morija, Golgata, o gori sijonski, oljski gori, itd., ne smemo si predstavljati bogve kake višine ali gorske velikane. Sicer ima Sv. dežela tudi visoke gore, a imenovane "gore" so prav pohlevni hribočki ali le neznatne višine. Gora Karmel še najprej zasluži ime gore, ker se dviga neposredno iz morja in doseže precejšnjo višino tam, kjer njeno pobočje prav strmo pada proti ezdrelonski planjavi.

Karmel je igral važno vlogo že v zgodovini Starega Zakona. Ob pobočju Karmela so stanovali razni preroki, ki so bili poslani zelo omahljivim prebivalcem kraljestva v Samariji. Spomin na te preroke je še dandanes živ celo med mohamedanskim ljudstvom, in kažejo tudi še razne odprtine v karmelskem skalovju, kjer so preroki stanovali ali se pred zalezovanjem hudobnih kraljev skrivali.

Tudi razlog, da je Karmel prvo Marijino svetišče, moramo iskati že v Starem Zakonu. Znano je, kako se je ob času strašne triletne suše na prošnjo Elijah preroka prikazala na morju kakor stopinja velika megla, ki je polagoma narasla in prinesla zaželjeni dež. Ta megla je predpoda Device Marije. Duh prerokov in spomin na njih dela na Karmelu nikoli ni zamrl. Nu čuda toraj, da se je ravno tu tudi porajal najprej duh krščanskih puščavnikov in samotarjev, ki so ločeni od svetovnega hrupa tu živeli edinole sebi. Ustno izročilo celo trdi, da je Devica Marija sama prišla med te samotarje in je tako nekako položila temelj do prvega Marijinega svetišča na gori Karmel. Vsekako je gotovo, da se že zgodovina tega svetišča v prve čase krščanstva, v čase apostolov.

O zgodovini ne bom pisal. Omenim samo, da je Karmel stal trdno in vseh viharjih, ki so v teku stoletij prihrumeli na Sv. deželo in na svete kraje. Red karmelitov, ki se je prav tu začel, ga je čuval in gotovo ga je čuvala še bolj ona, ki se je vedno častila — Marija karmelska.

Sedanje svetišče je zelo obsežno in stoji na najlepšem prostoru, na "Karmelskem nosu" — kakor mu pravijo, in ki se dviga naravnost iz morja. Pogled na mogočno zidovje, podobno belemu gradu, je iz morske strani naravnost impozanten.

Začetkom aprila l. 1906 sem nameraval obiskati Jeruzalem in tam ostati čez Veliko noč. Ni moglo biti. Silni viharji niso pripustili, da bi pristali v Jafi. Ka-

ke tri dni nas je zibaló po morju. Končno smo dospeli po noči v malo zavetje v Hajfi pod Karmelom. Ko drugo jutro stopim na krov ladje, se kar ne morem načuditi pokrajinskemu krasu, Morje je sicer še zelo nemirno, a pokrajina je naravnost rajska v svitu jutrovskega solnca. Tik ob morju je precej obsežno mesto Hajfa. Ponosne palme se dvigajo iz razkošnih nasadov. Nad mestom se dviga gora Karmel in se njeno pobočje izgublja tam na vzhodu, kjer mora nekje biti prijazni Nazaret . . . Zelenje prevladuje, a se mestoma kažejo tudi druge boje. Pozneje sem videl, da so široke plasti gorovja pokrite s samimi različnimi cveticami, ki tvorijo skupine, ene zelte, druge modre, še druge rdeče, vijoličaste barve . . . pravcati vrtovi, katerih pa ni nasadila nobena človeška roka. Ni čuda, da Sv. pismo slavi kras gora karmelske. Seve me je že pri prvem pogledu najbolj zanimala skupina belega poslopja, ki mogočno kraljuje na višini tik ob morju. To je karmelsko Marijino svetišče.

V teku dneva smo se izkrcali in se stanili v Hajfi pri sestrah, ki imajo za romarje malo zavetišče. Razume se, da smo še isti dan pohiteli — romat na Karmel. Po složni cesti se pride iz mesta tja v slabi uri.

Malo bo takih svetišč na svetu. Bliščeče morje, rajska okolica, prijazni hribovi, mične gore, zelena ravnina, s snegom pokriti gorski velikani . . . in tu zgodovinski Karmel, tam med griči Nazaret, tam gora Tabor, višje gor Galilejsko morje . . . tam Libanon . . . samo en Karmel je na svetu.

V lepo zidani cerkvi se poklonimo nebeški zaščitnici. Miljoni nosijo Marijino obleko — škapulir. Deva mila zavij tudi nas v svoj plašč in varuj nas.

Se zdaj mi pogostoma romajo misli iz kolaradskih višav tja na mično višino ob morsk gladini, na goro Karmel, prvo svetišče kraljice nebes in zemlje.

Spisal:

**KONRAD
BOLANDEN**

ŠENTJERNEJSKA NOČ

(Zgodovinski roman.)

Prosto preložil:

**REV. J. C.
SMOLEY**

STVAR je še bolj grozna ko smrt! Je prava peklena pošast, pravcat hudičev izrodek. "Sedaj sem pa še veliko bolj radoveden."

Kralj se je nekoliko obrnil, in svetloba stenske svetilke je posiljala na njegov obraz. Strah in groza je pretresla Angoulema, ko se je ozrl v kralja.

"Poslušaj!" je /rekel kralj, stopil k Angoulemu in mu zašepetal na uho: "V današnji noči morajo vsi Hugenoți umreti!"

Takoj pa je stopil za korak nazaj in opazoval Angoulema, kak vtis bo napravila ta skrivnost na Angoulema.

"Izvrstno, Sire, izvrstno! In ta novica, nad katero se mora vsakdo radovati, naj bi bila kaj groznega?"

"Človek, jaz mislim, da se ti celo smeješ!"

"Od samega veselja, Sire, od veselja nad činom, katerega zahteva cela Francija, katerega zahteva pravičnost, katerega zahteva dobrobit in korist države!"

"In meni se hoče mešati! — — Smeji se, smeji se, Angouleme! Tvoj smeh bo pregnal jastreba, ki se hoče ugnezditi v moje srce. Nisem mislil, da bodo strahovi izginili, kakor hitro se jim človek posmehuje. Tudi jaz se hočem smejati, — — ha, ha!"

Angoulem-u se je zdel kralj, kakor da bi bil naenkrat prišel ob pamet, ko ga je slišal se tako prisiljeno in grdo smejati.

"Vaše Veličanstvo se sedaj smeje moji lahkovernosti? Lepo šalo ste si hoteli dovoliti z me-

noj, Karol! Toda, oprostite, če smatram vaše besede za resne, vsaj je to moja srčna želja, da bi bili sovražniki države pokončani!"

"Ni nikaka šala, dragi moj Ernest!" zatrjeval je kralj. "Tu notri v mojih prsih vpije: Strašna, grozna resnica! Toda povedati ti moram vso skrivnost. — Poslušaj! Moja mati, premodra kraljica iz Sabe, in drugi so me prepričali, da je neizogibno potrebno, da umorimo Coligny-ja in vse voditelje upornikov. Toda, da bi umorili samo nekaternike, se mi je zdelo le polovično delo. Če že moramo moriti in klati, to se pravi, če hočemo zadostiti pravičnosti, potem napravimo pošteno delo. Izdajalce imamo sedaj lepo skupaj zbrane. In kar jih živi še po deželi, nam tudi ne bodo ušli. Nikdo naj ne ostane pri življenju, nikomur ne bomo prizanesli, da ne bo mogel reči, da smo storili vse le polovičarsko. Vsled tega bo ob dveh po polnoči veliki zvon v justični palači pričel biti plat, — — to bo znamenje! Potem bomo pa pričeli. Po celem Parizu se bo pričelo klanje, kakoršnega zgodovina še ne pozna. In ko bo napočil dan, bo zrl na mrtve Hugenoțe. — — Tiho! Ali nisi ravnokar ničesar slišal?"

"Samo pravcate kraljeve besede iz vaših ust, in to je bilo vse!"

"Zdelo se mi je, kakor da bi bil nekdo zdihoval!"

"Kako je pa mogoče, da boste udarili celo gadjo zalego naenkrat? Brez vsakih posebnih priprav? Brez kake posebne arnade krvnikov?"

"Celi Pariz bo zgrabil za meč,

da uniči zaveznike Anglije. O polnoči se bodo zbrali vsi možje, ki so zmožni orožja, pri mestni hiši okoli svojih skušenih, zanesljivih voditeljev, katere smo mi določili. Po vseh oknih bodo gorele luči, da se noben Hugenoť ne bo mogel skriti. Preko vseh ulic bodo preprežene verige, da izdajalci ne bodo mogli pobegniti. Giz je vzel na se Colignyja — — in ga bo umoril z vsemi, ki se nahajajo pri njem. — — Ha, — — že zopet. Ali ne slišiš, kako nekdo zdihuje?"

"Motite se, Veličanstvo! Ničesar ni čuti. — — In jaz naj ostane doma mirno v svoji postelji, ko se bo Pariz otresal svoji sovražnikov in se maščeval nad njimi?"

"Ti moraš biti zraven! Giz zahteva, da mu ti pomagaš. Ti mu pojdeš na pomoč z vsem svojim moštvom; kajti Blafre je prevzel nabolj težavno delo."

"Z veseljem! Danes po noči se bo bila odločilna bitka za rešitev za osvobojenje Pariza."

"Giz te pričakuje. Pojdi sedaj, — — nabrusi svoj meč!"

"Še nobenega ukaza, Sire, nisem tako rad izpolnil, kakor današnjega, kajti noben vaših ukazov ni bil bolj primeren za dobrobit domovine, kakor ravno današnji."

Angouleme je hitel iz sobe. Kralj pa je obstal še vedno na istem mestu.

"Divja, poln srčnosti in podjetnosti, kakor da bi šel v najbolj slavno bitko. To je tudi prav za prav namen današnje noči: — — bitka, katero bomo bili z najbolj zagriženimi sovražniki mojega

prestola in kraljestva. Ko bodo mrtvi Hugonoti, bo pa konec meščanskih vojen. Nobeni izdajalci ne bodo odpirali več vrat Francije Angležem in Nemcem. — — Samo za eno stvar mi je žal. Brez Colignyja in Hugonotov ne bo vojne s Špansko, — — brez Colignyja ne bomo dobili v svojo pest Nizozemske, brez Colignyja nikake nesmrtnosti slave za Karola IX. Naj si bo, kakor hoče! Če natanko premislim, je bil Colignyjev načrt vendarle jako dvomljiv. Francozom bi nikakor ne bilugajal. Moja slava bodi v bodoče, da ustrezam pravičnim željam svojega ljudstva, — — da se operem predbacivanj, da sem bil prijatelj Hugonotov. Ne bom li tega dokazal današnjo noč? Ali nameravam kaj drugega, kakor da kaznujem veleizdajalce? Ali je kaj takega prepovedano? Ali hočem kaj drugega, kakor da varujem in ščitim miroljubne državljane, če kaznujem upornike? Ni li to moja dolžnost? — — Ta noč, današnja noč, — — ha, me bo ovekovečila! Zgodovina vseh časov bo poročala o Št. Jernejski noči! Pred ljudstvom me bo kri Hugonotov opravičila."

"Pred Bogom pa prokleta!" oglasil se je glas za kraljem.

Karol se je prestrašil, kakor da bi slišal trobento sodnjega dne. Grofica Blanka je stala pred njim.

"Ah, — — vi ste, — — grofica Blanka!" je rekel z največjo težavo.

"Jaz sem, Sire, — — po naključju priča vašega načrta, kojega izvršitev vas bo zaznamovala s Kajnovim znamenjem pred celim človeštvom za vse čase. Prosim Vaše Veličanstvo, da prekličete svoj ukaz! Premislite na odgovornost pred vsevedočim, nad vse pravičnim Bogom!"

Karola je pograbila jeza in srd.

"Tega vi, grofica, nerazumete! Umoriti upornike in izdajalce ni nikak zločin, nikaka pregreha

pred Bogom, marveč zaslužno delo."

"Toda vsi Hugonoti niso zaslužili smrti."

"Da, vsi! Kdo izmed njih ni vzdignil meča proti meni? Vsi so uporniki, — — po zakonu so vsi zapadli smrti."

"Če je tako, pa jih pokličite pri belem dnevu pred zakon k sodišču. Pravičnost ne napada za-

KRASEN DAR ZA KOLEGIJ.

Te dni smo dobili to-le pismo, ki nas je jako zveselilo:

Cleveland, O., March, 30. 1925.

Ker nam ni bilo mogoče veliko storiti do sedaj za "Marijo Pomagaj" v Lemontu, smo sklenili, da Vam podarimo naš avtomobil, Kar pošljite ponj ali drugače poskrbite, da bo prišel k Vam, ali nam sporočite, kako naj ga Vam pošljemo.

Družina Wahčić.

Mi se blagi družini Wahčić prav iskreno zahvaljujemo za ta velikodušen dar. Avtomobil je velik, za sedem ljudi in bo jako dobro služil naši samostanski družini v Lemontu. Pot je do Chicago nekako 26 milj, treba je pa vedno kaj iz Chicago tudi treba velikokrat, skoraj vsaki dan, ali v mesto ali iz mesta, patri hodijo tudi v razne sosedne župnije pomagat maševati ali spovedovat in treba večkrat po cele ure izgubiti s čakanjem. Čas je pa za nje drag. Tako bo ta velikodušen dar družine Wahčićeve pravi blagoslov za našo samostansko družino. Zato družina Mr. Wahčića ni mogla bolj vspesno pomagati kakor je pomagala. Naj ji tisočkrat Bog povrne to veliko dobroto na priprošnjo "Marije Pomagaj."

Jako bi potrebovali tudi mal "Truck" za razno blago prevažati. Naročili smo si dvetonski Ford, ki bo stal \$742.00. Ali bi se našel kak dobrotnik, ki bi hotel še ta "Truck" plačati in podariti?

vratno po noči, ne davi svojih žrtev v spanju. Pravičnost daje krivcu priložnost, da se brani, da pek, svojo krivdo, da mu čas, da se spravi z Bogom. Po zakonu kaznovati, za to, Sire, imate pravico, — — nimate pa pravice, grešiti proti postavi! In greh, vnebovpijoč greh je, če boste dali brez vsakega pravnega postopanja vaše podanike v noči poklati." — —

"Mirno, — — dovolj o tem! Vi govorite kakor kaka nespametnica! Da bi pozval Hugonote pred sodišče? Smešno! Ali mislite, da se bodo pozivu odzvali? Uprli se bodo, pričeli nove zveze s sovražniki Francije, sklenili nove pogodbe z Angleži in Nemci. Molčite, — — pravim jaz! Nobene besede več! — — nesrečnica, kaj ste storila? Brez vsakega prava ste si prilastili skrivnost, katero varuje edinole smrt sigurno."

Jezno je pograbil Karol za svoje bodalo.

Stisnil je ustnice, in molče opazoval grofico. Njegov obraz se je popolnoma spačil. Kakor kake divje zveri so plamtele njegove oči! Toda častljivo, dostojno vedenje in obnašanje Blanke, moč njene krasote je vplivala na morileca, kakor pogled krotileca na divje zveri. Nepremakljivo je stala pred kraljem; sedaj pa so se odprla njena usta, zdelo se je, kakor da bi govorila kaka soha. Blankin glas je donel po sobani, kakor bi prihajal iz mramornatih prs.

"Zakaj me hočeš umoriti?"

Karol je spustil bodalo na tla. Obrnil se je proč in ves razburjen dirjal po sobi gori in doli.

"Ne, — — to ne sme biti!" je mrmral sam s seboj. "Ne, to bi bilo prav peklenko, uničiti tako krasno božjo stvar!"

Stopil je pred Blanko.

"Da bi vas umoril? Ne, — — ali, — — da, to se pravi, ako me k umoru prisilite. Vi ste kraljica lepote in kreposti, — — oboje zmožna, da bi prelomila prisego. Prisezite pri Bogu, da te skrivnosti, katero ste čuli, ne boste izdali z nikakim znamenjem, ne ustmeno, ne pismeno nikomur. To prisezite pri vsemogočnemu Bogu, — — in živite!"

Ona se je obotavljala.

"Vi se obotavljate? Čemu? Vtihatapili ste se semkaj kakor kak tat, — — strašno skrivnost ste ukrali, — — vrnite to skrivnost s prisego!"

Z roko si je pogladila lice.

"Sem, kakor bi bila brez uma!"

rekla je tiho. "Prisežem naj? Kaj pa zahteva Vaše Veličanstvo?"

"Edinole tvoj molk!"

"Ne bodem li radi molčanja so-kriva vašega zločina?"

Karola je zopet pograbila je-za.

"Aha, — — ti misliš na izdaj-stvo!" je vzkliknil, in segel je po bodalu na tleh. "Prisego, — — a-li pa življenje."

Blanka je stala kakor okame-nela. Zagrabil jo je za roko.

"Blanka, reši svoje življenje,

— — prisezi! Ne sili me k dejā-nju, katero bi morda pozneje ob-žaloval; prisezi! — — Ne mo-ja roka, ampak tvoja trdovrat-nost in svojeglavnost te bo umo-rila, — — prisezi!"

Ona je prikimala.

"No? Premisli se dobro, Blan-ka! Prisezi pri Bogu vsemogoč-nem, da boš kot grob molčala o naši skrivnosti!"

"Prisegam pri Bogu!"

"Veste, kaj ste sedaj storili?"

"Vem! Moj jezik veže veriga prisege."

"Dobro! O meni pa ne mislite slabo. Prisiljen, v samoobrambi bom pomoril svoje sovražnike."

"In jaz bom molčala o vsem."

Kakor omamljena je šla iz so-be.

"Ne pozabi, kaj si storila; ne pozabi, da si prisegla!"

Kakor da bi bila mrtva, je pri-spela v svoje sobane. Prestrašena je opazila Hedvika, kako izgleda Blanka.

"Moj Bog, milostljiva grofica, kaj se vam je pa zgodilo?"

"Meni? — — Čisto nič!" je od-govorila in kakor brezumna zrla krog sebe.

"Nič? pa ste tako blede, tako mrzla ko smrt!"

"To pride od hladnega zraka. Smrt gospodarja povsod po ozrač-ju. Ni li danes Št. Jernejska noč? Zgodovina bode pripovedovala, da je v Št. Jernejski noči v Pari-žu gospodarila in vladala smrt."

"Nebeški Bog, — — grofica je znorela!", si je mislila Hedvika, ko je opazovala grofico, ki je kakor brezumna hodila po soba-ni gori in doli.

"Je li vam slabo, grofica?" Ali naj pokličem zdravnika?

Grofica je odkimala.

"Ali naj pokličem milostljive-ga grofa?"

Grofica je zopet odkimala.

"Ali se še vedno bojite za živ-ljenje rešitelja vašega življenja?"

Pri tem vprašanju je grofica naenkrat obstala. Grozen spomin jo je obšel njenega omračenega duha. Vzkriknila je in omedlela. Hedvika jo je peljala na stol.

MISS URŠULA ZAKRAJŠEK.

sedanja upraviteljica tiskarne, ki skrbi tudi za upravnštvo lista "Ave Maria." Veliko hvaležnost je list "Ave Maria, ka-kor tudi frančiškanska družina dolžna tej naši dolgoletni sotrudnici. Ko smo bili v New Yorku v najkriticnejšem po-ložaju, ko je umrl Brat Viktorin Perc in je bil urednik listov "Ave Maria" in "Sloge" v Chicago, je ona sama ureje-vala oba lista, vodila tiskarno in tako re-šila podjetje gotovega propada. In to za borno plačilo \$10.00 na teden. V Chica-gi je enako posvetila velik del svojih mo-či in zmožnosti listu "Ave Maria" in ci-ljem naše samostanske družine. Kot se-stra urednika mu je dala vso sestersko ljubezen ne samo kot bratu, temveč sko-raj še bolj njegovim načrtom. Nevrjet-no je, kaj je to dekle storilo vse za na-predek in ohranitev listov, tiskarne in na-ših ciljev. Zato na ji gre javna zahvala ob tej priliki za njene žrtve. Marija ji gotovo ne bo ostala dolžna.

"Moj Bog, — — Hugo v smrt-ni nevarnosti, v hiši admirala Co-lignyja!", je zdihovala in vila ro-ke. "Umrl bo v tej grozni noči, in jaz ga ne morem rešiti! Kaj sem storila? Vrne mi, vrni to groz-no prisego!"

"Pomirite se, grofica! Vi ste bolna, in v vročnici ne veste, kaj govorite. Coligny ne stanuje v hi-ši smrti, — — Hugo ne bo umrl. Vse to so samo domišljije v vaši boleznih."

"Bo že tako, — — grozna vroč-nica! — — Ti, nebeški Oče, do-brotljivi Bog, pomagaj mi v tej stiski! Reši ga, varuj ga, čuvaj nad njim! Daj mi spoznati, kaj storiti, — — pokaži mi pot rešit-ve!", je prosila Boga.

Vsedla se je na stol polna obu-pa.

Hedvika je pokleknila pred njo, jo tolažila in poljubljala nje-ne roke. Blanka pa ni videla ničesar, bila je mrtva za vse. Na-enkrat pa se je dvignila, kakor da bi bilo prišlo novo življenje v njo.

"Tako poklič! Serro!", je re-kla hitro.

Hedvika je zopet mislila, da se je pričelo grofici znova blesti.

"Mislim, da bi bil zdravnik bolj potreben, kakor pa norec."

"Ubogaj in stori, kar sem re-kla! Serra naj pride takoj sem!"

"Ali naj ga vzbudim iz spa-nja?"

"Gotovo, — — hiti, hiti!"

"Dobrotljivi Bog, Tvoja ljube-zen je poslala žarek svetlobe v te-mo mojega zmedenega duha, čast in hvala Ti bodi!" zdihnila je ti-ho. "Prosim, dobrotljivi Bog, re-ši ga, reši!"

Na hodniku je bilo čuti kora-ke. Blanka je vstala iz stola. Ser-ra je vstopil, ne da bi zazvončkal s svojimi zvončki, kakor je bila to njegova navada, — — pač je skrbno pogledal na Blanko, o ko-je stanju mu je že Hedvika v na-glici malo povedala.

"Veliko zahtevam od vas Ser-ra, treba hitro in previdno ravna-ti," je rekla Blanka. "Hitite v Co-

lignyjevo palačo in prosite marki-za Hugona, da pride takoj k meni."

"Čuden ukaz!" je resno rekel norec. "Ne manjka mnogo do polnoči, res ravno pravi čas za kraljico krasote in kreposti, da povabi brhkega, mladega kavalirja k sebi. Dvor bi imel gradiva dovolj, da bi zbijal celo leto neumne šale."

"Kjer se gre za nesrečo, se ne gleda na okolščine, — — kjer zremo smrti v obraz, ni na mestu, da bi zbijali nepotrebne šale," je mirno odvrnila Blanka. "Sporočite markizu, da je moje življenje v nevarnosti, edino le, če pride takoj, mi bo zopet rešil življenje. Hitite, prijatelj, hitite! Tukaj imate masko za markiza. Tudi sicer naj prikrrije in skrije svojo postavo, kolikor mogoče. Nihče ne sme vedeti, da se nahaja v Louvre. Hitro, hitro, Serra!"

"Storil bom to takoj," je rekel Serra, "ne da bi vpraševal o stvarih, o katerih ničesar ne razumem."

"Tudi jaz ne razumem ničesar," je rekla Hedvika.

Blanka pa je molčala in ob oknu stoje podpirala z rokami svojo glavo.

"Zastonj si lomim glavo," pričela je po kratkem molku Hedvika. "Kdo in kaj ogroža vaše življenje? Kdo vam more kaj storiti, kdo skriviti en sam las? Vam, ki ste kraljev gost? V kraljevi palači, pod kraljevim varstvom?"

"Edinole Božje varstvo je zanesljivo in varno, človek pa ni zanesljiv, pogosto je hinavski in nezvest, — — varstvo kraljev je človeško."

"Kralj torej ni odkritosrčen? Je hinavski? Ni zanesljiv? Kaj pomenjajo te vaše besede? Se li kralj jezi na nas? — — Prosim, izrazite se jasneje; kajti vaše besede so me prestrašile."

"Ker se bojiš nezadovoljstva in zavisti ljudi," odvrnila je Blanka

resno. "Kaj pa je strah pred ljudmi? Nič drugega, kakor dokaz za našo lastno slabost, lahkomisljenost in neumnost. Le kdor se Boga boji in zaničuje vse, ki se Boga ne boje, ta je moder, ta je premagal svet, in ta zasluži, da je Božji prijatelj. Kdor se pa boji ljudi, kdor zaničuje Boga, ta se klanja ničvrednemu prahu, ta se upira Bogu, on je norec."

Resno je premišljevala Hedvika te besede.

"Resnobne resnice," je rekla sama pri sebi.

"Misli, resnice umirajoče, prijateljica moja! Vsaj pravijo, da bližajoča smrt bistri duha, da pokaže ničevnost sveta in vsega posvetnega v pravi nagoti."

"Misli umirajoče? Za božjo voljo, — — Vi me strašite! Pred seboj vidim svojo gospodarico zdravo, čvrsto, krepko, — — in Vi govorite, da je smrt blizu? Kakva skrivnost nas pač vendar obdaja?"

"Gospodarstvo največjega vladarja, smrti! Vsak človek, in najsi ima največjo moč in oblast, živi brez vsake moči pod žezlom smrti. Zato si pa hrani spomin na smrt vedno pred očmi. Vsaka minuta je korak bližje smrti. Nikdo ne ve, če ga že pri prvem koraku ne zaloti smrt. Komaj pridemo na svet, imamo že kal smrti v sebi. Toda edino le modrijan ima korist od tega meločljivega tovariša. — — Tako so me učile pobožne sestre v samostanu sv. Agate, tako so mislile moje dobre vzgojiteljice o življenju. Hvaležna sem jim za to; pokazale, naučile so me umetnost, da rabim smrt kot ščit proti skušnjavam in nevarnostim tega sveta."

Hedvika je sedaj razumela njene besede.

"V takem mišljenju ima njena moč, njeno krepostno življenje svojo podlago," je rekla sama pri sebi.

Blanka je stala pri oknu. Zrla je v temno noč. Grobna tišina je

vladala nad mestom, — — toda kako dolgo? Strah je preletel njene kosti.

"Bo li prišel?" je vprašala s strahom.

"Ne dvomite o tem, grofica! Ali niste sporočili, da je edinole njegov prihod vaša rešitev? In on vas ljubi, tako iskreno ljubi! Če bi bil bolan, na smrt bolan, — — on bi prišel!"

"Tudi jaz ga ljubim, ljubim rešitelja svojega življenja, ljubim svojega odkritosrčnega prijatelja! Kar me boli, je edino le razlika najine vere. Če bo Božja milost odprla njegove oči za večne resnice, kaka sreča za me! — — Toda, — — čuj, — — ne slišiš li njegovih korakov? On prihaja!"

Na hodniku je bilo slišati moške korake. Blanka je stopila naglo k vratom, kakor da bi hotela varovati markiza. Ko so se pa vrata odprla, obstala je vsa zarudela.

Mladi plemič je prihitel, kakor človek, ki ve, da je njegov najdražji zaklad v nevarnosti, katerega treba rešiti. Prijel je Blanko za roko in jo opazoval z največjim nemirom.

"Kako pa je, grofica? Kaj pa se je zgodilo?" je vprašal s strahom.

"Izvrstno, — — v vaši bližini ker ste vi tukaj; kajti v navzočnosti svojega prijatelja sem varna. Oprostite, prosim, mojo brezobzirnost, da sem vas dala klicati ob takem času in budila iz spanja."

"Zaupanje moje vladarice mi je največje veselje in radost," je odvrnil veselo v spominu na pretekla dni. "Najljubeznivejši vseh žensk bode vedno moja služba v zvestobi posvečena. Vaše življenje, pravite, je v nevarnosti? Govorite, kaka peklerska pošast pa ogroža vaše življenje?"

Molče ga je prišla za roko in ga peljala v stransko sobo. Pri vratih je obstala in se ozrla nazaj.

Lilija iz raja

K.

SE ljudstvo je navdušeno za Jezusa.”

“Da. Vse govori samo o njem.

“Čula sem pred templjem danes, da ga namerava ljudstvo razglasiti za svojega vladarja.”

“Tudi jaz sem čula o tem.”

“Lazar, kako si srečen, da si bil deležen tolikega čudeža.”

“Da, nezmerno sem hvaležen dobremu našemu prijatelju in velikemu preroku, da me je za vrednega spoznal tolike milosti.”

Tako so se pogovarjali pri Lazarjevih v Betaniji drugi večer po velikem čudežu, katerega je veliki prerok iz Nazareta izvršil nad umrlim Lazarjem.

“Mati Marija, kako si srečna, da imaš tolikega preroka za svojega sina,” dodala je Marija, sestra Lazarjeva in se ljubeče pritislila k Mariji, s katero sta sedeli skupaj.

Marija, mati Jezusova, ni rekla nič. Povesila je sramežljivo svoje oči. Vendar neka globoka žalost je legla na njeno krasno obličje. Poteze so se nategnile na jok. Pazno oko Magdalene je opazilo to žalost.

“Mati, in ti se ne veseliš te naše sreče in te velike časti, katero ljudstvo skazuje tvojemu sinu?”

Marija ni rekla besede.

“Danes zjutraj sem bil priča,

ko je množica navdušenega ljudstva obsula Jezusa in mu klicala navdušeno hozana,” pripoveduje Lazar. “Ravno sem pripovedoval radovedni množici, kako se je vse zgodilo, ko je prišel Jezus zraven. Takoj so ga obsuli vsi in ga proslavljali.”

Mati Jezusova je pazno poslušala. Videlo se ji je, kako skuša zakriti svojo žalost in narediti veselejši obraz.

“Nekateri so mi pravili, da je velika agitacija med preprostim ljudstvom, da ga bodo po sili razglasili za svojega vladarja.”

“Ali ni to lepo?” rekla je Marija in se privila znova k Jezusovi materi. Veseli se, mati, da narod spoznava v Jezusu svojega Mesijo! O, kako mene veseli! Ta čudež nad Lazarjem mu je pridobil vse mesto in cel narod.”

“In vse njegove sovražnike še bolj razkačil,” dodala je mati Jezusova. In debele solze so se ji polile po licu. Vedela je namreč predobro, da je smrt sinova predurmi in da bo ravno ta čudež nad Lazarjem pospešil sovražnike, da ne bodo več odlašali, temveč izvršili svoj sklep — umreti mora. Srce se ji je krčilo v prsni in ni mogla premagati solza, ki so jo zalile. Lazarjeva družina ni mogla razumeti teh solza, bilo je pač skrito še pred njih očmi, kaj se bo danes teden zgodilo. Kdo bi pač mislil, da je vrhunec slave ve-

likega preroka tako ozko spojen z njegovim uničenjem na križu. Samo osem dni je bilo med Lazarjevim obujenjem in — — smrtjo njegovo.

In res je navdušenje za Jezusa med množico naraščalo od ure do ure. Celo mesto Jeruzalem ni govorilo o drugem, kakor o Lazarju iz Betanije in o Jezusu iz Nazareta. Trume potnikov, ki so prišli v Jeruzalem za praznike so bile vedno številnejše, tako da je bilo celo mesto že kakor mravljišče spomladnega jutra. Vse pa je hotelo tega velikega preroka tudi videti. Sicer so ga vsi že videli in čuli. Nekateri že velikrat. Vendar po tem novem čudežu se jim je zazdel kot nov človek. Zato so trume drle vsaki dan v Betanijo, kjer se je Jezus zadrževal.

Bilo je v nedeljo, dan po soboti, ko je zopet velikanska množica hitela iz mesta proti Betaniji, ko so ga srečali na cesti na oljsko goro. Ravno sta mu pripeljala dva učenca iz mesta oslička in žrebe. Nad tisoč ljudi je bilo okrog njega in ga proslavljalo in poslušalo njegove besede. Ko je množica čula njegov nagon in videla živali blizu njega. zdelo se je nekaterim, da je sedaj čas, da izvedo, kar je bilo že v vseh srcih sklenjeno — da ga proglase za svojega vladarja in preroka. Pogrnili so žrebe s svo-

jimi oblačili in Jezusa nanj posadili in se potem razvrstili v slavnosten sprevod. Vse je kričalo in ga proslavljalo. Lomili so veje z dreves in jih stlali na pot, kakor je bila navada delati, ko je kak vladar jezdil v slavnostnem sprevodu. Drugi so celo svoje plašče pogrinjali po tleh, da je Jezus jezdil po njih.

Tako je prišel sprevod v mesto. Krik množice je spraval celo mesto pokoncu. Vse je drlo skupaj. Ko so pa videli, kaj se godi, kričalo je vse vprek, kakor velikanski orkan je divjala množica.

Tudi Lazarjevi so bili oni dan v mestu. Mati Marija je bila z njimi. Šli so nakupovat stvari za praznike, ker so pričakovali veliko gostov kakor vsako leto. "Letos jih bo pa še veliko več," je rekla Marta, "ker bo vsakdo hotel videti Lazarja in se na lastne oči prepričati, če je res zopet živ."

Krik množice je tudi nje privabil iz prodajalne, da so hiteli k ulicam, kjer je šel sprevod. Ravno so prišli blizu vogala ceste, ko so videli sredi kričeče množice na osličku jezdit — koga? Samega Jezusa.

Lazarjevi vsi trije so se zveselili in odhiteli bližje in z drugimi vred kričali in pozdravljali slavljenca današnjega dne.

Ne pa tako mati. Kakor noži, prebadali so klici ljudstva njeno srce. Vedela je, kaj to pomeni za njenega sina. Vedela je, kako bo to razburilo njegove sovražnike. Vstrepetalo je in se stisnila v neki kot in jokala.

Ravno se je stisnila v kot, ko sta prihitela iz stranske ulice tudi dva duhovna židovska.

"Kaj pa je? Kaj pa pomeni ta krik?" sta vsa zasopla izpraševala gručo ljudi, ki je stala blizu in se pogovarjala. Ta gruča ni pozdravljala Jezusa in ni kričala z množico. Bili so to člani farizejske stranke, ki so ga pa smrtno sovražili.

"Kaj je? I no, noro ljudstvo

pozdravlja tistega sleparja iz Nazareta!" odgovori eden, bled od jeze.

"Jezusa?" vskliknila sta oba duhovnika na enkrat.

"Da, da! Jezusa, koga pak!"

"To je strašno!" pravi starejši duhovnik. "Kaj je ljudstvo znorelo ali kaj?"

"Kaj pak, kot znorelo. Obuje nje Lazarjevo! . . ."

"Sleparija! Kaj mislite, da je to res Lazar?" odgovori duhovnik.

Č. SESTRA FERDINANDA STALZER
O. S. F.,

slovenska frančiškanka iz Joliet, ki je silno veliko storila za napredek in razširjanja lista po Jolietu. Naj ji Bog to plača na Marijino priprošnjo.

"Kaj pak kot sleparija. Pa, saj poznate ljudstvo! Čital sem v rimskih spisih pregovor, da ljudstvo hoče biti varano, da se ga toraj mora varati. Ta slepar iz Nazareta zna to in za to ga slepari!" pravi eden izmed farizejev.

"Da, to je že dobro. Toda, kaj bodo rekli Rimljani?"

"Vzeli bodo to kot upor in cel narod bo trpel."

"Da cel narod bo nosil posledice tega sleparja."

"Zakaj pa vse to trpimo," zakričal je eden izmed duhovnikov razburjen. "Ali ni naša dolžnost, da posežemo vmes in preprečimo nadaljno sleparjenje?"

"Da! Niti dneva ne smemo več čakati. Zakaj vi duhovščina ne nastopite?"

"Smo že storili korake, da se bo naredil kmalu konec. Veliki duhovni in starešine ljudstva so že imeli posvetovanje. Vendar počakati hočejo po praznikih."

"Zakaj čakati? Po tem, kar se je danes zgodilo, ne smemo čakati niti dneva. Še danes moramo imeti posvetovanje in skleniti se mora, da ga uničimo še ta teden."

"Saj res! Mesto bo polno ljudi. Od vseh strani bodo tukaj. Veliko jih bo, ki verujejo vanj in so njegovi navdušeni privrženci. Ako čakamo po praznikih in se ljudstvo razide, razneslo bo navdušenje zanj po celi deželi in mi smo izgubljeni. Cel narod bo proti nam. Kdo naj pove narodu, da se je to moglo zgoditi, da smo rešili narod pogina? Sedaj treba pa samo velike agitacije med tujci in jim očrniti tega preroka in naščuvati ljudstvo proti njemu, in pred očmi množice ga moramo obsoditi in umoriti. Tako bomo kačo ubili pri glavi in ves njegov veliki vpliv vničili po celem narodu. Ljudstvo se bo razšlo po praznikih domov in poneslo domov vest:

"Prerok iz Nazareta je bil slepar. Bili smo priča njegove obsodbe in smrti?"

"Krasne misli!" so vsi naenkrat vskliknili.

Ženica tesno zavita v svoj plašč v kotu blizu te gruče si je večkrat obrisala solze, ko je čula to strašno zaroto.

"Da! Še ta teden mora umreti! Še pred praznikom mora na križ!"

(Pride še.)

Na poti v življenje.

(Dalje.)

Po resnični dogodbi napisal K.

MARY, dete moje, težko umejem, zelo težko. Ti nisi več kot si bila preje. Ti mi nisi zaupala, nisi zaupala svoji dobri materi. Mary, če jaz umrjem, prosim te, bodi kakor si bila preje in skrbi za svoje mlajše bratce in sestrice . . ." jok ji je zadušil glas.

"Mama, ne jokajte!" je zajokala Mary. "Odpustite mi, če sem vas žalila. Vse bom storila. Vendar saj ne boste umrli! Saj ste že veiko boljši!"

"Slabo se čutim. Daj mi ljubi Bog in ljuba Marija še zdravje, da mali malo odrastejo," je zdihovala bolna mati dalje. "Ko bi ti bila drugače, bi polovico lažje umrla."

Kot nož so se zabodle te besede v Maryno srce. Vest se ji je vzbudila.

Father Ciril je prišel vsako jutro k bolnici in ji prinesel sv. obhajilo. Njegovi obiski so tudi blažljivo vplivali na Mary. Tudi Father Ciril je opazil na Mary veliko spremembo zadnje leto. Z žalostjo ji je sledil, ko je ni bilo pri shodih. Podvojil je za njo svoje molitve. Večkrat, ko jo je srečal, ji je očital nemarnost glede Marijine družbe.

"Mary, kaj je pa s teboj?" jo je ob takih prilikah vpraševal. Vidna skrb za dekle mu je odsevala iz obraza. "Mary, zdaj si v letih, ko ravno najbolj potrebuješ Marijinega varstva. Nikar ne zanemarjaj te svoje dobre Matere!"

Mary se za te opomine ni sprvega dosti zmenila. Sedaj pa je imel Father priliko z njo govoriti pri materini bolniški postelji. Zato so pa našle popolnoma drugačen odmev v njeni duši in so naredile popolnoma drugačen vtis na njo. Vedno bolj se je zavedala svoje zmote. Zdelo se ji je, kakor, da se prebuja iz težkih sanj. Sa-

ma sebe se je sramovala, ko je zlasti mislila nazaj na tisto popoldne v parku, ko je že omagala in sklenila se udati skušnjavi. Posebno, kadar je bila ob materini postelji se je tega živo zavedala. "Ne maram ga!" je sklenila.

Spremembo na Mary je pa posebno britko opazil Mr. Steward. Hodil je okrog Mary, jo ogovarjal, se ji laskal in sladkal, kakor preje, toda bilo je zastonj. Mary je ostala sicer prijazna, vendar hladna. Strašno ga je to jezilo. Povabil jo je zopet na večerjo, toda odklonila mu je odločno, češ, da mora biti doma pri bolni materi. Prve tedne jo je opravičeval. Toda sedaj je tekel že drugi mesec.

"Kaj mati še ni ozdravela?" jo je nekoč nejevoljno vprašal.

"Še ne!" odgovorila mu je hladno "in najbrže še ne bo tako kmalo." In res se je zdravje materi silno počasi vračalo.

V tem času je pa Mary našla zopet samo sebe. Začela je moliti. Zopet si je dala svetinjico Marijino na vrat. Zopet je začela pridno hoditi k sv. zakramentom. V začetku je molila samo za zdravje matere. Ko je pa začela delati in je vedela, da se bo začel na banki stari boj s poslovdjem, je začela moliti pa še za se in goreče klicati Marijo na pomoč. Služba na banki se ji je začela studiti. Mr. Steward ji je zadnje čase sicer zopet plačo povišal. "Radi materine bolezni," je rekel. V resnici je pa Mary čutila, da jo hoče samo kupiti. In še bolj se ji je studil. Rada bi bila pustila to službo in odločila se je že za gotovo, da jo bo. Vendar kje dobiti tako hitro drugo, posebno sedaj v bolezni, bi ne mogla dolgo ostati brez službe. Zato je potrpehla in čakala popolnega okrevanja materinega.

Toda poslovdja je pa tudi mislil svoje. Od tedna do tedna

je bolj uvideval, da ga Mary več ne mara. To ga je pa napolnjevalo vedno z večjo ljubosumnostjo. To pa tolikanj bolj, ker si je bil svest že popolne zmage. Zato je bil prepričan, da bo moral to kmalu nastopiti z vso odločnostjo, ker drugače je izgubljen. Tega si pa niti misliti ni več mogel, da bi Mary ne dobil. Zdelo se mu je, da bi znorel, če bi jo ne dobil.

Toda kako jo prisiliti? Povabila na dom ni nobenega več sprejela. V pisarni z njo govoriti tudi ni mogel tako odločno. Vendar pa ne sme več čakati. V tem je pa potekel čas, ko je bilo treba plačati obresti na posojilo, katero ji je dal za hišo in del glavnice je bilo treba plačati.

"Aha! Kakor nalašč," si je mislil.

In res je Mary stopila nekega jutra predenj in ga prosila, če bi se dalo, da bi nekoliko počakal, ker nima.

"Nič ne bom čakal, Mary," ji je rekel, kolikor mogoče ljubeznjivo vendar odločno. "Ti tudi z menoj nimaš potrpežljivosti. Koliko časa že jaz čakam. Ali veš, kdaj sva se zmenila, da mi boš v treh dnevih odgovorila?"

Mary je molčala.

"Kaj praviš na to? Poleg tega si pa zadnje čase tako mrzla do mene, da se vidi, da me nimaš nič več rada."

"Ne morem!" je rekla Mary odločno.

Poslovdja je prebledel. Torej res vse izgubljeno?

"Ne moreš?" je rekel skoraj jezno. "O, Mary, jaz te še vedno ljubim . . ." in hotel jo je prijeti za roke.

Mary ga je udarila po roki. Še bolj je zardel.

"Mary zakaj si huda na me? Tako si bila preje ljubeznjiva."

"Da, ker sem bila nora in nisem pomislila."

"Kaj nisi pomislila?" je rekel in se ugriznil v ustnice.

"Da se z vami nikdar poročiti ne morem in če bi se, da z vami nikdar srečna biti ne bi mogla."

"Zakaj ne?"

"Razporočeni ste! Oženjeni ste v mojih očeh!"

"Stari humbug!"

"Ne v mojih očeh! Če ste zavrgli prvo ženo, ali bi ne mogli tudi mene, ko bi se me naveličali?"

"Mary!? To govoriš ti?"

"Da, Mr. Steward. Odločena sem, da se raje nikdar ne poročim, kakor bi se imela poročiti s človekom, kakor ste vi!"

"Mary! To govoriš ti?"

"Mi je jako žal!"

Stewardova čast in ponos sta bila vžaljena. Toda strast je v njem naraščala in še bolj je zahrepenel po lepem dekletu, ki se mu je v svoji odločnosti še bolj dopadla. V trenutku se je odločil za skrajni in obupni poizkus.

"Mary, tri dni ti dam časa. V treh dneh hočem imeti ali tvojo roko ali tvoj denar, drugače prekličem "mortgage" na hišo in potem sama glej. Če hočeš svojo bolno mater pahniti v boleznino iz hiše, pa jo daj. In ako zavrneš mojo ljubezen, seveda, govorili bomo tudi o tvoji službi. Zato, Mary res mi je žal, da moram s teboj tako govoriti. Vendar prisilila si me. Mary pomisli," je rekel skoraj proseče. "Ti imaš mojo usodo v svojih rokah. Če me zavrneš, uničila si sebe in mene. Nesrečni človek sem, ki se potapljam. Samo ti me lahko še rešiš." Solze so mu stopile v oči.

Mary je nekaj streslo. Tudi njej so stopile solze v oči. "Nesrečni človek sem, ki se potapljam. Samo ti me lahko rešiš," ji je donelo globoko v duši. Kaj naj to pomenja. Ona ga naj reši? Česa?

"Mr. Steward ne razumem vas."

"Vidim, da me ne razumeš. Zato imaš tri dni časa, da se odlo-

čiš. Vendar predno se odločiš, pomisli, da imaš v rokah usodo svojo, da pahneš bolno mater iz hiše in da — uničiš še enega . . . z Bogom!"

In obrnil se je proč od prestrašenega dekleta in šel v drugi oddelek banke.

Kakor okamenena je obstala Mary za nekaj minut. Komaj se je zavedla, kje je. Slednjič se je obrnila in omahovaje šla k svoji pisalni mizi. Toda vse ji je plesalo pred očmi. Ni mogla več vzdržati. Vstala je, dala vse delo svoji pomočnici zaprla desk in odšla iz banke.

"Povej Mr. Stewardu, da se ne čutim dobro," je naročila svoji pomočnici in odšla.

Iz banke jo je vodila pot naravnost v cerkev. Tja pred altar Marijin je pokleknila in goreče molila dolgo, dolgo . . .

Skoraj tema je že bila, ko je odšla domov potolažena in pokrepčana. "Raje vse izgubiti, kakor privoliti v tak zakon!" je rekla, sama pri sebi, ko je odhajala iz cerkve.

Veliko si je morala prizadevati, da je doma skrila pred materjo svojo strašno razburjenost. Da bi ji povedala vse, to bi jo ubilo. Preslaba je še bila. Toda, ali ji bo mogla zatajiti, ko ji bo morala povedati čez tri dni, da je izgubila službo in da bo hiša prodana radi nje. Vendar zaupala je v Marijo. Zadnji meseci so ji vzbudili prejšnjo njeno zaupanje do Marije, kakoršno so jo naučile dobre sestre v šoli sv. Jožefa. "Naj se zgodi kar hoče," je rekla sama sebi. "Povedala ji bom takrat, ko bom morala." Drugi dan zjutraj je takoj pregledala vse časnike za drugim delom, toda nič ni bilo. Telefonala je tudi v vse posredovalnice za delo, pa so ji povsod odgovorili, da sa se sedaj jako težko dobi delo, da je na stotine deklet brez dela. To jo je še bolj prestrašilo, vendar ne omajalo.

Zvečer je zbrala vse darove,

katere je sprejela od Mr. Stewarda, jih zavila v zavoj in jih vzela seboj na delo.

Ko je prišla na banko je bil Mr. Steward že tam. Videlo se mu je, da je bil zelo razburjen. Na njeni pisalni mizi je zopet stal mogočen šopek najlepših klinčkov. Za trenotek jo je to spravilo z ravnotežja, s katerim je prišla na banko, kajti bila je popolnoma udana v voljo božjo in pripravljena sprejeti, naj pride kakoli, samo udala se ne bo.

Komaj je sedla za pisalno mizo, pozvoni poslovodja za njo. Srce ji je vstrepetal. Popravila si je lase in šla v njegovo privatno pisarno, odločna kot junakinja.

"Marija pomagaj mi!" je vzdihnila, ko je odpirala steklena vrata poslovodjinega oddelka.

"Dobro jutro, Mr. Steward!" pozdravila ga je kot navadno.

"Dobro jutro, Mary!" pozdravil jo je skrajno prijazen, vstal in ji šel na proti ter segel v roke. Igrati je hotel vlogo zvitega lisjaka. "Sedi Mary!" in ponudil ji je stol poleg sebe.

"Hvala, Mr. Steward!" rekla je mirno.

"No, kako si spala, dragica?" se ji je sladkal.

"Hvala, dobro! Mr. Steward," odgovorila je hladno.

"Me veseli!" Hotel jo je prijeti za roke, toda uljudno je zavrnila roke.

"Prosim, Mr. Steward!" ga je zavrnila odločno.

"Torej ti vstrajaš v svoji trmi?"

"Kar sem sklenila, to bom držala!"

"Si dobro premislila, kaj delaš?"

"Da!"

"Torej hočeš bolno mater pahniti na ulico?"

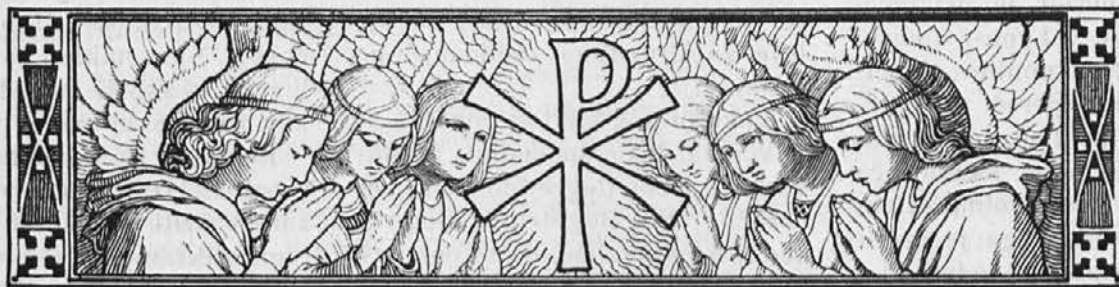
"Bog bo za nas skrbel!"

"Ha, ha, ha! Kako si otročja!"

Mary je molčala.

(Pride še.)

Častna straža pred Najsvetejšim.

Rev. J. Plaznik.

O evharističnih kongresih.

Evharistični kongresi so znani po celem svetu. Celo njihov vpljiv se čuti po celem svetu. Papež Pij deseti pravi v svojem pismu, pisanem 27. novembra, 1911:

“Pač nam ni treba obupavati, ko vidimo, da so katoličani po celem svetu tako goreči za razširjanje časti presvete evharistije.”

Odkod pa izvira ta dobra misel, katera daje toliko zmage Jezusu v najsvetejšem zakramentu?

Prvi zgodovinarji evharističnih kongresov pravijo, da imajo ti kongresi skrivnostni začetek.

Drugi pravijo, da je njihov začetnik neka pobožna oseba, katera pa ne mara biti poznana. Kanonik Jean Vaudon je spisal celo knjigo, 300 strani, o kateri govori vse skozi o neki osebi, ne omeni pa imena. Vzrok temu je ta, ker so vsi pisali, ko je začetnica še živela. Ker pa ni več pri življenju, zato lahko sedaj svet zve za njeno ime. Bog se je večkrat poslužil uboge ženske, da je dosegel velik uspeh. Delo te žene se je razvilo pod okriljem papežev v veliko pobožnost do presvete evharistije. Ime te žene je Mlle. Tamisier.

Njena mladostna leta.

Marie Marta Emilia Tamisier je bila rojena v Toursu na Francoskem dne 1. januarja, 1834. Zgodaj je pristopila k prvemu obhajilu, ker jo je pobožna mati dobro vzgojila. Od tistega časa je vedno občudovala veliko skrivnost, kako se more Bog uničiti in postati človek in kako more biti tako zapuščen na naših oltarjih. Od tedaj je vedno ljubila zapuščenega Jezusa in blizu njega je hotela zadostovati za ljudsko brezbriznost.

Leta 1847. je šla k sestram v Marmountiers v šolo, kjer je ostala do leta 1851. Njena pobožnost do presvete evharistije je vedno rasla. Večkrat je rekla: “Moj Bog, samo tvoja želim biti.”

Ko je nekoliko pozneje naredila nekaj umetnih cvetic, da jih pošlje v Jeruzalem v okras božjega groba, je napisala na zadnjo stran lista, kateri jo je stal veliko truda: “Jezus, naj bo evharistija moje življenje! Naj bo trpljenje, katero prestaneš v sveti evharistiji, moje trpljenje! Naj umrjem, kadar sem Te ljubila s celim srcem!”

Pod vodstvom blaženega Eymarda.

Mlle. Tamisier je dvakrat

poskusila stopiti v redovni stan. Prvič, v neki red, kateri pa ni preživel svoje ustanoviteljice; drugič, k sestram presvetega Srca, kjer pa je ostala samo en dan. Tam so ji povedali: “Otrok, na napačnem potu si.”

Nato se je dala voditi blaženemu Eymardu, kateri je nameraval ustanoviti red večnih častilk. Ta misel pa tudi ni ostala pri življenju. Meseca oktobra, leta 1867. je pisal Eymar pobožni ženi: “Konec je te ustanove; pokopana je. Bogu bodi slava! Vendar si preživela v njej lepe in vesele dneve. Bogu pripadaš in ostala boš častilka presvetega zakramenta v življenju in smrti.”

Blaženi Eymard je sam kmalu nato umrl. Njegov duševni otrok je šel v Rim, kjer je iskala nasvete nekega jezuita, kateri je slovel ob tistem času. Ta ji je nasvetoval, naj popolnoma pozabi samo sebe in se vrne na Francosko taka, da bo popolnoma pozabila na sebe in storila le to, kar je volja božja. Ko je bivala v Rimu, se je seznanila tudi z monsignorjem Mermillodom, kateri je bil pozneje njen poseben zaščitnik. Ko se je vrnila na Francosko, je našla novega duhovnega voditelja, kateri jo je vodil po strmih potih, po katerih je Bog hotel, da hodi.

Blaženi Chevrier.

Gospod Chevrier je ustanovitelj redovnikov v Lyons, apostol popotnikov in potepuhov, kateri je vprašal samo tri reči vsakega, kdor je hotel priti v njegovo hišo; namreč, če nima ničesar, če ne zna nič in če se bo obnašal zastonj. Mlle Tamisier ga je prosila, da bi mu smela razodeti njeno srce. Ta pa ji je odgovoril: "Ti še abecede ne poznaš v svetošti. Delati moraš, kar so delali svetniki. Stori, kar uči sveto pismo: Pojdi, prodaj, kar imaš, razdeli denar med reveže in hodi za menoj. Ko ne boš imela ničesar, boš postala beračica. Ko srečaš prvo ubožno osebo, povej ji, da bi rada menjala obleko z njo. Nadeni si cunje in začni služiti Bogu. Kadar si dovolj močna, da lahko živiš tako življenje, pridi nazaj in vodil te bom."

Mlle. Tamisier je sprejela nasvet in se potem vrnila. Duhovnik je bil zelo ginjen in ji je dal sledeči nasvet: "Bodi zelo ponižna, skrita. Naj nihče ne ve, da sploh živiš. Samo Zveličar naj te vidi, sliši." Zopet ji je rekel: "Bodi kruh našemu Zveličarju s svojim češčenjem in ljubeznijo. On te živi in ti živi njega. Redovno življenje ni Bog določil za tebe." Povedal ji je pa tudi, kaj je volja božja. "Ti boš beračica presvetega Rešnjega Telesa. Začela boš, pa ne boš videla sadu svojega dela. Počakaj, da te Bog zahteva."

Ura, ko je Bog hotel.

Znano je, kaj se je zgodilo 29. junija, leta 1873. v kapeli obiskovanja v Paray-le Monial. Šestdeset poslancev, katere je poslalo dvesto tovarišev, je posvetilo sebe in po zastopstvu M. de Belcastle, parlament in celo Francijo presvetemu Sreču. Cel svet se je veselil tega dejstva, toda nihče bolj, kakor Mlle. Tamisier. To posvečenje ji je pokazalo, kako Gospod vlada nad vsemi narodi in

kaj ima ona storiti pri tem. Videla je, kaj je božja volja. Zdelo se ji je, da jo Bog kliče, da deluje za družabno zveličanje po evharistiji.

Kako in pod kakimi pogoji? Ni še vedela. Njen spovednik je blagoslovil njene dobre namene in ji naročil: "Naj Bog deluje, Bog ve, kedaj bo najboljše, da te pošlje v svet s trdnim sklepom, da opraviš delo in doprineseš žrtve."

REV. JOHN PLAZNIK.

Prvo evharistično romanje.

Hvala gre gorečemu gospodu Picard; kateri je postal pozneje avguštinski predstojnik, četudi je Thiers zatrjeval, da niso romanja več v modi, da so se zopet zavzeli za romanje. Mlle. Tamisier je rekla, da bi bilo dobro, da bi priredili romanje tja, kjer so se zgodili čudeži po sveti evharistiji. Rekla je: "Marija je imela svoj romanja prej in tako pot pripravila Jezusu."

Izvolila je Avignon za prvi kraj, ker je bila tam znana kapela sivih spokornikov, kjer je bilo izpostavljeno presveta Rešnje Telo noč in dan skozi šeststo let; tu se je zgodil čudež, o katerem smo že pisali, da je sveta hostija plavala na valovih.

Ko je vprašala gospoda Chevrierja za svet, ji je odgovoril:

"Tvoji nameni so dobri in hvalevredni; izvoli Avignon. Našla boš tam ljudi, kateri ti bodo šli na roko." Njen naklep so odobraval različni škofje in nadškofje, kar tudi razni svetni veljaki.

Romanja so se vršila z velikim vspehom. Okrog tega mesta se je začela širiti pobožnost do presvetega zakramenta.

Tem romanjem so sledila raznovrstna evharistična romanja. Med drugimi so priredili romanje tudi v Douai, do kapele svetega Jakob, kjer so videli, kako se je Jezus prikazal v sveti hostiji. Tu je imel veliko vlogo Filibert Vrau, kateri je bil poznej zelo važna oseba, ko so ustanovili narodne in mednarodne evharistične kongrese.

Ničesar ni mogoče doseči brez kongresa.

Romanja so prišla sedaj v navado; nekatera so se vršila do zelo znamenitih krajev, kjer so se godili čudeži. Škof je rekel sedaj naši pobožni ustanovnici: "Delo, katero se je pričelo, se mora tudi skončati. Ničesar ni mogoče doseči brez kongresa." Sama je skončala, kar je škof nameraval reči. "Polagoma moramo delovati in iti do ljudi polagoma. Treba je dobiti družinske očete in društva. Za to pa bo treba kongresa." Težava je nastala tukaj, kako začeti te kongrese.

Iz teh podatkov vidimo, kako ogromno delo je bilo začeti te kongrese. Menda nihče ne dvomi, da je ta žena, katera je prava začetnica evharističnih kongresov, res ljubila Jezusa v sveti evharistiji in da je to pokazala v svojem življenju; res, zato je dala svoje življenje. Vidimo pa tudi, da je Bog res hotel, da se ustanovi take kongrese, drugače bi ne bil vsega dela tako modro izpeljal. Vse to, kar smo sedaj rekli o početku evharističnih kongresov, je bila le priprava in podlaga. Več o teh kongresh hočem napisati prihodnji mesec.

Apostolstvo molitve.

ZA POGOSTO SVETO OBHAJILO.

Skoro bo preteklo dvajset let, odkar je papež Pij deseti izdal določbo o pogostem in vsakdanjem svetem obhajilu. Tedaj je tudi določil pogoje, pod katerimi smejo verniki pristopati k mizi Gospodovi vsaki dan. Do tistega časa so zahtevali bogoslovci, da morajo biti osebe, katere hočejo več, kakor enkrat na teden prejemati sveto obhajilo, biti izredno pobožne. Sedaj vedo vsi verniki, kakor je učil dobri sveti oče, da želi Jezus in sveta cerkev, da vabi Jezus in sveta cerkev vernike vsak dan k Gospodovi mizi, če le nimajo smrtnega greha in če imajo pravi namen; to se pravi, da nimajo v mislih svetnega dobička, ampak žele dobro svoji lastni duši in ker ljubijo Jezusa.

V isti določbi naroča papež spovednikom in pridigarjem, da priporočajo pogosto sveto obhajilo po svoji najboljši moči. Z veseljem opažamo, da so se sveta obhajila tako zelo pomnožila. Veliko ljudi mora večkrat veliko žrtvovati, da pridejo vsaki dan v cerkev.

Takoj v začetku je bilo apostolstvo molitve veliko sredstvo za pogosto sveto obhajilo. Ker i-

ma apostolstvo molitve v svojih pravilih, da pristopajo člani vsak prvi petek k mizi Gospodovi, so člani vajeni iti vsaj vsak mesec enkrat k svetemu obhajilu. Sedaj moramo seveda skušati, da pripravimo vsakogar, da pristopa vsaki teden, če ne more pristopiti vsaki dan k svetemu obhajilu.

Molitev vsakdanjega jutranjega dobrega namena.

O presveto srce Jezusovo! Po rokah prečiste device Marije ti darujem vse molitve, dela in trpljenja današnjega dne; prvič, v spravo za vse razžaljenja, katera trpiš v zakramentu presvete ga Rešnjega Telesa; drugič, za pogosto sveto obhajilo.

MR. ALBIN ZAKRAJŠEK S SVOJO DRUŽINO,

prvi in vsa leta do sedaj poslovodja in tiskar naše tiskarne in do danes njen marljiv sotrudnik, ki je prenašal vso vročino dneva od našega prvega skromnega začeta do danes. Ko smo začeli tiskarno v New Yorku, je dostikrat delal po 36 ur kar naprej brez prenehanja, razun za obed ali večerjo, tako da je slednjič nekoč zaspal kar pod strojem, kjer ga je našel drugi dan Brat Viktorin. Delal je dolga leta za \$8.00 na teden, da je tako pomagal spraviti na noge tiskarno. Tudi njemu je list "Ave Maria" in samostanska družina dolžna hvaležnost za obilne žrtve za ohranjenje listov in podjetij, kakor tudi za sedanji vspah. — Brat Viktorin, Miss Uršula Zakrajšek in Mr. Albin Zakrajšek so bili stebri, ki so več let z velikimi žrtvami edini vzdrževali vso našo stvar in obenem jo branili, da niso sovragi dosegli svojih namenov in vse skupaj uničili. Urednik jim to danes javno priznava in se jim zahvaljuje.

Rev. P. Evstahij, Berlec, O. F. M.

SLAVOSPEV TROEDINEMU.

Najvišji Oče, živi Bog,
mogočni, ljubeznjivi Bog,
v svoj nič se sklanjam pred teboj,
češčen in moljen, Stvarnik moj!

Modrost, Beseda Večnega,
Sijaj Očeta srečnega,
stvari naj vse ti pevajo,
saj v tebi vse odsevajo! —

O Solnce božje blaženo,
vse v tebi je izraženo:
izvoljenim v obilnosti
deliš presladke milosti . . .

KOMAJ štiri leta je bilo tega, od kar je Marijin papež, Pij IX. razglasil, da je verska resnica, da je bila Mati Odrašenikova spočeta brez vsakega madeža izvirnega greha, ko se je v Pirenejih na južnem Francoskem prikazala Marija mali pastarici Bernardki in ji povedala: "Brezmadežno spočeta sem." Dekletce niti vedelo ni, kaj je to "brezmadežno spočetje," morda niti čulo ni o tem in vendar je postala sredstvo, s katerim je Mati božja potrdila besede sv. Očeta in potrdila vero vseh milijonov katoliških src.

In od tedaj so pa že milijoni in milijoni stiskanih človeških src iz celega sveta pohiteli tja k tem skalam, k Materi in jo prosili pomoči. Milijone bolnikov je že hitelo tja z velikim zaupanjem, kakor hiti stiskano dete k dobri mami, da ji je odkrilo svoje srčne in telesne rane in prosilo zdravljenja, ali vsaj balzama tolažila, potrpežljivosti. In, danes stoji Lurd kakor velikanski protidokaz modernemu svetu, ki taji vse nadnaravno, vse božje, da je Bog in da ima človeštvo mater in sicer do-

bro, ljubečo Mater, ki ljubi svoje otroke, kakor nobena zemeljska mati.

Velikanska svetišča so tam nastala. Krasne cerkve se dvigajo proti sinjemu nebu. Pod skalami pa izvira hladilna voda, naravni studenec z naravno vodo, brez vsake zdravilne snovi ali moči. In vendar tisoči bolnikov, z najstrašnejšimi boleznimi, z velikimi gnijočimi ranami, z strtimi in ranjenimi kostmi so stopili v to naravno vodo in — v trenutku ozdravili.

To velikansko delo Marijino pa ni moglo ostati tajno celemu svetu. Ne! Klic hvaležnih, čudežno ozdravljenih presrečnih Marijinih otrok, je postal tako velik, da ga je zaslišal tudi brezverski svet.

Posebno pozornost je vzbudil med zdravniki. Ti so marsikakega bolnika razglasili za neozdravljivega. Vsa njih veda in znanost jim je povedala, da se ta ali ta bolezen nikdar več ne da ozdraviti. Pa so ti bolniki šli v Lurd, šli se kopat v to vodo in — — — v trenutku bili zdravi. Zdravniki so bili v zadregi. Kaj naj reko sedaj? Preje so rekli, da je nemogoče, da bi se ta ali ta bolezen ozdravila. Sedaj je pa rana zacekljena. Gnijoča kost, prelomljena kost, ječna pljuča . . . v trenutku popolnoma ozdravelo. Da, v nekaterih slučajih ni niti sledu prejšnje bolezni več.

In tako je vedno več in več zdravnikov iz celega sveta hitelo tja, da vidi na lastne oči, kaj se tam godi. Toliko teh zdravnikov je hitelo tja, po 500 jih je bilo

kedaj na en dan tam, da je bila uprava svetišča primorana sezidati posebno poslopje "Zdravniški urad." Kjer ti zdravniki preiskujejo bolnike in proučavajo ta "ozdravljenja." Veliko teh zdravnikov je prišlo tja kot brezvercev. Toda moč božje pričujočnosti jim je upognila brezverni tilnik in jim odprla duševne oči. Videli so ta ozdravljenja na svoje lastne oči in — verovali. Drugi so pa tudi videli "čudeže." Toda rekli so z velikim sovražnikom Božjim, romanopiscem "Zola:" "Preje bi znorel, kot veroval."

Verno ljudstvo pa ve, da je tu Mati doma, da tu mati milosti deli in da je tu vir milosti in tolažbe in zato hiti trumoma tja v vedno večjem in večjem številu.

Krasno je urejena služba božjo v tem Marijinem svetišču, posebno kadar so velika romanja. Posebno krasna je evharistiška vsakdanja procesija. Bolnike razstavijo ob potu pred votlino Marijinega prilazovanja. V veliki procesiji neso presveti zakrament med temi bolniki. Škof, ki nosi sv. Monštranco, vsakega posebej blagoslovi. Mej tem pa cela množica kliče in vpije k Materi. "Marija pomagaj!" In med tem slavnostnem obredu Gospoda v presv. zakramentu zavlada med množico silno veliko navdušenje. Vse čuti božjo pričujočnost. Vsa srca bijejo hitreje, in čutijo da je bližju Mati, najboljša, najbolj ljubeča Mati. Kakor bi ne bili več na zemlji, tako se vsem zdi.

Ko so bili pred leti slovenski romarji iz Slovenije v Lurdu pod vodstvom mil. g. škofa Jegliča,

pripovedovali so, da se to sploh ne da opisati ne s peresom, ne z jezikom. Kar človek čuti v Lurdu pri takih prilikah, se da samo čutiti.

In tja bo šla tudi mala četica ameriških Slovencev prihodnji mesec. Na praznik Marijinega obiskovanja, drugega julija bomo že tam. O, kako bo lepo! Srečni tisti, ki bodo šli.

Veliko ameriških Slovencev je šlo to pomlad domov. O, kako veliko napako so naredili, da se niso te prilike poslužili, da bi šli še v Lurd k Materi. Kakih \$20.00 ameriškega denarja, pa bi bili še to videli, pa bi še Mater obiskali.

List “Ave Maria,” bo v prihodnje posvetil posebno pozornost temu Marijinemu svetišču. Sami si ga bomo tudi ogledali, kajti urednik lista “Ave Maria” bo šel tja osebno.

Toda, naročniki, ne bom šel tja samo za se. Tudi v vašem imenu bom šel in za vas molil. Ko bom tako srečen, da bom opravil presveto daritev na tem svetem kraju, posvečenem s toliko milostjo naše Matere, spominjal se bom tudi vas vseh. Vsi, ki ste vsa ta dolga leta stali skupaj z menoj pod zastavo Materijino in skupaj z menoj bojevali težki boj za sv. Križ in za Mater, vsi, ki ste me ta leta podpirali v času dela, in trpljenje ki se niste dali preslepiti vsem peklenskim naklepom in niste zapustili svoje Matere, ostali ste ji zvesti, ste stanovitno, mesec za mesecem ponavljali proti nebu z menoj “Ave Maria!” “Ave Maria!” vsi pojdite v duhu, pojdite s svojim srcem z menoj tja in jaz Vas bom pa tam predstavil nebeški Materi Mariji in vas posvetil njeni ljubezni in njenemu češčenju Povedal ji bom o vsem kar ste zanjo žrtvovali in storili in jo prosil, da Vam Ona povrne stotero.

Kdor pa želi, naj pa pošlje z menoj tja še svojega posebnega zastopnika — svoj mal darček,

katerega bom položil pred noge te mogočne Matere v njegovem imenu. Morda bi hotel, da bom tam za te prižgal malo svečko, da bo tam ta lučka nekoliko ur poskakovala in se tako milo stegovala iz kozarčka proti tvoji Materi — kakor bi se tvoje srce, ko bi bilo tam in prosila za te: “Marija Pomagaj! Marija, Pomagaj!”

Kdor to želi, naj mi sporoči pismo in prav rad bom storil to uslugo. Tudi mi naj sporoči namene, za katere želi, da bi prosil.

Iz Lurda na Francoskem.

Na Veliki Šmaren bomo imeli pa na Brezjah — ameriško Slovensko pobožnost. O, ljube Brezje! Ljuba cerkva, Ljubi dom Materin! Kako bo lepo! Kolikor bode takrat slovenskih Amerikancev doma, povabili bomo vse za ta dan na Brezje in tam se bomo skupno poklonili naši Materi v imenu vseh ameriških katoliških Slovencev, vzlasti pa v imenu vseh naročnikov “Ave Maria.” Ta dan bom maševal v tej kapelici in sicer za vas, dragi mi naročniki,

Tudi tja bom rad ponesel tvojega zastopnika — kak mal darček, kdor to želi in tja tudi prošnje in namene vseh naročnikov, katere mi bodo priporočili. Sporočite mi vsak svoje težave in nadloge, vse trpljenje in namene. In ko bom klečal pred Marijo, prebral jih ji bom in jo prosil, da vas usliši.

Vsa ta pisma pa morajo biti na uredništvu že najkasneje do 1. junija, ker pozneje ne morem zagotoviti, da bi kake prošnje ne pozabil vzeti seboj, ker bo veliko dela s pripravami za slavnost v Lemontu in za odhod v Evropo.

Urednik.

Kdor je sodeloval z listom “Ave Maria,” pri njegovem velikem delu za ljubezen do Marije, ta je sodeloval pri velikem, da največjem narodnem delu. Pomagal je narodu ohraniti Mater, da bi ne postal duhovna sirota.

Si ti, dragi rojak, sodeloval z njim?
Si mu kaj pomagal?

Kako si danes vesel, ako si mu, kajne? Mati Marija ti tega sodelovanja ne bo pozabila. Otroci, ki si jim pomagal ohraniti mater — pa še manj! Oboji te danes blagoslavlja. Če te še ne, te pa še bodo.

Veliko se je zadnjih osemnajst let med nami ameriški Slovenci kričalo proti veri. Cele trupe rojakov se je združevalo in ubijalo v srcih slovenskih Marijinih otrok ljubezen do Marije.

So kaj dosegli?

Da, so! Žalibog! Tisočem so iztrgali iz srca ljubezen do matere Marije, in jim tako vzeli mater. Tisoče duhovnih pogrebov smo imeli, ko so pokopavali v slovenskih srcih ubogim zapuščenim otrokom — Mater. “Mama! Mama!” je kričala njih uboga duša. Srce, telo, neumna pamet se je pa smejala in rajala in slavila — zmago. “Svobodni smo!” so v svoji nespameti rajali, “Mater so nam pokopali!” Sirota je tudi svobodna, prosta matere, pa je ta svoboda sreča? Največje gorje!

Da, pri tem niso opazili strašno nesrečo, ki jih je s tem doletela: postali so bedne sirote.

In danes? So srečni? So hvaležni tem ubijalcem njihovih mater?

Kletev, obupno kletev sikajo skozi stisnjene obupane zobe — v nesreči. Če pa še ne delajo tega, pa bodo prav gotovo! Nesrečne sirote so!

Kaj bo pa ob smrti? Kaj bo pa v večnosti? . . .

Uboge sirote? . . .!

Roža skrivnostna... prosi za nas!

LEPOTO meseca majnika vidijo samo plemeniti ljudje. Pomen majniške pobožnosti umevajo samo zares odločni katoličani. Nežni čut do Kraljice majnika, do Marije hranijo v sebi samo verna srca. Čut in veselje do pomladne, majniške narave imajo samo idealne, čiste duše.

Lepega, majniškega dneva stopimo na polje. Okrog nas vse veselo klije, raste, zeleni, cvete. Kako se nam ogreva srce nad čudom božje vsemogočnosti. Vidi mo cvetlice, ki povzdigujejo svoje glavice in nas prijazno pozdravljajo. Iz žita se smehlja mak v škerlatni obleki. Za potokom se razgrinja cela vrsta rumenih zlatenčic. Pod holmom zraven marjetic trobentice tišče ena drugo. Tu prikimujejo zvončki z belimi glavicami. Tam šmarnice oddajajo prijeten duh. V veličastni lepoti stoji potonka. Izmed perja plaho pogleduje ponižna vijolica. Na kamen se je prirastel mah. Zeleni beršlin ovija pečino.

Prijetna sprememba za človeško oko.

Na milijone cvetlic vidimo v naravi, ki se ločijo po vonju, po dobi, po listih, po barvah, po velikosti in po visokosti . . . pa vendar nobena drugi ne dela napolja. Vsaka stoji mirno na svojem prostoru in molče oznanja božjo visokost, božjo modrost, božjo dobroto, božjo vsegamogočnost, božjo lepoto.

Podobno naj je s človekom, ki je krona stvarstva. Na milijone ljudi živi na božjem svetu in vendar dveh ne najdeš, da bi si bila popolnoma enaka po obrazu, po velikosti, po moči. Niti dveh ne najdemo, da bi si bila popolnoma slična glede duševnih zmožnosti. Neskončno modri Bog je različno razdelil svoje darove. Vsakteremu pa je vendar možno, da si utrdi časno srečo in doseže večno zveličanje. Vsakteri človek zamore biti na zemlji živa priča božje vsemogočnosti, modrosti, ljubezni; v večnosti pa dišeča roža v prelepem rajju.

In vendar srečavamo v življenju ljudi, kateri niso zadovoljni, ki si domišljujejo, da bi v kakšnem drugem stanu živeli srečneje in tako temeljiteje spolnili svojo nalogo na zemlji in se končno lažje izveličali. Taki nemirni duhovi naj pomnijo dobro, da je nezadovoljnost zelo nevarna bolezen. Kraljica majnika, katero nazivljemo Rožo skrivnostno, poučuje katoličana, kako postane človek zadovoljen in kako ostane miren. Da, za mnoge je skrivnost, kako se dospe do prave zadovoljnosti. Skrivnosti zadovoljnosti nam odkriva Roža skrivnostno vrečo, kar je morda v Evrona, preblažena Devica Marija. Pogledjmo tedaj kako je živela Marija.

* *

Ko je nadangelj Gabrijel Ma-

Rev. Benvenut Winkler, O. F. M.

riji prinesel radostno oznanilo, da bo mati božja, je Ona tedaj živela proč od hrupnega sveta.

Prvi korak do zadovoljnosti je samota, beg pred drvenjem in vrvenjem sveta. Sv. Jeronim proslavlja samoto s sledečimi besedami: O blažena samota, kjer Bog s svojimi ljubeznjivo govori in občuje.

Božji poslanec, nadangelj Gabrijel je našel Devico Marijo zaplajeno v premišljevanje.

Drugi korak do zadovoljnosti je premišljevanje. O nas ne smejo veljati besede: ne vidi nič, ne sliši nič kot bil bi mrtva stvar. Že narava sama nas vabi k premišljevanju. Ali ni narava premišljevalna knjiga. Višnjeno nebo nad nami, svitile zvezdice pripete na nebo, zlato solnce, krasna pomlad, lepe cvetlice, drobne ptičice, nedolžne ovčice na travniku, ravnine in planine, livade, žuboreči studenčki, vabljivi potočki kličejo človeka k sebi, da bi jih premišljeval, od stvari naj bi se človek povspel do Stvarnika. Poslušajmo kakšne pojme so imeli svetniki od premišljevanja. Mej drugimi zatrjuje sv. Bernard, da premišljevanje urejuje človekova nagnjenja, vodi naša dejanja, popravlja človekove napake.

Marija je bivala v Nazaretu. Ko jo na božje povelje obišče nadangelj Gabrijel, Marijo najde kleče zbrano v molitvi.

Marija moli. Molitev je tretji korak do zadovoljnosti. Po molitvi, tako uči sv. Lovrenc Justinijan, mora zginiti skušnjava. premine žalost, obnovi se čednost, poživi se gorečnost, vname se žarek ljubezni do Ba.

Marija, imenovana Roža skrivnostna, je bila vzor čistosti, saj jo imenujemo Devico najčistejšo.

Nadaljni korak do zadovoljnosti je čisto življenje. Da bomo

prav umevali srečo in iz nje izviračo zadovoljnost čiste duše, se vprašajmo kaj da izgubi človek, ki ni čist. Na to nam jasno in odločno odgovarja Euzebilj, ki piše: nečistost oslabi telo, spodkopuje zdravje, slabi spomin, otemni razum, zamori plemenite čute, muči vest, omadežuje ime, prazne denarnico, in pelje v sramoto, temu sledi zaničevanje. Iz vsega tega se rodi strašna nezadovoljnost. Čista duša je pa prosta vseh teh nesreč zato je zadovoljna.

V vrtu polnem majniškega cvetja nas veselo pozdravlja rdeča in bodeča vrtnica, katera naj bi nas opozarjala tudi na skrivnostno Rožo, Devico Marijo. Ako smo vonj. Roža skrivnostna, Marija, ni živela po svetu. Živela je na svetu a ne po nazorih sveta. Živela je sicer za svet, ker je tudi ona darovala svojega Sina za naše odrešenje. Marija je živela za svet in še živi za svet, ker Boga, svojega Sina prosi za nas.

Rdeča in bodeča roža vrtnica je nadalje znamenje pogumnosti, srčnosti. Življenje poštene osebe je vedno vojskovanje. Zalezovalec odpravi z resno besedo. Sitnežem se osorno odtegne. Nasilnežem srčno ubeži. Potoži skrbnim starišem in predstojnikom, ki znajo dati pomenljiv poduk: kjer te v miru ne puste, od tam beži kakor Lot iz Sodome. Ravnajoč

se po tem navodilu si blaga duša ohrani notranjo zadovoljnost sredi viharjev življenja.

Glej! tako se na zemlji tiho in zadovoljno živi ter raste in razcvita za nebesa, kamor naj nas pripelje Kraljica nebes, majniška Kraljica, mati naša, Marija. dobre volje in nežnega čuta, bomo kmalo našli, da imate vrtnica in skrivnostna Roža Marija dokaj skupnega.

Vrtnica je ljubka cvetka. Dobro jo poznate. Roka rada seže po njej. Radi s seboj ponesete rožo vrtnico. Ima rdeč cvet, ima pa tudi trnje. Ali ne spominja trnje na trpljenje? Ali ni Marija okušala trpljenja? Na Kalvariji smo. Njen ljubi Sin visi na križu. Ni angelja, ni zvezde, ni kraljev, ki bi prišli počastit Jezusa na smrtni postelji. Kakor skala v morju, tako močno stoji Marija v morju trpljenja.

Trpljenje naposled vodi k zadovoljnosti. Noč odkrije svitile zvezdice, ki jih je zakrival jasni dan. Tako noč trpljenja vodi k Luči, k Bogu. V Bogu je pa mir, je zadovoljnost. Sv. Avguštin to potrjuje z besedami: Nepokojno je naše srce, dokler ne počiva v Bogu.

Roža vrtnica ima rudeči cvet. Že od nekdanj je rdeča barva znak žrtve, znamenje ljubezni. Roža skrivnostna, Devica Marija je znala samo za ljubezen do Boga.

Sv. Avguštin pa uči, da ljubezen do Boga in zaničevanje samega sebe tvori nebesa, kjer je doma prava zadovoljnost.

"Farji pa farji!" "Samo denar hočejo!" "Humbug je vera!" — "Mi socialisti, smo edini delavski prijatelji!" "Cerkev je največja sovražnica človeškega rodu!" — Tako so kričali in še kriče slovenski zapeljivci in ubijalci Matere slovenskim otrokom — slovenskemu narodu. In kriče že nad 30 let. Pa kaj so že naredili za svoj narod? za tebe, slovensko delavstvo?

Vprašajte jih:

1. so vam samo za en dolar zvišali plačo?
2. so postavili samo en dobredelen zavod za delavce?
3. so sezidali samo eno sirotišnico za sirote delavskih očetov?
4. so sezidali samo eno bolnišnico za rdeče delavce — svoje žrtve?
5. so sezidali samo eno hiralnico za stare in onemogle?
6. so ustanovili samo eno karitativno organizacijo v podporo brezposelnih? stiskanih? lačnih? strganih? brez strehe?
7. je en socialist zapustil očeta in mater in svet in se posvetil brezplačno samo delu za svoj rdeči evangelij?
8. je le ena socialistinja šla v kako sirotišnico ali bolnišnico streči bolnim, sirotam? šla med uboge zamorce širit prosveto?

Vprašaj jih, rojak, ta vprašanja, naj ti jih odgovore z dejstvi, ne z besedami. Besede so poceni! Fakta hočemo!

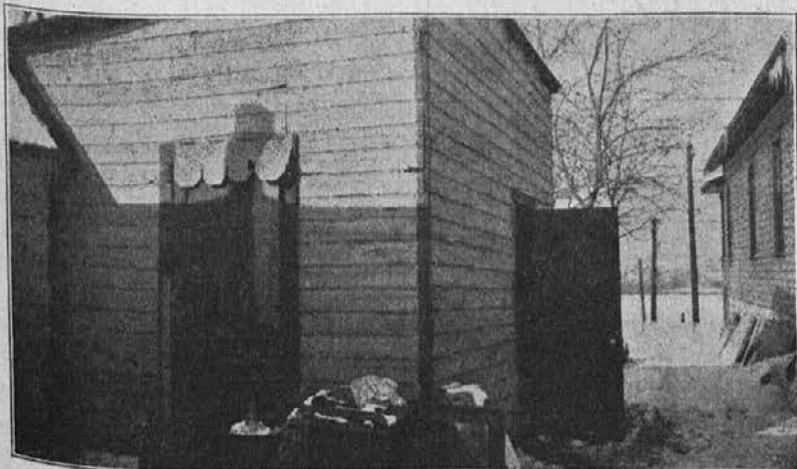
In vendar vidiš, še danes se njih jezik in njih pero čedi ljubezni (?) do delavca.

*

"Kaj pa ti da "far" v cerkvi?" vpraša moderni zaslepljeni "prosvitljence?"

Ti mu pa odgovori:

1. da mi kruha, ko sem lačen, kajti katoliška cerkev ima brezštevilne dobredelne organizacije, po katerih skrbi za reveže. Samo "Družbe Sv. Vincenca" razdele na leto nad milijon dolarjev! Samo Chicaški nadškof razdeli milijon na leto za kruh, v podporo revnim.
  2. zida mi bolnišnice, kamor še socialisti tiše, ko so bolni. Nad tisoč je kat. bolnišnic po Ameriki.
  3. zida mi sirotišnice, kjer bodo moji otročiči našli ljubeznivo skrb, ako bi mene izgubili.
  4. zida mi hiralnice, ko bi onemogel, pa bi ne imel kam iti, pa me bodo tja vzeli in za me skrbeli, če bom imel kaj denarja ali ne. Saj tudi socialisti tja tiše!
  5. navdušuje fante in dekleta, da tisoči in tisoči zapuste dom in stariše in se posvete vzgoji otrok, strežbi bolnikov po bolnišnicah, skrbi sirot po sirotišnicah, skrbi onemoglih po hiralnicah, razširjanju prosvete med divjaki.
- Vse to mi, da "far" v cerkvi.
- Vprašaj pa — kaj ti je dal pa socialistovski misijonar in pridigar?

NAŠA PRVA SLAVNA SAMOSTANSKA KUHINJA V LEMONTU, kjer je bratu Serafinu, našemu kuharju, po zimi parkrat skoraj juha na ognjišču zmrznila. No, sedaj ima že lepšo.

P. Placid Fabiani, O. F. M.

Piše P. K.

ČUDNO naključje je, da pišemo te skromne mrtvaške vrstice ravno v slavnostni številki lista "Ave Maria." Umrli je namreč v Ljubljani minuli mesec svetniške smrti eden izmed največjih slovenskih sinov velikega ubožca Asiškega — Sv. Frančiška — bivši provincijal P. Placid Fabijani, in sicer največji v ponižnosti, skromnosti in svetosti. Da se nam zdi to čudno, je vzrok to, ker je ravno ta mož tisti, ki je začetnik vsega frančiškanskega dela in pokreta v Ameriki. Ko je Clevelandski škof Horstman pisal v Rim po slovenskega patra za Cleveland in je general poslal pismo v Ljubljano na provincijalat, je vladal provincijo Sv. Križa ta P. Placid Fabijani kot provincijal.

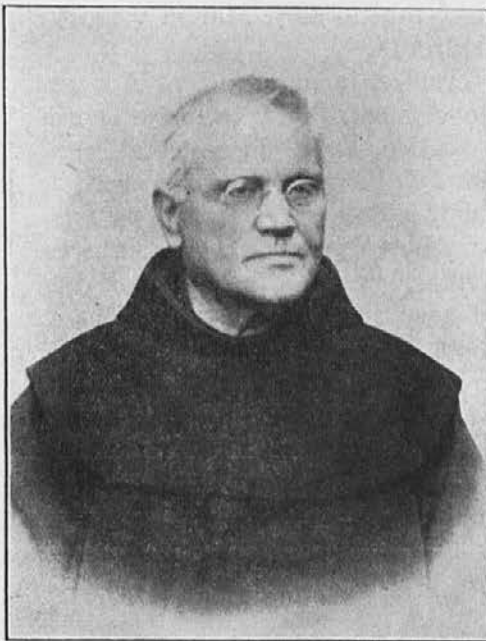
Takrat so vladali med duhovščino in med svetnimi ljudmi vesplošno proti Ameriki veliki predsodki. Če se je čulo o kom, vzlasti duhovniku, da gre v Ameriko, je takoj vsakdo vprašal začudeno: "V Ameriko gre? Kaj je pa naredil?" In teh neumnih, krivičnih in strašno ozkosrčnih predsodkov še do danes ni bilo mogoče izpodbiti v slovenski javnosti.

Taki predsodki proti Ameriki so pa vladali tudi v naši provinciji. "Kdor hoče delati, kaj bi hodil v Ameriko?! Tu doma naj dela, imamo dela dovolj!" se je rekalo vsepovsod po samostanih.

Ni pa tako mislil blagopokojni svetniški P. Placid. Ko je pisec teh vrstic prišel k njemu s prvim pismom škofa Koudelke, v katerem ga vabi v Ameriko in mu sporoča, da je škof Horstman pisal tudi že v Rim, je rekel: "Hočete res iti v Ameriko? P. general

je že pisal, da dovoli vsakemu, ki se bo oglašil." "Da, hočem!" "Bog Vas blagoslovi! Kako ste srečni! Kako srečnega bi se jaz štel, ko bi mogel. Toda kaj hočem sedaj? Prestar sem! Ko sem bil pa mlad, kdo je mislil na misijone?" "Pojdite! Ne bom branil ne vam, ne nikomur! Nasprotno to je moja srčna želja, da se kaj naredi za ameriške misijone," je potem še pismeno ponovil.

In pozneje s kolikim zanimanjem je sledil razvoju ameriške

† P. PLACID FABIANI, O. F. M.

akcije. Na drugem mestu priobčujemo pisma cerkvenih oblastij, ki so dovolile ustanovitev lista "Ave Maria." Tu je tudi pismo njegovo, s katerim je dal dovoljenje za list kot provincijalni predstojnik. Z veseljem ga je čital in marsikdaj navdušeno pisal uredniku in ga bodril k vstrajnosti.

On je bil tudi, ki je tri leta pozneje z veseljem in blagoslovom

ustanovil prvi superiorat s sedežem v Rockland Lake in tako položil ogeljni kamen ustanovitve komisarijata.

Tako je ostal do zadnjega naš zvest podpornik in dobrotnik in je vsikdar in pri vsaki priliki doma bodisi uradno pri sejah provincijalnih svetovalcev, bodisi privatno v samostanu in zunaj branil in zagovarjal komisarijat in navduševal zanj mlajše moči.

Veliko tolažbo mu je pa list "Ave Maria" dal lani in predlanskim, ko se je na njegovo prošnjo in priporočilo list zavzel za slovenske stradajoče Karmeličanke na Selu pri Ljubljani in jim od ameriških Slovencev naprosil precejšnje podpore. Kot duhovni oče teh redovnic ga je namreč silno bolelo, ko je edini poznal veliko stisko in bedo teh svetih duš. Za vsako pošiljatev darov se je tako pristrčno zahvaljeval, da se je z vsake besedice videlo, kako je vesel.

*

Tako! — ali se tudi vam ne zdi čudno, da pišemo temu možu nekrolog ravno v naši slavnostni številki, ko se zahvaljujemo Bogu, Mariji in vsem našim sotrudnikom, pomagačem, dobrotnikom in prijateljem za dosego končnih ciljev dolgoletnega našega dosejanega dela, — dosego cilja, ki je bil cilj njegov pred 18 leti, ko je dovolil odhod prvemu patru v Ameriko?

Da, čudno je! Vendar mi se temu ne čudimo temveč vidimo tudi tukaj samo nov dokaz, da je bilo to celo delo — delo božje, in mož, ki je bil prvo orodje v božjih rokah za njega dosego, je videl njegovo uresničenje in s tem

je bila zadnja naloga njegovega življenja končana in poklical ga je Bog k sebi po plačilo — nam in našemu delu pa dal novega mogočnega priprošnjika, kajti vsa Slovenska je prepričana o enem — da je P. Placid svetnik. In to nas tolaži v naši žalosti ob njegovem grobu.

Zato priporočamo vsem naročnikom naj se mu priporočajo v molitev v vseh svojih stiskah in za slučaj uslišanja, naj nam sporoče.

Njegovega življenja ne bomo popisovali, opisal ga bo botovo kdo drugi doma in takrat bomo posneli tudi mi kaj več o njem.

Za danes recimo samo:

Morda ga ni Slovenca v Ameriki, ki bi se ne spominjal "patra s hripavim glasom" — P. Placid je namreč imel vedno malo hripav ali nenaraven glas. — Malo jih je, ki bi ne bili pri njem tudi pri spovedi. Bil je to najgorečnejši, pa tudi najboljši spovednik na celem Kranjskem.

Vsaki dan je vstal ob tri četrt na štiri, opravil svoje molitve, maševal in navadno ob petih bil je v spovednici, kjer je predsedel vsaki dan od petih do devetih, če ne še dalj.

Zadnji je bil pri večerji, ker je vsikdar spovedoval že zgodaj popoldne. Po večerji je šel zopet nazaj v spovednico. Maševal je s

toliko pobožnostjo, da je ganil marsikoga. Vsi bolniki Ljubljane so se hoteli spovedati na smrtni postelji še enkrat P. Placidu. Brezje, da Brezje, da so tam frančiškani danes, je njegovo delo. In tako bi lahko napolnili celo slavnostno številko samo o njem, pa bi še ne napisali vsega.

Zato naj v slavnostni številki samo s temi vrsticami kratko proslavimo smrt tega velikega slavnega moža, ki ima velik delež pri naših slavnostih te mesece in so pravzaprav le — njegovo delo.

Priporočali bi ga v molitev, pa nam ne gre izpod peresa ta prošnja, ker nam srce govori in narekuje: "Reci raje: Prosi za nas!" ker to je bil svetnik.

Da, P. Placid, začetnik našega komisarijata, prosi za nas!

Slep je, kdor ne vidi resnice, kaj je krščanstvo dalo in še daje človeštvu pri tolikih katoliških sirotišnicah, bolnišnicah, norišnicah, hiralnicah, pri tolikih dobroteljih zavodih in organizacijah.

Pojdi po ječah, na tisoče jih je po Ameriki!

Pojdi tam od celice do celice. Vse so polne. Vprašaj te sirote za temi mrežami: zakaj ste tu?

Kaj bo vsaki moral priznati?
 "Greh me je pripeljal sem!" Enega greh tatvine, drugega greh sleparstva, tretjega greh nečistosti, četrtega greh pijančevanja, petega greh ubijanja . . . vsakega samo — greh.

Boš našel vsaj enega, ki bi priznal, da ga je pripeljalo tja — življenje po veri — čednosti, kateri uči krščanstvo?

Danes naj vsi ljudje sprejmo samo deset božjih zapovedi in šest cerkvenih — pa ne bo treba več ječ, ne bo treba več poplajev, ne bo treba več policajev, ne bo treba več ključev k vratom, ne bo več krivice . . . naša zemlja bo raj.

Ali je kaj bolj jasnega, kot je to?
 In vendar, bratje, kaj pravijo, da je humbug? — Samo vera je humbug! ta vera, ki prepoveduje krasti, ubijati, goljufati, lagati, prešestovati, ki uči otroke ubogati stariše, ki uči ljudi ljubiti se, delati dobro, živeti čisto . . .

Ali ni svet strašno zaslepljen?

Socialistovski oče pravi, da je vera humbug. — Vera pa uči otroke ubogati, ljubiti in spoštovati svoje stariše. Je to humbug? — Potem je tudi on humbugar, ako uči otroke četrto božjo zapoved. Vsa vera je spolnovanje božjih zapovedi.

Mr. JOSIP ZALAR, tajnik K. S. K. J.

ki že 17 let opravlja posel glavnega tajnika K. S. K. J. Lansko leto je Mr. Zalar krepko nastopal na katoliških shodih ter energično pobijal in ožigosal verske nasprotnike, ki so napadali K. S. K. J. in naše versko prepričanje.

V boju za resnico in pravico.

(Dalje.)

Piše Prof. Rev. F. Pengov.

GARCIA MORENO — VSEUČELIŠKI REKTOR, NAČELNIK OPOZICIJE ZAČASNI PREDSEDNIK.

RUGA polovica Morenovega življenja obsega dve perijodi, (dobi) ki izražata sicer isto idejo (misel), a sta vendar na zunaj popolnoma različni. V prvi izvoku je na zakonit način padec dosejanega pogubnega vladnega sistema (načina). To je najzanimivejši odstavek njegovega življenja, poln drzovitih junaštev, ki se bero kot kake legende in prav nič ne zaostajajo za najdrznejšimi srednjeveških vitezov. Druga in poslednja doba Morenovega življenja poteka mirneje, enakomerneje in je posvečena izpolnitvi katoliške republike pod svobodnim solncem ekvadorskim.

L. 1856. je bila proglašena amnestija političnih izgnancev in G. Moreno se je vrnil iz Pariza domov. Prevezel je službo profesorja kemije na vseučilišču v Quito ter deloval s tako sijajnim uspehom, da so ga čez eno leto soglasno izvolili za rektorja. Ob enem ga je izbralo mesto za alkalda, mestnega svetovalca in sodnika. Da pridobi kemiji, tej važni znanosti našega časa, ugleda tudi mej širšimi ljudski sloji je pogosto predaval mnogobrojnemu občinstvu in povdarjal praktični pomen kemije za moderno tvorništvu.

Vkljub mnogim poslom pa se je G. Moreno pečal v tem času silno intenzivno z neko stroko, o kateri se drugim ni niti sanjalo — z vojaško znanostjo. Izkušnja ga je bila prepričala, da bo mogel vspeleti proti neprestanim prekucijam različnih strank edinole kot vrlo izvežban general, zmožen voditi navdušene in večje vojake proti banditskim poglavarjem, ki

so bili tedaj na krmilu vlade. Že nezatna zmagica z orožjem je bila pri nemirnem, veternjaškem ekvadorskem ljudstvu mnogokrat odločilna za dolgo vrsto let. Vstopil je v narodno stražo in postal poveljnik večjega oddelka. Kmalu so ga poznali kot najboljšega jezdeca, strelca in borilca, zlasti s sulico, glavnim orožjem ekvadorske konjenice. Tako se je pripravljaj na podlagi načela: Moli in delaj! na svoj veliki čas. Na narodni skupščini je gromel kot poslanec proti krivicam, ki jih je uganjal predsednik, general Robles, ki je bil samo slamnati mož eksprezidenta Urbine. Leta 1858. je ustanovil Moreno konservativni list "Union nacional" in že koncem tega leta je bila vlada hroma, zakaj Moreno je imel večino glasov na svoji strani. Vlada je debelo gledala in si ni znala pomagati drugače, kot da je ukazala svojim vernim backom, naj se ne vdeležujejo sej, ki so postale nesklepčne, da bi na ta način razbila kongres. A ravno to je vzbudilo splošno nevoljo v deželi. Zdaj spustita Urbina in Robles nad ljudstvo svoje divje "bike" (tauras, to je telesno stražo), da bi ga

ustrahovala. L. 1859. se je začela "meščanska vojska." Konservativna stranka je izvolila nasproti prekucuhom začasno vlado, kateri je načeloval G. Moreno. —

Robles in Urbina sta bila kmalu na tleh in sta zapustila deželo. Težji pa je bil posel z upornim generalom Franco, poveljnikom v Guayaquilu, ki je proglašil sebe za predsednika obmorskih provinc in se opiral na pomoč vedno sovražnih Peruvancev. A čez nekaj mesecev je obhajal Moreno zmagoslavje tudi nad njim in njegovimi zavezniki.

Ko je tekom teh bojev nadzoroval vojaštvo v Richambi so ga zaprli tu izdajalski pristaši Urbine. A posrečilo se mu je uiti, na čelu 14 dobro oboroženih prijateljev vdere še isto noč v pobunjeno in upijanjeno mesto in razoroži vso posadko. Ta dogodek mu je služil kot izvrstno svarilo, da mora biti v bodoče previdnejši.

V tej meščanski vojski je imel tudi večkrat priložnost pokazati svojo velikodušnost. Da zabrani vsako prelihanje krvi in upostavi v domovini mir in soglasje predlaga Francotu, da naj se oba,

NAŠA SAMOSTANSKA DRUŽINA V LEMONTU PRI DELU, pod vodstvom svojega superiorja P. Johna K. Ferlina, O. F. M. (pri vratih), kateremu se mora pokoriti vse. Še P. Komisar, Very Rev. Hugo Bren, O. F. M. (na levi ob steni) mora sprejemati v tem slučaju "orders" od njega. Tako je prav! Zato so pa toliko naredili v tem kratkem času! Čast jim.

Moreno in Franco, prostovoljno odpovesta službi in zapustita domovino. Žal, da Franco ni bil dostopen za take blage in plemenite žrtve.

Kmalu nato ponudi nekdanji predsednik Flores, stari sloviti general izza časa bojev za osvobojenje, iz prognanstva svoj meč brezpogojno Morenu v pomoč. G. Moreno je pozabil vse, kar je bil pregrešil Flores nekdanj proti Ekvadoru, in je samo odgovoril: "Pridite takoj in bodite naš vrhovni poveljnik!" In bivša ljuta nasprotnika sta se objela kot odkritosrčna prijatelja in si ostala taka do smrti. —

Franco se je zabarikadiriral v trdnjavi Guayaquil, potem ko je

bil moral zapustiti ves ostali teren svoje dežele. Mesti je mogoče vzeti le od vshodne strani, a tu se razprostirajo nedostopne močvirne goščave, t. zo. mangrove. Le s pomočjo zvitega, neverjetno predrznega stratega se je posrečilo Morenu dobiti v oblast to veliko ekvadorsko pristanišče in z njim vso deželo. Prehod punskega vojskovodje Hanibala preko alp je bil morebiti bolj veličasten, a ne bolj drzen ne težaven kot prehod Morenovega težkega topničarstva preko tega močvirja.

24. septembra l. 1960. je dan sreče za Ekvador. Ta dan se je preobrnila njegova usoda na srečno stran. Bilo je na praznik Naše ljube Gospe de Mercedes, ko

so obhajali zmago in G. Moreno je v hvaležen spomin izročil vso armado pod varstvo preblažene Device in določil, da se ima ta praznik v armadi vsako leto slovesno obhajati.

Še kot predsednik začasne vlade je izpremenil Moreno volilni način v res, demokratičnem republikanskem smislu. Poslanci so se imeli poslej voliti ne po številu okrajev, ampak po številu prebivalcev. 10. jan. se je sešla narodna skupščina, kateri je podal Moreno račun svojega hiševanja kot začasni predsednik in se odpovedal svojemu polnomočju. A kongres mu je enodušno odgovoril s tem, da ga je izvolil stalnim predsednikom republike.

Zgodovinski razvoj našega komisarijata.

1906. 19. novembra prišel Rev. K. Zakrajšek O. F. M. v Ameriko na povabilo Cleveandskega škofa. Rt. Rev. J. Horstmana, ki je pisal zanj v Rim k generalu frančiškanskega reda.

1909. 25. januarja ustanovi provincijal Ljubljanske provincije, Very Rev. P. Placid Fabijani, O. F. M. začasni superiorat v Ameriki s sedežem v Rockland Lake N. Y. (Rockland Co.) in pošlje v Ameriko še tri patre.

1912. 30. junija ustanovi general frančiškanskega reda Rt. Rev. Pacifikus A. Monzza samostojni slovensko-slovaški-hrvatski komisarijat s sedežem v Brooklynu na 21. Nassan Ave.

1918. 19. januarja povabi sedanji Chicaški nadškof, Njega Eminenca kardinal Mundelein slov. Frančiškane v Chicago in jim izroči župnijo sv. Štefana z naročilom, da si tu v Chicagi ali blizu Chica-

ge v njegovi škofiji ustanove svoje središče, svoj Kolegij in semenišče, da se bo imenovala ta bodoča provincija "Chicaška provincija!"

1923. decembra meseca imenuje ljubljanski provincijal Very Rev. P. Mariofil Holeček, O. F. M. novega komisarja Very Rev. Hugo Brena, O. F. M. in z njim se začne druga doba komisarijata.

1924. aprila se sklene kupna pogodba za 138 akrov veliko farmo pri Lemontu, Ill. med Mrs. Barnes in tedanjim komisarjem Very Rev. Hugo Brenom, O. F. M. kot zastopnikom komisarijata Sv. Križa, kjer bo sedaj sedež komisarijata, kolegij, novicij in semenišče.

1924. 24. maja se je naselu za stalno v zasilni farmarski hiši sedanji komisar.

1924. na Labor day, septembra meseca je bil slovesen blagoslov in polaganje ogeljne-

ga kamena za začasni samostan in kapelico. Slovesnost je izvršil Rt. Rev. Msgr. Fr. Bobal.

1925. 24. maja slovesno ustoličenje "Marije Pomagaj" na njeni oltar v cerkvi.

1925. 14. junija slovesen blagoslov in otvoritev samostana in blagoslovljenja, začasnih stavb.

List "Ave Maria" je velik dobrotnik ameriških Slovencev. Kdo more to tajiti? Ali ne zasluži, da mu pomagajo ti Slovenci sedaj, da bo prišel v vsako slovensko hišo po celi Ameriki?

* Neki nekatoliški nemški mesečnik v Milwaukee je imel minulo jesen kampanjo za nove naročnike. Ko je začel kampanjo je imel 24.000 naročnikov, ko jo je končal jih je imel nad 50.000.

Kdo je to dosegel? — Navdušeni naročniki! Ne naročniki mevže — temveč naročniki — delavci!

List "Ave Maria" ima danes 5.000 naročnikov. Začeli smo kampanjo za nove naročnike, jih bomo imeli 10.000, ko jo bomo končali?

Prav lahko, samo ako bodo vsi naročniki — delavci, možje in žene, ne mevže! možje dejanja ne besedi!

In toliko jih moramo dobiti!
Zato, bratje, sestre, na delo!

Marijina slika.

Prijatelji so ga zgrabili in posadili na stol.

"Človek, ali noriš? Najlepše delo svojega življenja uničuješ."

"Pustite me, pustite!"

"Vem, kaj ti je, Giovanni," je govoril suh majhen kipar. "Te dni so plusnili ob tvojo dušo valovi prve ljubezni. Komtesa Helena je vzela v zakup vse tvoje misli in danes te je zapodila od sebe. In zdaj boš jokal radi tega kot dete, če mu vzame kdo igračo. Ne bodi otrok Giovanni! Giovanni, ne premišljaj, pojdi z nami! Dekleta, čas in vino te ozdravijo. Horac je svetoval: Z vinom preženite skrbi! Slušaj njegov nasvet in ne sanjaj, Giovanni, ne glej v zvezde in ne hodi po oblakih! Stopi na zemljo in veseli se mladosti! Pokesaš se, bridko se pokesaš, da si se zapiral v temno sobo, ko je sijalo solnce in vriskal mladi dan. Pojdi z nami!"

"Pojdem. Danes začnjam življenje, kakor ga živite vi. Starecunje vržem proč in oblečem novega človeka."

Odšli so v gostilno zunaj mesta. Tam "Pri zlatem studencu" so posedli na vrtu med lavori in oranžami, jedli in pili in peli. Ta je prijel za harfo, drugi za kitaro. Prišla so dekleta iz Kampanje. vroče, sveže gartrože. Prišel se je ples in razposajeno veselje. Mladim umetnikom se je zdelo življenje podobno prvim pomladnim cvetkam, ki jih duha vsakdo.

"Ali ni lepo?" so vprašali prijatelji Giovannija.

"Haha, lepo je lepo! Od prvega diha na tem zlatem svetu nisem bil tako vesel kot danes. V Olimpu se ni tako godilo bogovom."

"To so besede, vredne umetnika," so pritrjevali prijatelji in se smejali.

Zvezde so ugašale, ko je Giovanni prišel domov, se zleknil na posteljo in zaspal.

Cel mesec je živel v razposajenem veselju in zadovoljnosti z mladimi umetniki.

Tedaj se je vzbudil nekega jutra in zastudil se je samemu sebi.

Skozi okno je sijalo solnce, in drobni praški so plesali po mali Marijini sliki. Giovanni jim je sledil in zdelo se mu je, da ga gleda Marija z žalostnimi očmi. Na tleh je ležala Helenina slika na dveh kosih platna. Komtesa je vstala pred njim ponosna, in ga merila z jeznim pogledom.

"Proč, proč! Ne dotikajte se mojih rok! Proč, proč od tod!"

Giovanni je skočil s postelje, Ničemurnost, zavist in prevara od rojstva! Tudi umetnost je prevara, ki nas zaslepi kot čarovnica, da ne vidimo luči. Tudi Giovannija je zaslepila, da je grešil proti Mariji. Njo bi moral slikati, pa je naslikal komteso Heleno. Kje najde mir za razburljivo srce? Kje vpokoji svoje veliko hrepenenje? Kje zadosti Mariji za žaljenje?

Mrs. MARIE PRISLAND

je podpredsednica K. S. K. Jednote. Mrs. Prislant zadnje čase krepko nastopa v naši javnosti v imenu slovenskega katoliškega ženstva v Ameriki. Zadnje jesen je v "Amer. Slov. & Edinost" krepko zagodla elementom, ki se zbirajo okrog brezverskega Gl. Naroda. Je tudi zastopnica naših listov, za katere jako energično deluje v Sheboygan, Wis.

Legenda. Spisal Dr. Ivo Česnik.

Tiste dni se mu je rodila misel na samostan.

"Tja pojdem. Tam zadobim mir, ki mi ga svet ne more dati. tam se pokorim za greh."

Duhovnik ga je utrdil v tem sklepu. In ko je ozdravel, je vzela s seboj Marijo s stene, zapustil atelje in odšel v samoto.

Samostanski očetje so ga sprejeli z veseljem in spoštovanjem medse.

Ob solnčnem vzhodu ali zahodu je zrl iz odprte celice čez večno mesto, na kupole cerkva, kolo-sej, na žolte oranže in smokve in palme na samostanskem vrtu in prijel za platno in ga raztrgal na drobne kosce. A še kosi so vpi-li nad njim: "Proč, proč!" in se mu režali v obraz.

Sedel je na stol, del glavo med dlani in se zamislil v svoje življenje. Grozno ga je peklo v duši, in Marija ga je neprestano zrla z žalostnimi pogledi.

Ves dan je tako sedel in ni vedel, kaj se godi krog njega. Od duševnih bolesi ga je jela tresti mrzlica.

Prešli so dnevi, prešli tedni: slikar Giovanni je ležal v atelju na postelji, prijatelji so ga obiskovali in stregli in tolažili. Duhovnik je prinesel sv. popotnico, govoril o grehu in odpušcanju, o miru in sreči in spravi s Kristusom.

Giovanniju se je zazdelo naenkrat vse ničevno. Kot solnce izza na tiho Kampanijo. Tja do snežnih gora je plaval njegov pogled, kjer se je nebo dotikalo zemlje. Ptiči so peli pod njegovim oknom. Mir je vladal kroginkrog in v njegovi duši je sijala lepota.

Toda to je trajalo le malo časa. Življenje traja leta in leta in samostanska vrata so zaprta za večno. V prsah se je dvignilo pogosto hrepenenje, večje kakor v preteklih dneh, vstajale so podobne. Komtesa Helena je vstopila pri vratih in se mu nasmehnila s

tistimi nežnimi, finimi lici in mu stegala roke v pozdrav. Na steni je rastla slika, velika in mogočna, kakor jo je naslikal v svoji prvi ljubezni z največjim čarom mlade duše.

"Reši me, o Gospod!" je vzdihoval Giovanni in poklekal pred malo sliko Marije in molil in se bičal." Marija, prosi zame! Milost me je doletela, da sem se ločil od sveta in postal tvoj hlapec. Usliši me!"

In mir je kapljal v njegovo dušo.

Zgodilo se je, da je neko noč sanjal o svojih prijateljih. "Pri Zlatem studencu" je sedel med njimi. Smejali so se mu in ga dražili.

"Haha, prijatelj, ali si zadovoljen v kuti? Ali te znabiti boža sreča, a? Ali te nič ne peče vest, ker ti je Bog dal pet talentov in si šel in si vse zakopal? Sram te bodi! Sanjač si, kot si bil nekdanj. Prav imaš Giovanni. Vse je sen. Večnosti ni, vse je prevara. Le to je resnica, kar držiš v roki."

"Varalice, molčite! Saj ne poznate svetega miru v samotni."

"Ti ga uživaš, haha!"

Prebudil se je, in grozna žalost se je polastila njegove duše in

tema je vladala kroginkrog. Kaj je sanjal? Kaj so govorili prijatelji? Vse je sen! Ko bi bilo res! Ko bi bil ves svet le prevara kot lepota jutranje zarje ali modrina neba. In večnost! Kaj je večnost? Daljno neizmerno morje, ki nas vabi in kliče, in če se zgrnejo nad nami valovi — izginejo za vekomaj.

Vstal je in pokleknil, da bi molil, a ni mu prišla beseda iz ust. Jokal je, a nobene tolažbe ni bilo v razdvojenem srcu, le tema, strašna tema je vladala v njem.

"Življenje sem zapravljal, poklic sem zgrešil! Bog mi je podaril toliko lepote in jaz sem šel, se zaprl v samoto in vrgel vse talente od sebe. In zdaj izgubim vero! Marija, usmili se me! Marija, daj mučeništva in zvestobe do Boga, mi moči in vrni mi vero! Reši me! Odpusti mi, ker sem te žalil!"

Jokal je in se bičal. Marija je stopila s slike na steni k njemu in ga gladila in tolažila.

"Vstani Giovanni, in se počij! Ko pride dan, izginejo težke misli, in milost Gospodova se razlije nate."

Kot balzam so hladile te besede njegovo trpečo dušo. Umirjen je legel in zaspal.

Leta in leta so se ponavljale ta-

Mr. MARTIN KREMESEC

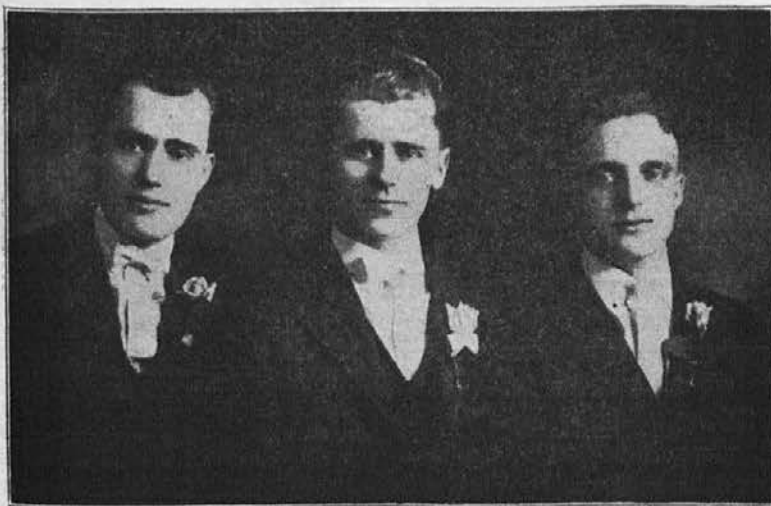
glavni porotnik K. S. K. Jednote. Mr. Kremesec je že nad 40 let v Ameriki. V prepričanju in značaju se tega moža lahko primerja mogočnemu hrastu, ki ga ne gane noben vihar. Zadnje čase se je začel oglašati tudi on in svariti svoj slovenski narod pred raznimi brezvestnimi voditelji, kakoršni so Saksarjevi hlapci na Cortlandtu. Njegovi velepomembni članki so zadnje čase marsikateremu ameriškemu Slovincu odprli oči.

ke trudne noči, leta in leta se je bojevala duša in prosila smrti. In ko je prišla božja dekla in je zatisnila Giovanniju za večno oči, so ga oblekli patri v kuto, kapuco so mu potegnili na glavo, Marijino sliko dali na prsi in ga položili v zemljo. Čez dolgo, dolgo so odprli grobnico in našli telo strohnjeno: Marijina slika pa je bila nepokvarjena, lepa in sveža kakor tedaj, ko so jo položili na slikarjeve prsi.

Prenesli so jo v samostansko cerkev in obesili v zlatem okvirju na oltar. Ljudstvo hodi k njej od blizu in daleč in moli za srčni mir. In vsak prosilec je uslišan.

**Rev. P. Evstahij Berlec, O. F. M.
V ČAST BL. TEREZIJE DETETA
JEZUSA.**

Ti nova cvetka slavnega Karmela,
— ponosna nanj je naša rimska
mati! —
svetosti ljubeznjive venec zlati
od Jezusa si v raju že prejela

Jolietska triperesna deteljica,

cvet slovenskih mladeničev, vsi krepki katoliški fantje in vsi navdušeni sotrudniki lista "Ave Maria," vsi sinovi Sv. Frančiška kot tretjeredniki in zato tudi vsi naši. So pa (od leve proti desni):

Mr. Pavel Laurich, Mr. J. Zivec in Mr. Frank Vranišar, ml.

Iz frančiškanskih vrtov.

Prof. Rev. Fr. Pengov:

PRIPOVEDUJ n. pr., kako vam je ljubi Bog ustvaril tako lepo in lagodno hišico naše zemlje, kako je ukazal kosom in škrjančkom, da vam svirajo kot večji muzikantje, kako je razobesil velike svetilke solnce in lune, da moremo noč in dan gledati srečne svoje obraze; in dalje pripoveduj, kako nam daje isti predobri Bog rasti po drevju izvrstno sadje, kako nam izbija iz tal kraljevo okusno vodo v tolikernih vodnjakih in nam na ta način omogoča topel smeh in prijetno skupno bivanje v bratski ljubezni, tako da skoro ne moremo biti drugačni kot dobri, ljubiti drug drugega in klicati proti nebu: "Ti, Bog Oče tam gori v večnih nebesih, hvala Ti, hvala!"

Suhi brat dei Cattani je ponižno sklonil malo glavico in se poskušal smehljati.

"In ti, Siricij, mladi, mali, ljubiti brat —". Vrata zaškripljejo v ozadju zelenega hodnika vodečega proti lopi. Brat Barbarus in Janez dei Parenti vstopita, prvi preprost kmečki sin, drugi doktor in profesor svetovno slavnega vseučilišča v Bolonji. Svoje prosjaške vreče odložita v kot in se stisneta, na debelo pokrita s prahom stoterih cesta, ki sta jih bila prehodila, a vesela iz vsega srca k nogam Frančiškovem, da vjame ta še ob enajsti uri par drobtinic od duhovne gostije svoje družine. —

Prišla sta iz daljne krasne Florence in iz še večjega Rima. A noben brat ne čuti v sebi najmanjše radovednosti, da bi ju izpraševal po tem. Videla sta papeža, slavolok Konstantinov, prelepo baziliko lateransko, velik cerkven praznik s stotinami bander in cesarja Otona med samimi vojvodi, pa kaj je vse to? Nič, prav nič, v primeri z blaženo revščino tukaj. Čujte, oče Frančišek govori!

"Pozdravljena, ljuba brata iz daljave! — Ti pa prijatelj Siricij, poslušaj! Nekaj dni sem si tako bled in modri obročki se ti delajo okoli oči. Gotovo preveč čuješ in premalo ješ. Ali hočeš biti mar močnejši kakor te je vstvaril Gospod Bog? Naš osel je sicer potrpežljiva žival. A preveč pretepati ga, ni usmiljeno do njega."

"Toda brat Janez, razloži svoj tovor, in daj nam zavoljo božje ljubezni kaj malega od svojih milodarov!" govori ob drugi priliki sv. oče Frančišek. —

In brat Janez, ki je bil svoj čas pred stotinami izobraženih slušateljev na vseučilišču predaval rimsko pravo in pozdravil ob latinskih vratih cesarja Otona, s krasnimi latinskimi odami (posebna vrsta slavnostnih pesmi), razklada kot kamen — trd kruh iz Sijene, citrone iz bližnje Perudže, repo iz pustega polja pri Arezzo, posušeno toskansko grozdje, stekleničico olja iz mesta Lucca, rimske kolače in pletenko z umbrijskim domačim vinom "nostrano". In pri vsakem novem milodarju, ki ga je privle-

kel iz vreče, je pripovedoval, kako je prišel do njega, katera dobrotna roka da mu je darovala to in ono, kakšnih lepih rekov so mu dali po vrhu in kako je potoval poln zahvale naprej k novim gostoljubnim darovalcem. In bratje so poslušali napeto in hvalili Boga pri vsakem kosu, ki ga je pobral brat Janez iz zadnjih gub obširne vreče. Veselja se smejejo in ploskajo kakor nedolžni otroci govoreč:

"Ti ljubi dobri ljudje! Ti ljubiti dobri ljudje!"

Mr. IVAN ZUPAN

urednik Glasila K. S. K. J. Kot mnogi drugi, tako je zadnje čase tudi on spregledal, da s takimi klevetniki, kakor se zbirajo okrog Gl. Narodovega korita ni mogoče imeti nikakih zvez. Okrtačil jih je, kakor so to pošteno zaslužili, jim ustavil list in prekinil s cortlandskimi lažnjivci vsako zvezo. Mr. Zupanu kot uredniku Glasila K. S. K. J. so za ta možati korak vsi katoliški Slovenci prav hvaležni.

Bog ne plačuje vsako soboto.

(Konec.)

6.

PRIL 1921. se je dobro obnašal. Ljudje so delali na polju. Tudi naš Lužar je oral veliki torek najdaljšo njivo blizu svoje hiše. Najmlajši sin Lovrenc je vodil voli, bratranec Andrej je pa na drugem koncu njive grude tolkel. Andrej je strica rad imel, "mlade" pa ni mogel videti. Spoznal je njeno zlobo in ji ni zaupal. Ves utopljen v svoje misli, dela verno, kar priskaklja Milka mimo njive.

"Kam pa tako hitro," vpraša Andrej.

"Pismo nesem Aličevi Katrici."

"Ko pa piše?"

"I mati, kdo pa? odvrne Milka."

"Daj pismo!"

"Bog varuj! Ne smem! Me bo! Moram biti do kosila doma."

"Saj ne bo vedela. Daj, da vidim naslov!"

Milka pokaže pismo. Andrej ga urno odpre, bere kolikor more razbrati slabo pisavo: naj pride v četrtek ko greva v Ljubljano, naj ga čaka — dalje ni mogel brati, ker je Lužar že prioral blizu in ni smel videti pisma.

V enem pismu je bilo: "Kristusa so tudi umorili. Če boš, ne boš imela nobenega greha. Če mi te-

ga ne storiš, te ne bom imela več za prijateljico."

Naglo zalepi nazaj in ga odda deklici. Milka steče naprej, Andrej pa premišljuje kam to meri. Kdo naj pride? kje naj čaka? koga naj — itd. Še le pozneje se mu je zjasnilo, ko je bil stric mrtev. Šel je in na tihem naznanil orožnikom. Stricu pa ni nič povedal, mislil je, da mora držati Milki dano besedo, da bo tiho. Po smrti strica mu je bilo vse jasno. Posebno je razumel, zakaj Lužarca ni hotela nič slišati o spovedi. Po naključju je slišal kako je stric Marjano nagovarjal, da bi v četrtek porabila priliko in v Ljubljani opravila velikonočno izpoved. Ti le pojdi, je rekla — jaz bom šla pa sama, kadar bom hotela.

7.

Velikanoč, nedeljo jutro! Naš verni kmet stare korenine, kakor je bil Lužar je bil že na vse zgodaj z ženo in hčerama na poti v Soro k vstajenju. Solnce še ni vsahajalo, mesec je medlo svetil. Mož je vodil konja za ujdno, žena in dekletki so bile precej daleč zadaj. Ona ga je silila naprej, naj vpreže predno pridejo v dolino. V šupi pod podom je imel spravljene voz, da so se vozili v Soro, kjer je bilo vstajenje že ob 5 uri

zjutraj. Jakob gre naprej, ves vtopljen v velikonočne misli in svoje težave. Pot je držala ves čas po njegovem svetu. Ko pride "Na vrtce" je počilo. Mož se zgrudi, konj plane čez mejo, in oddirja naprej. Ženske prihite, deklici padeta na očeta tudi ona se sili k jok, pa ne gre. Na to vzame iz žepa črno ruto, katero je v ta namen s seboj prinesla, lepo svilnato pa dene z glave. Bila je tista katero ji je kupil Jakob na Veliki četrtek v Ljubljani. Potem vzame konja, gre v dolino, vpreže in se pelje v Soro, kjer sama naznani smrt svojega moža orožnikom. Po vstajenju se odpelje domov, opravlja svoje delo, — veselja pa ne more skriti. Še tisto popoldne, ko je mož ležal na potu v svoji krvi, sta s Katro doma gramofon navijale in se zabavale.

Zločinec, kateremu je obljubila 10.000 kron, je izginil brez sledu.

Le kako ga je mogel tako dobro zadeti, ko še ni bilo dan?

Skrit v grmu, si je izrezal toliko vejic, — prav po vojaško — da je imel nastavljen puško in ga ustrelil na 2 m daljave. Ni mogel zgrešiti. Revez je bil v pol ure mrtev.

Grozna vest se je hitro razširila po vsej dolini. V pondeljek ga je komisija raztelesila. Zdravniki so izjavili, da je imel tako trden in zdrav želodec, da bi bil lahko dočakal sto let.

Mnogo ljudi ga je hodilo kropit v mrtvašnico k sv. Katarini. Še več se jih je zbralo k pogrebu v torek dopoldne, ker je bil znan vse povsod, nele kot bogat, ampak tudi kot razumen in dober mož. Nikomur se ni čudno zdelo, da sta bila na pokopališču tudi dva orožnika, ker je revež umrl nasilne smrti. Pretresljivo so jokali vsi otroci, da so še drugim ljudem silile solze v oči. Tu

Ugledna družina Mr. PINTERJA iz Burrgetstown, Pa.

di Marjana se je malo trudila na jok, pa ni šlo. Ko gospod odmoli-jo mrtvaške molitve, in vržejo 3 lopatice prsti na rakev, odidejo. Nato pa pristopi k mladi Lužarici orožnik in jo povabi naj gre z njim za mrtvašnico na kratek pomenek. Med potoma ji rahlo potegne robec z glave, rekoč, naj ne kaže žalosti, ki je ne čuti, ker je dala sama moža usmrtiti. Vse je zrla za njima in napeto čakalo, kaj bo iz tega. Čez dobrih pet minut prideta nazaj, orožnik pomigne tovarišu in vsi trije jo mahnejo v dolino. Niti posloviti se ni smela od nikogar. Prosila je, da bi po običaju prižgala svečico na grobu. "To bode opravil drugi," rekel je orožnik in izročil svečice in žveplenke, ki jih je dala iz žepa, bližnji ženi, ki je to oskrbela.

Strme so gledali pogrebci za njimi, kam bodo šli. Tresli so se samega strahu, ker je tu tako hitro sledila grehu kazen. — Zavili so na Aličevo Trnovo — Aleksajevičevi Katrci. Andrej je naznanil o pismu. Katrica ni nič slutila, imela je več pisem shranjenih. Vzeli so pisma in Katrico in šli skupno v Soro in od tod v Ljubljano. Čez kakih 5 mesecev je bila sodba. Marjanca je bila na smrt obsojena, a pomiloščena na 20 let v Begne, Aličeva Katrica pa je bila oproščena, imela je izvrstnega zagovornika. — Morilca niso dobili, potegnil jo je v Lahe ali v Ameriko. Nič se ni čulo o njem. Njegov oče Janez Alič je vrlo gospodaril, Katrica se je vrnila — všteli so ji v kazen onih 5 mesecev pred sodbo — in vse je šlo svoj tek.

Čez dobro leto pelje Janez Alič živino v Ljubljano na sejem. Dobro je spečal in se pri belem dnevu vračal domov. Blizu Goričan pa se mu splaši konj, skoči kvišku, prekuene voz in mož odleti v bližnje drevo tako, da nezavesten obleži. Iz bližnje hiše prihite na pomoč, eden teče v Presko po gospoda, ki so brž na licu

mesta. Ker ni dal nobenega znaka življenja, so ga dejali v sv. olje — in izdihnil je v nezavesti. Velik strah je vse obšel, šepetali so: "Prst božji!"

A prišlo je še huje. Bog ne plačuje vsako soboto, a povrne z stoterimi obresti. Prišel je strašni dan, 8. avgust leta 1924. Lepemu dnevu je sledil silno soparen večer. Ljudem je postajalo tesno pri srcu, ko so se okoli 9. ure vlekli črni oblaki, na gore in hribe, se urno kopičili in pokrili že doline. Kar se zabliska, da je vse obsijalo, na to strahovito grmenje in dalje blisk in tresk naglo drug za drugim. Vmes naliv kakor bi se oblak pretrgal. A ti nalivi niso bili taki, kakor druge dni. Ko se je voda spustila po klanecu

v dolino — ne — pravijo, da je voda vdrla v zemljo, nato pa iz neštetihih studencev bruhnala nazaj, trgala in rvala drevesa s koreninami in zemljo mater debele plasti. Vse to je sledilo drugo drugemu z neznansko brzino, drlo po skalah in grapah po Ločnici — skozi vas Ločnico. Potok je narastel na 3 m globine in vlekel s seboj vse, kar je izruval in nalomil vihar. Najhuje je bilo na Trnovcu, kjer se izliva Beli potok v Ločnico, ob posestvu Janeza Aliča. Ljudje so spali in ko so se zdrabili, že ni bilo nobenega izhoda več. Zlezli so iz hiše na streho, a vse je potrgala voda in odnesla Katrico z otroci in z vsem pohištvom v dolino. Pustila je samo eno steno z dimnikom, za ka-

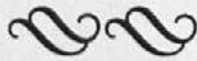
DRUŽINA MR. JOSIP MUHIČA IZ JOLIETA.

Mr. Josip Muhič je naš zastopnik v Jolietu. Koliko je že ta mož dobrega storil za list Ave Maria se z besedami ne da povedati. Nebeška mati Marija mu tega gotovo ne bo ostala dolžna. Kakor mnogih drugih dobrotnikov, tako se bomo tudi to blago družino spominjali v molitvah te dni pri naši Mariji Pomagaj.

Šentklarski glasovi.

PA še en drug velik vspeli moramo za ta mesec zaznamovati, ki ni nič manjši, kakor je ta naš z narodnim kolegijem in semeniščem.

Nekako tri četrt milje od naše farme, enako ob glavni cesti proti Chicagi, stoji na hriščku, nekako 300 črevljev od ceste, prijazna hišica, kakor mala Vila sredi prijaznih drevesc in dreves, s krasno urejenim travničkom pred hišo. To je prva hišica od naše farme proti Chicago. To hišico so pa kupile naše slovenske šolske sestre Frančiškanke, ki so se naselile tu v Ameriki da bodo skrbele za naše slovenske in hrvatske župnijske šole.

Dolgo časa so te blage Bogu posvečene duše iskale sem pa tja po Ameriki, kje bi si našle svoj dom, kjer bi bile doma, kjer bi si postavile svoj novincij. Toda niso se mogle odločiti, kje bi bilo najbolje, dokler ni Marija nam frančiškanom pokazala, kje si želi svoje svetišče za Ameriko. Takoj so pa č. sestre spoznale, da je to tudi za nje migljaj, kje naj si tudi one poiščejo prostora, da se stalno ustanove tu v Ameriki.

In res, kupile so si preteklo jesen 26 akrov zemlje s to lepo vilico. Častita mati generalna predstojnica S. Angelina O. S. F. si je prav te dni do dobra ogledala vso lego farme, hišico in dala navodila, kako naj se dozidajo potrebni oddelki, ki bodo odgovarjali potrebam tolike samostanske družine, kolikoršna je že njih samostanska družina. Imajo že nekako 80 sester. Izrazila se je jako pohvalno o farmi in se ji je cela lega tako dopadla, da je rekla, da boljšega prostora si sestre niso mogle izbrati, kakor je ta. Poleg tega bodo pa še tako blizu svoje nebeške Matere "Marije Pomagaj," katero te dobre hčerke sv. Frančiška tako pristrčno ljubijo po zgledu svojega duhovnega očeta Sv. Frančiška.

Tu nameravajo v doglednem času začeti višjo slovensko deklško šolo, morada tudi sirotišnico za slovenske sirote. In tako bo tu kraj, od koder bodo naše slovenske farne šole dobivale svoje vzgojateljice in učiteljice. Tako bo tudi za naše slovenske naselbine storjen s tem zopet nov velik korak naprej. Slovenska dekleta, ki bodo čutila v sebi poklic, da se posvetijo Bogu kot redovnice, bodo sedaj vedele, kje naj potrkaajo na vrata, da bodo našle ne samo redovno življenje, temveč tudi svoj dom, ker tu bodo našle svoje domače slovenske sestre, ki

jih bodo sprejele kot svoje lastne rojakinje toliko bolj pristrčno in se s toliko večjo ljubeznijo zavzele zanje.

Slovenska dekleta bodo pa vedela, da bodo v tem redu lahko veliko storile tudi predvsem za svoj narod.

In ta mesec, prvi teden se bodo naselile prve sestre v tej svoji novi rezidenci in začele pripravljati za zidavo samostanske kapelice in novincijata in drugih potrebnih prostorov.

Tako je letošnji majnik v resnici silno bogat na Materinih darovih, katere pošilja slovenskemu narodu v Ameriki Kraljica maja za njegovo zvesto ljubezen do nje. Toraj na eni strani dobivamo slovensko gimnazijo, slovensko se-

dajal in dajal in dajal. Pa kaj si to kupili za te velike tvoje žrtve? Zahtevali so od tebe celo milijon, češ, kaj ti bodo vse kupili zanj, kupili Primorsko s Trstom in Gorico, tisočem sirot in vdov obrisali solze iz oči, obetalni so ti sirotišnico, zavetišče, in Bog ve, kaj še vse. Pa kaj so ti dali? Kje je denar? Kje so ti tisočaki, katere si jim izdajal za vse te namene?

Vidiš, za te pa, ki so ti pomagali do sedanjih tolikih vspelih, do sedaj nisi imel veliko, vsaj kot narod, celota ne razun nekoliko tisočev zvestih duš in src, ki se niso dali za nos potegniti. Za te si imel samo posmeh in dostokrat si jih pomagal svojim sleparskim voditeljem celokamenjati in bičati.

In sedaj, glej! Kaj so ti dali lažni voditelji in kaj ti prinašajo tvoji pravi voditelji. Ali ti to ne bo odprlo oči?

O, da! Vsi vemo, da se slovenski narod v Ameriki probuja in vstaja. Mane si začuden oči, ko gleda, kam so ga zapeljali. Kakor iz težkih sanj se probuja. Zato bo pa ta mesece cel slovenski narod kot skupina, kakor eno srce, kakor ena duša, kakor eno koleno pokleknilo v Lemontu pred revnim oltarčkom svoje "Marije Pomagaj," svoje nebeške Matere in se ji zopet poklonil s celo detinsko slovensko Marijino ljubeznijo in se ji zahvalil za vse te darove, se ji z nova posvetil kot zvesti otroci in si jo izbral za svojo dobro mater, katere ne bo več zapustiti.

Častitim sestram pa častitamo iz srca na tem velikem koraku, katerega so storile ta mesec na poti svojega napredka. Pristrčno jih pozdravljamo v svoji bližini in jim javno obetamo vso pomoč v našem listu, kolikor bo le mogoče, da bodo tudi one krepko šle naprej in prejko prej dosegle vse svoje cilje, katere so si postavile.

Odpiramo v listu "Ave Maria" s tem stalni predalček za njih namene in njih poročila o napredku, delo, katerega vrše. Prosimo jih samo, naj pridno poročajo. Narod slovenski bo z veseljem in hvaležnostjo sledil tudi njih delu in napredku, se bo z njimi radoval in veselil, ako bodo krepko napredovale in gotovo tudi po svojih močeh pomagal, ker ve, da je tudi to podjetje njegovo podjetje!

Č. mati Angelina.

menišče, samostan, dobimo ameriške Brezje, z Marijo Pomagaj. Takoj zraven pa objednem tudi slovensko višjo deklško šolo in vzgojevališče, slovenski ženski samostan in novincij za slovenske učiteljice po slovenskih župnijskih šolah in najbrže tudi slovensko sirotišnico. Toraj vse, po čemer smo toliko let tako hrenpeneli in tako težko čakali.

O, narod slovenski po celi Ameriki, ali nimaš res dovolj vzroka, da se letošnji majnik poveseš in se pristrčno zahvališ Mariji, svoji nebeški Materi, za vse te velike darove? Pogledaj, kako dolgo so ti prejšnji voditelji vse to obetal! Vidiš, koliko denarja si jim izdajal za razne namene, za katere so te prosili. Ti si jim

Iz kroga šolskih sester ameriške provincije.

Urednik "Ave Maria" nam je odstopil prostorček imenovanega lista, kjer bi se smele shajati — in poročati naše zanimivosti.

Z veseljem smo sprejele to ponudbo, kajti s tem nam bo omogočeno pogledati tudi malo med svet in se pokazati onim, katerim nismo poznane me niti naše delovanje. A cilj našega dopisovanja naj bi bil, se seznaniti z onimi dekleti, ki morda čutijo poklic za redovno življenje in se ne morejo odločiti, v katero Congre-

gacijo, ali red bi vstopile.

Lepo priložnost imajo sedaj, ko je odločena provincija tu v Ameriki, katera sprejema dekleta od 12.—28. leta; in to za šolo, šivanje, kuhanje in tudi za poljsko in vrtno delo.

Poročati imam danes veselo novico. Dne 28. februarja smo imele čast pozdraviti našo vrhovno prednico častito mater Angelino, katera je prišla, da vizitira in si ogleda delovanje sester ameriške provincije.

Po kratkem srčnem pozdravu spremljale smo jo v hišno kapelico, kjer smo se s "Te Deum Laudamus" zahvalile za srečno potovanje.

Mudila se je 14 dni v provinci-jalni hiši in na to odšla v Kansas City, Kansas, kjer se nahajata dve naši podružnici ena hrvatska in ena slovenska.

Ko se bode častita mati vrnila bodemo hitro začele z načrtom našega stalnega provincijalnega doma.

Klici iz sužnosti bratov.

Gorica, 5. marca 1925.

Radi se odzivljemo Vašemu povabilu, da bi Vam kaj poročali o svojem življenju in o razmerah, v katerih živimo. Nismo Vam mogli sicer takoj odgovoriti na Vaše cenjeno pismo, ker smo imeli tedaj ravno mnogo učenja za semestralne skušnje, toda sedaj smo jih že končali in bo zato nekoliko več časa. Iz Vašega zadnjega pisma smo spoznali, da želite informacij o nas bogoslovcih tu v Gorici in da nas bi potem Vi v svoji prijaznosti predstavili ameriškim Slovencem in nas priporočili njih naklonjenosti in darežljivosti. Da Vam bomo pa mogli od časa do časa obširneje poročati, smo si delo razdelili. Eden je versko-nravni, tretji poročilo o vseh listih, revijah in knjigah, ki izhajajo tu pri nas, in kdor bo hotel kak lasten sestanek ali kako prestavo za "Ave Maria." Strogo političnega pregleda Vam sicer ne moremo pošiljati, ker nimamo še veliko vpogleda v politično življenje in smo precej zaprti pred javnim svetom. Politično znanje zajemljemo največ iz "Goriške straže," ki izhaja po dvakrat na teden in prinaša jasen pregled vseh važnejših dogodkov

iz politike in novic po deželi in je najbolj neustrašena borilka za pravice ljudstva. Če niste mogoče sami naročeni na njo, bi Vam lahko pošiljali kakšna važnejša poročila in članke iz nje.

Toda jaz sem dobil za nalogo, da Vam nekoliko opišem naše semeniške razmere. Vseh bogoslovcev nas je 26, izmed teh nas je 17 Slovencev, 9 Italijanov. Torej veliko premalo za tri škofije: goriško, tržaško in poreško. Pred vojsko je prihajalo sem zaradi pomanjkanja dušnih pastirjev veliko duhovnikov iz ljubljanske škofije, sedaj pa so jih še izmed teh veliko pognali čez mejo, ker niso imeli tu domovinske pravice. Zato je veliko dušnopastirskih mest praznih, zlasti kaplanskih, in že naprej računajo, kam bodo poslali enega ali drugega, še predno je posvečen.

Glavni vzrok temu pomanjkanju duhovskega naraščaja je v tem, ker nimamo lastnih šol. Vlada nam je vzela še celo vse ljudske šole, na srednje pa še misliti ne moremo, čeprav smo imeli pred vojsko tu v Gorici svojo slovensko gimnazijo. Kar nas je sedaj slovenskih bogoslovcev, smo večinoma študirali v knezoškofijskem zavodu v Št. Vidu nad Ljubljano,

le nekaj jih je študiralo v Italiji. In še sedaj morajo hoditi naši dijaki čez mejo, če hočejo študirati v svojem materinskem jeziku. Letos je odprl goriški knez nadškof svoje deško semenišče, ki je bilo sezidano malo pred vojsko z ljudskim denarjem in je bilo sedaj po vojski zopet popravljen. Prave slovenske gimnazije sicer ne more odpreti, ker še tako očitajo, da se goji tu jugoslovanski iredentizem in dela vlada zavodu velike zapreke. Namen zavodu je vzgojiti si dobrega duhovskega naraščaja oboje narodnosti.

In ravno dobrih duhovnikov najbolj potrebuje naše ljudstvo, da se ohrani v teh časih splošne pokvarjenosti verno in pošteno. Duhovnik pa je tudi najboljši kulturni in socialni delavec, saj druga slovenska inteligenca, zlasti uradniki, se je morala ali izseliti čez mejo ali pa morajo misliti in hoteti po predpisih državnih oblastnikov in se ne smejo dosti vtikati v ljudsko prosveto in pravice, ker spravljajo s tem lahko v nevarnost svojo službo. Na ramah duhovnika je vodstvo in delo v izobraževalnih društvih, kjer se goji slovenska kultura, ko so jo pregnali iz šol. Tu ima tudi

priliko, da svari mladino pred lahkomiselnostjo, pijančevanjem in plesom in jo navajajo k resnemu delu in pametnemu gospodarstvu v dušni in materialni prospah.

Zato se že sedaj tu v semenišču pridno pripravljamo na to nalogo, ki nas čaka zunaj v življenju. Najlepšo priliko za to imamo v svoji Akademiji. Tu imamo tedenska predavanja, kjer obravnavamo razna aktualna vprašanja. Tovariši, ki so študirali v Italiji, slišijo tudi prvič o domači kulturi, zgodovini in slovstvu. Vadimo se v organizatoričnem delu, da bomo znali voditi naša prosvetna društva. Študiramo gospodarska in socialna vprašanja, da bomo mogli kazati ljudstvu pot do boljšega gospodarskega položaja in ga obvarovati pred krivimi preroki, ki mu obetajo le v svojih organizacijah pravo srečo.

Za ves ta študij pa je treba knjig in revij in ravno teh nam najbolj manjka. Naša akademjska knjižnica ima le nekaj zastarelih knjig, na novejša se pa ne more naročiti, ker nima denarja. Sami si pa tudi ne moremo nabavljati takih knjig, ker nas že teološke veliko stanejo in imamo drugih stroškov dovolj in pa tudi naši žepi so večinoma suhi. Tudi naše semenišče nas zelo težko vzdržuje, ker dobiva od države le po 500 lir podpore na leto za vsakega. Pred vojsko je bilo po 500 kron, s čimer se je že lahko izhajalo. Prispevajo nekaj tudi duhovniki in ljudstvo s prostovoljnimi darovi, pa vse to ni veliko. Zato bi bili prav hvaležni radodarnosti ameriških Slovencev, če bi nam mogli na kakršnikoli način pomagati pri naši vzgoji za delo za Boga in za narod.

Tudi mi se živo zanimamo za brate v daljni novi domovini onstran morja. Zlasti eden je med nami, ki se posebno zanima za ameriške Slovence in nam je obljubil celo predavanje o njih, če dobi potrebno literaturo za to. Pa

tudi mnogo naših ljudi, ki jih domača zemlja ne more preživeti, si predstavlja Ameriko kot obljubljeno deželo.

V tem bi bilo na kratko moje poročilo o našem položaju. Semenškega življenja samega, mislim, da mi ni treba opisovati, ker je podobno kot po drugih takih zavodih. Mogoče boste iz teh vrstic dobili kaj, kar bi povedali v svojih listih o nas in nas predstavili svojim čitateljem. Pošiljamo jim bratske pozdrave.

Vaš udani

F. Pr.

MR. NICHOLAS VRANIČAR

iz Joliet, Ill., ki je že tudi veliko pomagal našemu listu.

Prečastiti gospod!

Vaše cenjeno pismo je z denarjem vred srečno dospelo sem in se Vam tem potom za oboje lepo zahvaljujemo. Oprostite, da nismo toliko časa odgovorili, ker smo imeli izpite. Po Vaših navodilih smo sklenili, da Vam bomo redno pošiljali dopise za Amerikanski Slovenec — Edinost kot tudi v Ave Maria. Sicer bo sprva malo nerodno nepristransko soditi o vsem našem življenju, ki je polno samega zatiranja in zaničevanja, polagoma pa bo že šlo, ko

se malo bolje spoznamo z brati onkraj morja. Za danes Vam izpolnim željo in Vam pošljem naslove bolj znanih slovenskih listov v Italiji. Prej pa moram vsaj v glavnem orisati razdelitev Slovencev v Italiji po mišljenju.

Slovinci v Julijski Krajini (Zasedenem ozemlju) niso popolnoma edini. V glavnem obstojata dve stranki in več manjših. Pretežna večina Slovencev je odločnih katoličanov, ki branijo pred liberalci versko življenje in vzgojo, pred kapitalisti zadružništvo, pred potujčevalci pa materinsko besedo. Središče te stranke je v Gorici. Njen poslanec v rimskem parlamentu je dr. Besednjak, ki odločno nastopa proti zatiranju slovenščine v šoli, na sednji in v prosvetnih društvih, sploh za obstoj in svoboden razvoj slovanskih narodnih manjšin v Italiji in svoboden razvoj slovanskih narodnih manjšin v Italiji. Le to je slabo, da znajo naši gospodarji vse obljubiti, dajo pa nikoli ne nič. Doslej so nam namreč vzeli srednje šole, ljudsko šolo pa poitalijančijo v par letih, ker so že začeli prva dva razreda učiti v laščini. Drugo javno življenje pa je odvisno od jezika in službe nezmožnih uradnikov, ki zatirajo jezik v uradih in kjer še morejo. Proti narodnim manjšinam ni nobena krivica ne sila prehuda zanje.

Druga stranka je v Trstu in obsega liberalce, ki pa tudi na vse mogoče načine skrbe, da nam rimska vlada vrne ugrabljene pravice. Škoda, da ti dve naštetih stranki niste tesno spojeni niti v boju za narodni obstanek. Načela slovenskih liberalcev zastopa v Rimu poslanec dr. Wilfan.

Izmed manjših naj omenim slovenske komuniste, ki imajo tudi lastnega poslanca Srebrnič. Komunisti pa so le tedaj, ko pričakujejo dobička; načeloma jih je malo.

Kot povsod se dobe tudi med Slovenci v It. tudi taki, ki so sto-

pili v službo naših zatiralcev — fašistov, ki so vendar nacionalistična laška stranka, ki ob vsaki priložnosti zatira tujerodce. So pa tudi fašisti iz osebnih koristi, ker so bili (zlasti v začetku) plačani, drugi pa so moralno prisiljeni biti vpisani, drugače zgube n. pr. učitelji, uradniki . . . službo, trgovci in gostilničarji koncesijo. Kljub vsem pretnjam pa so še nekateri poštenjaki ostali izven stranke, tudi če zgube kruh.

Naj preidem potem uvodu na liste.

Glasilo prve stranke je **"Goriška straža,"** ki izhaja **dvakrat na teden** v Gorici. Ta list brani slovensko narodno misel, vero in vzgojo in materinski jezik v šoli in v uradih, slov. kmeta pred tujimi izkoriščevalci tako odločno, da je bila od oblasti dostikrat zaplenjena in da so njenega odgovornega urednika že dvakrat obsodili, ker je povedal Italijanom resnico v obraz. Še tretjič so ga klicali na sodnijo, pa se je temu uprla vsa poštena italijanska javnost.

Podoben list — **tednik** — izhaja v Trstu, ki je napovedal poleg tega še hud boj bogatinom, ki bi radi odrli slovenskega kmeta. To je **Mali list,** ki se naroča pri upravi v Trstu (Trieste), **Via Gepa 17-III** — **"Goriško stražo"** pa

PRIPOVEDKA.

Bila je kuharica, še v dobrih "starih časih," ki je imela navado, da je med kuho vedno molila. Nekoč ji pride na misel, da vendar ni prav, ker tako raztreseno moli — da menda le Boga žali. Sklene torej to molitev opustiti. Prihodnjo soboto popoldne pride v kuhinjo. Imeli so še staro ognjišče, — štedilnikov še ni bilo — in na njem kup pepela. Kar zagleda na ognjišču sedeti lepega dečka, ki na ognjišču sedi in z dolgimi kuhinjskimi kleščami hrčka po pepelu. "Kaj pa iščeš,

naročite v **Gorici, Via Mameli 5.** in stane za inozemstvo celo leto 35 lir. — Za istrske Hrvate izhaja še list **"Pučki prijatelj,"** ki je istih nazorov kot gori imenovana lista. Uprava je v **Trstu, Casella Postale 314.**

Liberalni narodnjaki izdajajo edini slovenski dnevnik v It. **"Edinost,"** ki odgovarja zlasti na krivična očitanja it. listov na račun Slovencev in odločno protestira na vladne ukrepe, ki zahtevajo poitalijančenje šol in uradov... Uprava: **Via S. Francesco d'Assisi 20-I.** v Trstu. — Z **"Edinostjo"** v zvezi je še tednik **"Novice,"** ki je pa še bolj kapitalistično nadahnen in kmetu škodljiv.

Komunisti imajo malopomenben list **"Delo,"** ki izhaja vsak teden v **Gorici.** — Enako imajo

tudi slovenski odpadniki svoje glasilo, ki je slovenski in laški in se naroča v **Gorici.** Ime mu je **"Nova doba"** in je tednik.

To so predvsem politični listi.

Imamo še kulturne in gospodarske. **"Prosvetna zveza,"** ki je matica vseh kršč. organizacij po deželi, izdaja mesečno glasilo **"Naš čolnič,"** ki je prvi mladinski list te vrste, da še onstran meje nimajo takega. (O Prosvetni zvezi in o Gospodarski zvezi bo drug poročal). Uprava je v **Gorici, Via Mameli 5.** — Vse posojilnice, hranilnice in zadruge so včlanjene v Zadružni zvezi, ki ima glasilo mesečnik **"Gospodarski list,"** **Corso Verdi 37. Gorica.** Tudi liberalci imajo podoben list, pa peša. — Glasilo duhovnikov je **"Zbornik,"** ki izhaja vsak mesec; uprava: **Riva Piazzutta 18. Gorica.** — Za otroke je list, **"Novi rod"** v Trstu, za žene **"Ženski svet,"** v Trstu, za zabavo pa **"Čuk na palci"** v Gorici, pa je plitev.

Poleg tega je v Gorici **"Goriška Mohorjeva družba,"** ki pošilja med ljudstvo dobre knjige kot ona na Prevaljah. Enako nalogo ima tudi **"Goriška Matica,"** ki pa ni bratovščina.

Bog živi!

Moj naslov imate.

Mirka Z.

V G., dne 28. svečana 1925.

ALI GA VIDITE TA ZELENEGA?

Tako se je veselil celih 17 let, ko so nas napadali in uničevali! Pa kaj je dosegel? Le skrij se, le skrij, da te nihče ne bo videl, ker danes te je lahko sram in vseh, ki so ti pomagali.

mali?" ga vpraša začudena kuharica. "Tvojih očenašov" odvrne deček ter izgine. Tu se ji odpro oči. Spozna, da je njena molitev med delom tudi Bogu všeč, in da jo sam angeljček varuh nosi ljutomu Bogu. Nato je svoji stari navadi ostala zvesta do smrti.

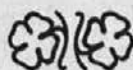
Narobe obrnjen kruh. Mnogi ljudje se prestrašijo ali vsaj ne vidijo radi, ako je kruh na mizi

narobe postavljen. Mislijo, da to prinaša nesrečo. Ta vraža izvira že iz srednjega veka. Tedaj je vsako mesto imelo svojega rablja. Ker je tudi on potreboval kruha zase in za svojo rodbino, je pošiljal dnevno v pekarno po kruh. Pek, pri katerem je kruh kupoval, pa je postavljaj zanj določeni kruh narobe na polico, da se je ločil od drugih, kajti drugi ljudje, celo berači, bi v tistih dneh za nobeno ceno ne jedli in vživali kruha, ki je bil pečen za rablja. Narobe obrnjen kruh je bil torej krvniški kruh.

ROMARSKI GLASOVI

od naše Marije Pomagaj

H. B.

DAROVI ZA LOLEGIJ A. V BLAGU.

Mr. Jakob Šega, Joliet, Ill.: vrečo sladkorja. Mr. John Stašek, Owen, Wis.: kolač sira. Mrs. Agnes Seliškar, Greenwood, Wis.: eno odejo. Za velikonočne praznike so se nas spomnili z raznimi jestvinami: ČČ. Sestre od sv. Štefana, družina Math Kremesec, Chicago, Ill., družina Maks Omerzel, Chicago, Ill., družina Štajer, Chicago, Ill., družina Sraj, Joliet, Ill., družina Marko Bluth, Joliet, Ill., družina Pasdirtz, Joliet, Ill. Vsem skupaj: Bog stotero povrni!

Naj na tem mestu blagim dobrotnikom še eno prošnjo položim na srce. Bliža se čas opreme sob. Dvanajstega junija bodo naši kleriki v Allegany, N. Y. in Pulaski, Wis. končali letošnjo šolsko leto in se takoj podali na pot, da bodo pri slovesni otvoritvi 14. junija zraven. Do takrat morajo biti sobe zanje pripravljene. Postelje smo naročili pri slovenski tvrdki Turk v Bradley, Ill. Sedanji lastnik Mr. Peshel, nam je dal precej popusta. Tako poceni bi jih drugje ne dobili. Toda s samo posteljo, brez oprave še ni vse storjeno. Treba blazin odev in posteljnega perila. Morda bi bil kedo pripravljen poslati ali plačati kak posamezni kos posteljne oprave, kakor je to storila Mrs. Agnes Seliškar, Greenwood, Wis. Se prav toplo priporočamo.

B. V NENARJU:

1. **Kolekta Slovencev v Elmhurst, Ill.** ob priliki malega misijona, ki ga je imel Rev. Hugo \$76.00.

Darovali so:

- a. \$10.00: Frank Vertovec.
- b. Po \$5.00: Frank Cigoj, družina Milost, Neimenovan (Nemec ali Slovenec ni znano.)
- c. \$4.00: Stefan Milost.
- d. \$3.00: Mary Podgornik, Ciril Remec.
- e. Po \$2.00: Ciril Fišer, Frances Prezel, Zorka Comel, Kristina Lapan, Mary Kerkoč, Frances Cigoj, Stefan Lesten, Karol Duzutel, Frank Rojec.
- f. Po \$1.00: Frank Besednjak, Frank Rebek, Joseph Bratina, Mary Fenče, Dorothy Cigoj, Louis Baučer, Louis Fišer, Frank Comel, Frank Hrovatin, Joseph

Remec, Frank Cigoj, Frank Kerkoč, Ignac Lisjak, Frances Remec, John Dimnik, John Cigoj, John Mankesič.

Neznani kolektorici in vsem darovavcem: Bog povrni!

2. **Kolekta Mr. Martin Petriča, Bresler, Pa. \$6.10.**

a. Po \$1.00: Martin Petrič, Anton Zlogar, Mary Suklje.

b. Po \$0.50: Bara Kuzen, Tereza Geršič, Ana Vrničar, Bara Lenkovič, Joseph Majlan.

c. Po \$0.25: Tereza Lončar, Stefan Markovič, Mary Matkovič 10c.

3. **Kolekta Mrs. Antonije Nemgar, Eveleth, Minn. \$3.75.**

a. Po \$1.00: Ivana Platnar, Frances Jurjevič.

b. Po \$0.50: Ivana Cvetnikar, Agnes Peterlin, Ivana Bratuš.

c. \$0.25: Frank Platnar.

3. **Iz raznih krajev smo prejeli:**

a. \$110.00: Mr. Anton Grdina, predsednik K. S. K. J. Izmej teh \$60.00 kot prvi obrok ustanovnine, \$50.00 kot prvi obrok k \$1000.00 dolarskem skladu za enega študenta. Glej o tem na drugem mestu.

b. \$100.00: Antonija Vidic, New York, N. Y. za cerkev Mar. Pom.

c. Po \$20.00: Mary Culik, Joliet.

d. \$14.00: John Štajer, Chicago, Ill.

e. Po \$10.00: John Udoj, Altus, Ark., Frances Roitz, Joseph Sustarshich, Calumet, Mich., Agnes Hotujec, Chicago, Ill. (za rože.)

f. Po \$5.00: Joseph-Pavlina Rus, Joliet, Ill. (ostalo prei), Peter Calek, Chisholm, O., Mr.-Mrs. John Breznik, Chisholm, Minn. (ostalo prei), Mike Hochvar, Bridgport, O. (za karpet), Neimenovana, Bradley, Ill.

g. Po \$4.00: Ana Suzman, Canon City, Colo.

h. Po \$3.00: Ivana Artach Willard, Wis.

i. Po \$1.00: Marv Bradeška, Joliet, Ill., Lucija Pozarelli, Cleveland, O., Agnes Klarič, Long Island, N. Y., Katarina Malešič, Joliet, Ill., Josephine Barto, Girard, Kans., Helen Kocijančič, St. Joseph, Minn. \$1 za cerkev \$1 za kolegij.

Na uro smo naknadno prejeli: Ana Drassler, Bradley, Ill. \$2.00, Fran-

cis Zoran, Joliet, Ill. \$1.00 za prodane štene knjižice.

Chisholm, Minn. — Za Kolegij. Neimenovana \$1.00 v kolekti iz Chisholma je \$9.50 je pomota Math Gersich \$8.00; Neimenovana \$1.00, Katarina Baldin 50c. Dalje John in Julija Breznik za Apostolat \$5.00 skupaj \$10.00.

b. **Marija Straus** za kolegij \$3.00 za oltar Male Terezije \$5.00.

c. **Družina Lončar** še \$7.00 skupaj \$10.00.

d. **Frank Skulj** za kolegij \$10.00, dar listu "Ave Maria" 50c.

Po **Mrs. M. Bombač iz Clevelanda:**
a. Družina John Straus (preje že vsak po \$5.00, zdaj še vsak po \$5.00) Terezi skupno.

Mr. John Straus \$10.00, Mrs. Rozi Straus \$10.00; otroci John \$10.00, Rosie \$10.00; Joe \$10.00 Tony \$10.00, Frank \$10.00.

Družini Straus se prav iskreno zahvalujemo in ji kličemo iskreni "Bog plačaj!" — Dal nam ljubi Bog na priprošnje Marijino še mnogo takihle dobrih družin.

REV. MIKLAVČIČU SO DALI:

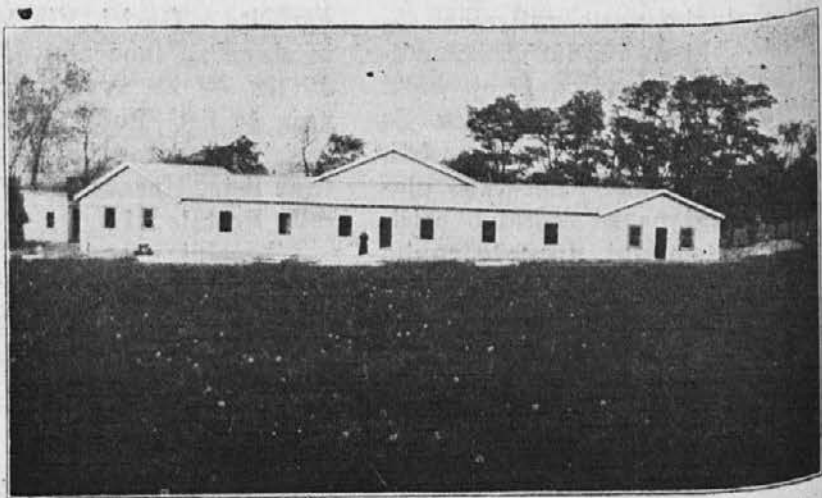
1. **Apostolat sv. Frančiška**
\$20.00: Alojz Nečimer Chicago,
\$10.00: John Svete, Anton Zakrajšek, Frances Zakrajšek, Rudolf Otoničar, Frank Stokar, vsi iz Clevelanda,
\$10.00: John Petrovič Jr. — Chicago.
2. Za knjižice so poslali sledeči č. duhovniki:

Hugo Bren, O. F. M., John Karištran, O. F. M. oba iz Lemonta, Benvenut Winkler, O. F. M. iz So. Chicago, Ven. Fr. Candid, O. F. M. iz So. Chicago, Marija Šavs, Shakopee, Minn., Francis Turk, S. Francisco, Calif., Frank Sedel, Hibbing, Minn., Bonaventura Čiček O. M. C., Indianapolis, Roman Homar, O. S. B. Beaulieu, Minn., Luka Klopčič, Calumet, Mich., John Judnič, Denver, Colo., Peter Zupan, O. S. B. Beauty, Pa., Schiffer Valentín, S. Bonifacius, Minn., Luka Gladek, Steelton, Pa.

2. **Za knjižice so poslali:**

II. dalje:

Joliet:
\$4.00: Terezija Kodrič.

\$2.00: Barbara Težak, Ana Verbič, Mary Omerzel.
 \$1.00: Mary Šinkovec, John Prus, Fr. Zupanc, John Pudela, Ana Marčak, Jos. Paelyty.

Cleveland:
 \$2.50: Katarina Perme.
 \$2.00: J. Kranjec, Kati Šercelj, Anton Hlabše.

\$1.00: Jakob Wahcic, Frances Skul, Mary Krajec, Frances Verhovec, Ana Campa, R. Suhadolc, J. Matej, Josefina Golobič, J. Stražišar, R. Maver, F. Košir, Tereza Bašca, Anton Slovenec, Olga Turek, Frank Vene, A. Zaveršek, Alojzija Vidmar, Anton Škrl, Alojzija Zakrajšek, Frances Vidmar, Cecilija Mlakar, Frank Ambrožič, Antonija Korošec, Anton Šega, Helena Mally, John Dolenc, Mary Novak, J. Stepič, Jennie Princ, Frank Lenaršič, Rozi Zdešar, Ivana Kolar, Alojzija Prijatelj, Mary Marinko, J. Lenaršič, Frank Trlep, J. Kočevar, Mary Kremžar, Marija Svete, M. Ahlin, Antonija Gnidovec, Frank Majer, Kati Tisovec, J. Gaspari, Jos. Mervar, M. Bombač, K. Zele, John Nöse, Mary Lustig, Mary Kalister, Eliza Gabrenja, Amalija Replenovich, John Brodach, Frances Braddock.

\$3.00: Miss Stuber Cleveland.
 \$1.00: Agnes Gričar Cleveland, Dominik Blatnik Cleveland.

4. **So. Chicago** za knjižice dali:
 \$5.00: Jernej Košec pl. Lilienthal.
 \$2.00: Ana Primožič.

\$1.00: Anton Anžur, Louis Margole, Mary Černe, Frank Enčimer, Mary Enčimer, Joe Franko, Jos. Gradišar, Frank Kovačič, Uršula Kral, John Kučič, Carolina Lajič, Mary Maver, John Pavletič, Lovro Podlipce, Mary Požek, Louis Prijatelj, Lovro Samotorčan, Mary Sebahar, Ana Šironica, Mat Stone, Eva Span, F. Skul, Josefina Stravs, Jos. Strubelj, Anton Zupančič, Frank Sincič, R. Šimec.

Chicago:
 \$5.00: Mike Žugelj, Frances Rigler.
 \$4.00: Jožef Krvin.
 \$3.00: Mimhael Kavčič, John Turner, M. Flajnik, J. A. Lajević, Mat Hajdiniak, Mary Horejše, Stefan Majcen.

\$2.00: Agnes Augustin, Frank Kobal, Jerina Mat, Peter Čemažar, Ana Muha, John Petrovčič, Josef Ray, J. Habjan, Rozi Zbašnik.

\$1.00: Ana Coff, John Toplak, Mrs. Cerjanec, Frank Bambič, Jožef Drašler, Mary Dremšek, Antonija Vidmar, M. Turšič, Mihael Trinko, Ana Rezek, A. Jenškovič, N. N., N. N., Mary Koren, Fr. J. Koren, Antonija Sluga, Antonija Horvat, Elona Viek, Martin Haus, Anton Zorman, Frances Drašler, John Gottlieb, Anton Gregorič, Stefan Zardin, John Jerič, John Sajevič, Martin Kremesec, Anton Kremesec, P. Prah, Ludvik Košnik, Mary Kolarič, Martin Močnik, M. Stare, Martin Novak, Ana Horžen, Mary Otrin, Frank Banič, Jennie Weiss, Mary Nartnik, Kati Ray, F. Mikusch, Martin Gregorič, John Prah, John Omaň, Sara Legan, Josefina Kovanec, Ana Joreja, Andrej Stražišar, Jos. Fajfar, Anton Žefran, Anton Vescl, John in Helena Prapernick.

A. Mandik, George Sagadin, Fany Grill, Stefan Kolenko, Millie Simonšek, Andrej Glavač, Lucija Kure, Mary Adamšek, John Falle, S. Zapčič, Mary Šimec, Frank Tomažič, Leo Mladič, Martin Kušar, Mrs. Maravič, Kati Koščak, Jos. Perko, Mary Hiti, Mary Pirc, Karl Bregantič, Jos. Beribak, Mrs. Brodarich, Frank Leban, Justin Pavlin, John Kumer, Harry Venia, Jno Lorič, Louis Lindič, A. Ribnikar, Julija Tomažič, N. Mesec, Uršula Kušar, John Kosmač, John Fravs, M. Simonič, John Zvokel, G. Janča, Frank Klun, John Verbišar, Agnes Benčan, Jennie Jelencovich, Mary Petercel, Jos. Hensvar, Lina Kušar, A. Štefanič, Pavel Mikula, Uršula Mesec, Anton Vogrič, John Tomažič, Jennie Štajer, Frances Novak, Agnes Bencan.

7. **Iz raznih drugih krajev:**
Waukegan.
 \$18.00: Jennie Kirn.
 \$9.00: Jennie Varšek.
 \$5.00: Jennie Kolenc.
 \$3.00: Ana Kusman.
 \$2.00: Francis Žirovnik, Andrej Košir.
 \$1.00: John A. Cankar, Mary Ratey, Julija Noršič, Ana Belec.

VSE SLOVENCE
iz Chicago, Jolieta, Waukegana
in okolice

vabimo prav uljudno na

Prvo slovensko romanje

k

"MARIJI POMAGAJ"
 V LEMONT, ILL.

ki se bo vršilo o priliki slovesnega vstoličenja in blagoslova brezziške podobe

"MARIJE POMAGAJ"

v nedeljo 24. maja 1925.

VSPORED SLAVNOSTI:

- Ob 11. uri slovesna sv. maša v novi cerkvi in slovenska pridiga.
- Ob 3. uri popoldne slovesen prenos Marijine slike iz začasne kapelice v cerkvico. Sliko bodo nesle deklice v belo oblečene. Pete litanije, slovenska pridiga in zahvalna pesem in blagoslov.

Posebno uljudno vabimo ženska društva "Marije Pomagaj" iz Chicago, ki bo to romanje priredilo, žensko društvo "Marije Pomagaj" iz Waukegana, društvo "Brezmadežnega Spočetja" iz So. Chicago in društva z Marijinim imenom iz Jolieta.

Vsi rojaki so pristrčno dobro došli. Chicaški udeleženci naj se zgledajo v župnišču ali pri društvenem odboru vsaj en teden popreje, da bomo vedeli, koliko posebnih kar moramo naročiti.

Za Chicažane bodo šle kare izpred naše šole.

OO. FRANČIŠKANI,
Lemont, Ill.

ZAHVALE.

Urednik lista "Ave Maria" se javno in s celo dušo in srcem zahvaljuje nebeski Materi Mariji, za vso obilno pomoč in vse materinsko varstvo, katero mu je ta dobra mati skazovala vseh dolgih osemnajst let ameriškega življenja. Kolikrat ta leta so moji sovražniki že triumfirali, daso uničili moje delo, pa zaupal sem vsikdar trdno v Marijino pomoč, k njej sem se zatekel s posebnimi molitvami, katere bom o priliki izdal, pod njeno varstvo sem pribežal in vsikdar sem bil uslišan in vsikdar rešen, dostikrat na tako čudovit način in tako nepričakovano, da bi se vsi čitatelji začudili, kakor sem se se jaz, ko bi mogel in smel povedati, kako se je že vse godilo. Ob tej slovesni priliki poklekнем tudi jaz pred "Marijo Pomagaj" in kličem: Mati Marija, tisočerna ti hvala! — Vsem pa kličem: "Če si v stiski, samo k Materi se zateči s trdnim zaupanjem, na boš sam na sebi skusil, da še nikdar ni bil kdo zapuščen, kdor se je z zaupanjem k tej Materi zatekel."

Urednik "Ave Maria."

Ely, Minn. — Zahvale v čast Materi božji za ozdravljenje

Katerina B. Grahek.

Heron, Mont.

Dolžnost me veže, ker sem se zaobljubila, da se bom javno zahvalila Mariji, če mi sprosi ljubega zdravja v hudi bolezni V ta namen sem se tudi naročila takrat na list "Ave Maria." In čast in hvala lurski Materi božji in Jezusu na križu, že dve leti je minilo, kar sem se naročila na ta list, pa od tedaj nisem čutila nobene bolečine več, ki me je prej mučila dolgih enajst let. Pošljem mali dar.

Ana Sašek.

Forest City, Pa. — Obljubila sem, da se zahvalim v "Ave Maria", da so še moja mati toliko ozdraveli, da bi vstali. Hvala Bogu so že vstali. S tem spolnujem obljubo.

K. Kotar.

Dopisnikom naznanjamo, da je moralo več interesantnih člankov in dopisov izostati iz te številke, da si je ta številka po velikosti še enkrat večja, kot navadna. Vse, kar je moralo radi pomanjkanja prostora v tej številki izostati, pride na vrsto v prihodnji številki.

Slovenskim trgovcem, ki so oglasili svoje trgovine v listu Ave Maria, kakor jih vidite, se prav pristrčno zahvaljujemo za njih prijaznost in jih kar najtopljeje priporočamo. Ako bodo naročniki šli k njim kaj kupit, naj jih pohvalijo za to, ker s tem bodo tudi listu Ave Maria koristili, ker bodo ti trgovci drugikrat še raje dali, ako bodo videli, da znajo naročniki lista to ceniti.

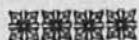
FRANK KUŽNIK

Slovenski trgovec

Z MEŠANIM BLAGOM, KAKOR
N. PR. RAZNIMI OBLAČILI ZA
ŽENSKE IN OTROKE.

Najboljše blago za prav nizke cene.

3525 East 81st Street Cleveland, Ohio

Frank Grill's Dairy

SLOVENSKA MLEKARNA

Priporoča se slovenskim gospodinjam
Razvaža mleko na dom točno vsaki dan.

Slovinci, podpirajte slovensko podjetje.

1818 West 22nd Street Chicago, Ill.

Telefon Canal 6319

Math Kremesec

SLOVENSKI MESAR

Vsaki dan sveže meso. — Zmerne cene.
Poštena postrežba.

Rojakom se priporočam

1912 West 22nd Street Chicago, Ill.

John N. Pazdertz

MEATS and GROCERIES

Center and Hutchins Sts. Joliet, Ill.

Phone 2917

John Stayer

SLOVENSKA GROCERIJA

Se toplo priporočam vsem slovenskim gospodinjam.

1952 W. 22nd Place Chicago, Ill.

Phone Canal 7130

Jos. Zupančič

PRODAJALEC HIŠ IN ZEMLJIŠČ

Zavarovalnino Javni Notar

1824 W. 22nd Place Chicago, Ill.

L. SEGA

SLOVENSKA MESNICA IN GROCERIJA

Joliet, Illinois

Društvo "Kraljice Majnika"

št. 157, K.S.K.J., Sheboygan, Wis.

Vsem katoliškim ženam in dekletom v Sheboygan, Wis. se priporoča žensko podporno društvo Kraljica Majnika, št. 157 K. S. K. J.

Vsaka zavedna katoliška žena in dekle naj bude članica katoliškega društva.

Za natančna pojasnila se obrnite na tajnica

MARY PRISLAND,
 1034 Dill Avenue,
 Sheboygan, Wis.

Dr. Sv. Alojzija, št. 47, K.S.K.J.

CHICAGO, ILL.

Naše društvo zboruje vsako drugo soboto v mesecu. Kdor želi pristopiti naj se obrne za natančna pojasnila na tajnika

JOS. J. KOBAL,
 1901 W. 22nd Street,
 Chicago, Illinois.

Vse Slovence uljudno vabimo na naš piknik dne 28. junija t. l. na KOCH'S FARM, LEMONT, ILL.

Slovensko Podporno Društvo

Dr. Presv. Srca Jezusovega, št. 172, K.S.K.J.

Predsednik, John Pozelnik, 12625 Kirton Ave.

Podpredsednik, Joseph Less.

Tajnik, Joseph Grdina, 13404 Astor Ave.

Pomožna tajnica, Mary Kosta.

Blagajnik, Mihael Weiss, 12619 Kirton Ave.

Nadzorniki: John Lunder, st., Jennie Samnich, Frances Kozelj.

Bolniski nadzorniki: John Lunder, ml., Jennie Pozelnik.

Zastavo noša John Mlakar in Frank Lunder.

Seja se vsi prvo nedeljo v mesecu v Jug. Vel. Nar. Domu.

Vsi katoliški Slovenci kateri še niste člani KSKJ ste vabljeni da pristopite v naše društvo.

Društvo sv. Štefana, št. 1, K. S. K. J.

zboruje vsako prvo soboto v mesecu v dvorani cerkve sv. Štefana na 22nd Pl. in Lincoln St.

Društvo šteje nad 500 članov in članic z mladinskim oddelkom. Društveno premoženje je nad tri tisoč dolarjev. Zavarujete se lahko od \$250.00 do \$2,000.00. Društvo plačuje \$1.00 na dan bolniške podpore; in za slučaj smrti, \$75.00 za pogrebne stroške. Za nadalna pojasnila se zglasite pri društvenih uradnikih:

JOHN ŽEFRAN, predsednik,
 2723 West 15th Street,
LOUIS ŽELEZNIKAR, tajnik,
 2112 West 23rd Place,
FRANK GRILL, blagajnik,
 1818 West 22nd Street.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

**BARV, VARNIŠEV, ŽELEZNINE,
 KLJUČAVNIC IN STEKLA**

Najboljše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.

Phone: CANAL 0490

Joliet Slovenic Coal and Transfer Co.

A. GOLOBITSH

**HARD and SOFT COAL
 SERVICE STATION**

Office and Yard:
 Cor. Jackson and Indiana Ave. Joliet, Ill.

Telephone 2789

Tel. CHICAGO 2768

Ant. Nemanich in Sin

SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD

1002 N. Chicago Street Joliet, Ill.

Tel. ROOSEVELT 8466

Andrew Battistig

GENERAL CONTRACTOR and BUILDER

1901 West 22nd Street Chicago, Ill.

FRAN MATJAŠIČ

GROCERIJO, CIGARE IN CANDY

Toplo se priporočam vsem Slovencem

1115 Norwood Rd. Cleveland, Ohio.

JOHN GORNIK

**NAJVEČJA SLOVENSKA
TRGOVINA MOŠKIH OBLEK**

Izdelujemo obleke po naročilu. Vse naše delo je garantirano.

6217 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ANTON ANŽLOVAR

6202 St. Clair Avenue,
Cleveland, Ohio.

Vsake vrste obleke in blago.

POZOR SLOVENC!

V Barberton in v okolici!
Pristopite k dr. Sv. Jožefa, št. 110,
K. S. K. J. Za natančna pojasnila se
obrnite na tajnika

JOSEPH LEKŠAN,
149 Center St.

QUART & CO.

GENERAL MERCHANDISE

High Quality — Low Prices.

WILLARD, WIS.

FRANK NOVAK

GROCERIJA in MINER SUPPLIES

Svoji k svojim!

169 Maple St. Forest City, Pa.

DR. KRŠČANSKIH MATER

Ustanovljeno 15. avgusta 1921

Steelton, Pa.

BENJ. EICHHOLZER

TRGOVEC Z VSAKOVRTNO
ŽELEZNINO

527 Main Street, Forest City, Pa.

Priporočam prav uljudno svojo
grocerijo vsem bivajočim Slovencem
u Westendu. Zelo po nizkih cenah!

L. BUDY

606 Bostwick Ave., Bridgeport, Conn.

V novi groceriji se dobi prav po nizkih cenah — pridite Slovenci, in poskusite našo grocerijo!

S. MENJHERT

427 Spruce Street, Bridgeport, Conn.

Vsakovrstno blago, obleke za možke, ženske, za otroke zelo po nizkih cenah se dobe pri:

JOHAN MILLER

396 Hancock Ave., Bridgeport, Conn.

FRANK SUHADOLNIK

Največja slovenska trgovina
z obuvalom

Imam v zalogi vsakovrstna obuvala za moške in ženske od 3 do 11 številke in za najbolj velike noge. — Pošiljamo po vseh nasebinah.

Prejemamo post money orders.
6107 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Društva Sv. Jeronima, št. 153, KSKJ.

Rojak in prijatelj!

Ali si že član K. S. K. J.? Če še nisi — pristopi takoj v društvo Sv. Jeronima. Še danes dokler si še zdrav. Jutri bo morabit že zate prepozno. Društvo zboruje usako prvo nedeljo v mesecu. Ali pa oglasi se pri društvenih uradnikih.

Canonsburg, Pa.

DR. SV. IVANA KRSTITELA,
št. 13, D. S. D.

CHICAGO, ILL.

je najboljšo podporno društvo Prekmurških Slovencev. Vsak zaveden Slovenec in Slovenka bi morala biti član (ica) tega društva. Zavarujete se lahko za bolniško podporo in smrtino. Društvo sprejema v svoje srede člane (ice) od 16. leta do 55 leta starosti. Zboruje vsako četrto nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani Sv. Štefana.

Za podrobnosti se zglasite na tajnika:

STEVE FOYS,
1929 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

ANTON GORNIK
SLOVENSKI MESAR

Rojakom v Tower in Soudan, Minn., priporočam svojo mesnico. Najboljše blago. Nizke cene.

Tower, Minnesota

FRANK PERKO

SLOVENSKA GROCERIJA

Se toplo priporočam vsem Slovencem.

350 E. 81st Street, Cleveland, Ohio.

JACOB JANČAR

TRGOVINA ZA OBUVALO

Vsem rojakom se toplo priporočam.

3600 E. 81st St., Cleveland, Ohio.

DR. MICHAEL F. OMAN

DOKTOR MEDICINE

6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.